

WIADOMOŚCI URZĘDOWE

ZWIĄZKU HARCERSTWA POLSKIEGO

ROK I NR 2-3

CZERWIEC 1957

CENA ZŁ 3.50

TREŚĆ

UCHWAŁY NACZELNEJ RADY HARCERSKIEJ

	Str.
Uchwała Naczelnej Rady Harcerskiej z dnia 27 stycznia 1957 r. w sprawie wyborów władz w chorągwiach	2
Uchwała Naczelnej Rady Harcerskiej z dnia 9 marca 1957 r. w sprawie odnowy harcerstwa	2
Uchwała Naczelnej Rady Harcerskiej z dnia 10 marca 1957 r. (zatwierdzenie tekstu przyrzeczenia i prawa harcerskiego, obietnicy i prawa zucha oraz zobowiązania instruktorskiego	2
Uchwała Prezydium Naczelnej Rady Harcerskiej z dnia 14 marca 1957 r. w sprawie składek członkowskich młodzieży harcerskiej (pogłównego) i składek instruktorskich	3
Uchwała Prezydium Naczelnej Rady Harcerskiej z dnia 23 marca 1957 r. w sprawie zasad weryfikacji instruktorów	3
Regulamin Centralnej Komisji Weryfikacyjnej zatwierdzony w dniu 23 marca 1957 r. przez Prezydium Naczelnej Rady Harcerskiej	6
Regulamin komisji weryfikacyjnych przy komendach hufców i chorągwi zatwierdzony w dniu 23 marca 1957 r. przez Prezydium Naczelnej Rady Harcerskiej	7

ROZKAZY GŁÓWNEJ KWATERY HARCERSTWA

Rozkaz Głównej Kwatery Harcerstwa L. 4/57 z dnia 5 lutego 1957 r.	8
O3-II/57 Instrukcja o organizacji hufca harcerstwa Załącznik do rozkazu Głównej Kwatery Harcerstwa L. 4/57, pkt 1.1.a. z dnia 5 lutego 1957 r.	9
O4-II/57 Instrukcja o organizacji chorągwi harcerstwa Załącznik do rozkazu Głównej Kwatery Harcerstwa L. 4/57, pkt 1.1.b. z dnia 5 lutego 1957 r.	9
Rozkaz Głównej Kwatery Harcerstwa L. 5/57, z dnia 9 lutego 1957 r.	16
Program prób na stopnie harcerskie Załącznik do rozkazu Głównej Kwatery Harcerstwa L. 5/57, pkt 1.1.a. z dnia 9 lutego 1957 r.	16
S1-II/57 Instrukcja w sprawie zdobywania i przyznawania stopni harcerskich Załącznik do rozkazu Głównej Kwatery Harcerstwa L. 5/57, pkt 1.1.b. z dnia 9 lutego 1957 r.	20
Regulamin „Roku Piosenki Harcerskiej“ Załącznik do rozkazu Głównej Kwatery Harcerstwa L. 5/57, pkt 2.1. z dnia 9 lutego 1957 r.	21
Rozkaz Głównej Kwatery Harcerstwa L. 6/57 z dnia 12 marca 1957 r.	22
K4-III/57 Instrukcja w sprawie dokształcania drużynowych Załącznik do rozkazu Głównej Kwatery Harcerstwa L. 6/57, pkt 1.1.a. z dnia 12 marca 1957 r.	23
O7-III/57 Instrukcja o pracy Harcerskiej Służby Informacyjnej (HSI) Załącznik do rozkazu Głównej Kwatery Harcerstwa L. 6/57, pkt 1.1.b. z dnia 12 marca 1957 r.	24
Z5-III/57 Regulamin musztry harcerskiej i służby polowej Załącznik do rozkazu Głównej Kwatery Harcerstwa L. 6/57, pkt 1.1.c. z dnia 12 marca 1957 r.	25
Rozkaz Głównej Kwatery Harcerstwa L. 7/57 z dnia 6 kwietnia 1957 r.	32
Program prób instruktorskich na stopnie przewodnika-przewodniczki i podharcemistrza-podharcemistrzyni Załącznik do rozkazu Głównej Kwatery Harcerstwa L. 7/57, pkt 1.1.a. z dnia 6 kwietnia 1957 r.	34
K5-IV/57 Instrukcja w sprawie zdobywania stopni instruktorskich Załącznik do rozkazu Głównej Kwatery Harcerstwa L. 7/57, pkt 1.1.b. z dnia 6 kwietnia 1957 r.	37
Rozkaz Głównej Kwatery Harcerstwa L. 8/57 z dnia 11 kwietnia 1957 r.	40
Rozkaz Głównej Kwatery Harcerstwa L. 9/57 z dnia 24 kwietnia 1957 r.	42
Rozkaz Nadzwyczajny Głównej Kwatery Harcerstwa L. 10/57 z dnia 25 kwietnia 1957 r.	44

**UCHWAŁA
NACZELNEJ RADY HARCERSKIEJ**
z dnia 27 stycznia 1957 roku

O WYBORACH WŁADZ W CHORĄGWIACH

Uchwała Naczelnej Rady Harcerskiej z dnia 27 stycznia 1957 roku o wyborach władz w chorągwiach zo-

stała podana do wiadomości w numerze 1 „Wiadomości Urzędowych”, strona 7.

**UCHWAŁA
NACZELNEJ RADY HARCERSKIEJ**
z dnia 9 marca 1957 roku

W SPRAWIE ODNOWY HARCERSTWA

Po wysłuchaniu referatu Przewodniczącego Naczelnej Rady Harcerskiej hm. Aleksandra Kamińskiego oraz przeprowadzonej dyskusji Naczelna Rada Harcerska stwierdza, że odnowa harcerstwa, usankcjonowana przez Zjazd Łódzki, kierować się będzie następującymi zasadami:

1. Czerpać będziemy śmiało z tradycji i całego dorobku Związku Harcerstwa Polskiego, starając się nie zatracić nic z tego co przydatne być może dzisiaj w wychowaniu młodzieży. Tradycję harcerską pielęgnować będziemy w tym wszystkim, co służyć potrafi przyszłości.

2. Nie zatracamy nic z pozytywnych osiągnięć Organizacji Harcerskiej; nadal wychowywać będziemy młodzież w duchu socjalizmu, postaramy się utrzymać masowość ruchu, szczególnie troszczyć się będziemy o harcerstwo na wsi.

3. Włożymy wiele wysiłku w ogarnięcie ruchem harcerskim młodzieży powyżej lat 14 w szkołach jak i pozaszkolnej, tak w miastach jak i w wsiach.

4. Dążyć będziemy do tego, by nowy ZHP odpowiadał potrzebom społecznym Polski i przystosowywał młodzież do rozumnego i czynnego udziału w życiu.

5. W naszym ideale wychowawczym, odzwierciedlonym przede wszystkim w Przyrzeczeniu i Prawie, znajdzie się to, co leży u podstaw odwiecznej moralności społecznej; humanistyczny stosunek do człowieka

Sekretarz Generalny
Naczelnej Rady Harcerskiej
Kazimiera Świętochowska, hm.

**UCHWAŁA
NACZELNEJ RADY HARCERSKIEJ**

dnia 10 marca 1957 roku

**ZATWIERDZENIE TEKSTU PRZYRZECZENIA I PRAWA HARCERSKIEGO, OBIETNICZY I PRAWA ZUCHA
ORAZ ZOBOWIĄZANIA INSTRUKTORSKIEGO**

PRZYRZECZENIE HARCERSKIE

Mam szczerą wolę całym życiem pełnić służbę Polsce Ludowej, walczyć o prawdę i sprawiedliwość społeczną, nieść chętnie pomoc każdemu człowiekowi, być posłusznym prawu harcerskiemu.

PRAWO HARCERSKIE

1. Harcerz służy Polsce i dia niej sumiennie spełnia swoje obowiązki.
2. Na słowie harcerza polegać jak na Zawiszy.
3. Harcerz jest sprawiedliwy, w każdym szanuje człowieka i staje w obronie krzywdzonych.

4. Harcerz jest przyjacielem tych co zmieniają świat na lepszy, a za brata uważa każdego innego harcerza.
5. Harcerz chętnie pomaga rodzicom, dba o dom rodzinny, szanuje starszych.
6. Harcerz jest przytyczny i gospodarny, dba o dobro społeczne.
7. Harcerz jest pracowity i wytrwały, w życiu stawia sobie wielkie cele.
8. Harcerz jest karny i odważny, z uśmiechem pokonuje trudności.
9. Harcerz jest przyjacielem przyrody, poznał jej piękno i tajemnice.
10. Harcerz jest szlachetny w słowach i czynach. Nie pali tytoniu, nie pije napojów alkoholowych.*

OBIETNICA ZUCHOWA

Obiecuję być dobrym zuchem, zawsze wypełniać prawo zucha.

PRAWO ZUCHA

1. Zuch kocha Polskę.
2. Zuch jest dzielny.

Sekretarz Generalny
Naczelnej Rady Harcerskiej
Kazimiera Świętochowska, hm.

* Na posiedzeniu Naczelnej Rady Harcerskiej w dniu 10 marca 1957 roku uchwalono komentaryz do dziesiątego punktu prawa harcerskiego w sprawie palenia tytoniu: „Przed starszą młodzieżą, która nauczyła się już palić, stawia się ambiwalne zadanie zwalczania tego narkotu. Ponieważ zakaz palenia jest przede wszystkim sprawą higieny a nie postawy moralnej — instruktorzy i działacze są zachęcani do niepalenia, jednak nie stanowią o proźbierze ich harcerskości”.

**UCHWAŁA
PREZYDIUM NACZELNEJ RADY HARCERSKIEJ**

z dnia 14 marca 1957 roku

**W SPRAWIE SKŁADEK CZŁONKOWSKICH MŁODZIEŻY HARCERSKIEJ (POGLÓWNEJ)
I SKŁADEK INSTRUKTORSKICH**

Prezydium Naczelnej Rady Harcerskiej ustala składki członkowskie w następującej wysokości:

1. Składka członkowska młodzieży harcerskiej (poglównej) wynosi 1 zł miesięcznie.
 2. Roczna składka instruktorów wynosi 60 zł.
- Prezydium Naczelnej Rady Harcerskiej przekazuje

Sekretarz Generalny
Naczelnej Rady Harcerskiej
Kazimiera Świętochowska, hm.

Głównej Kwaterze Harcerstwa opracowanie instrukcji o składkach członkowskich.

Prezydium Naczelnej Rady Harcerskiej podkreśla, że sprawa poglównej jest przede wszystkim jednym z czynników wychowawczych.

Przewodniczący
Naczelnej Rady Harcerskiej
Aleksander Kamiński, hm.

**UCHWAŁA
PREZYDIUM NACZELNEJ RADY HARCERSKIEJ**

z dnia 23 marca 1957 roku

W SPRAWIE ZASAD WERYFIKACJI INSTRUKTORÓW

1. Podstawa powołania komisji weryfikacyjnych
Podstawą powołania wszystkich komisji są Uchwały Ogólnopolskiego Zjazdu Działaczy Harcerskich w Łodzi w sprawie organizacyjnych podstaw działalności ZHP z dnia 10 XII 1956 roku, zawarte w rozdziale III.
2. Zakres prac i uprawnienia komisji weryfikacyjnych
2.1. Plenum CKW winno być weryfikowane stopniem instruktorskich członków Naczelnej Rady Harcerskiej oraz weryfikowane członków Centralnej Komisji Weryfikacyjnej.

- 2.3. CKW weryfikuje:
- 2.2.1. instruktorów i współpracowników Głównej Kwatery Harcerstwa, o ile nie posiadają innego przydziału organizacyjnego;
 - 2.2.2. komendantów chorągwi, członków i instruktorów komend chorągwi, podlegających mianowaniu przez Naczelniczkę Harcerstwa;
 - 2.2.3. członków chorągwiowych komisji weryfikacyjnych;
 - 2.2.4. instruktorów pracujących w centralnych instytucjach harcerskich.
- 2.3. CKW jest ostateczną odwoławczą instancją w sprawach weryfikacyjnych (nie wyklucza to możliwości odwołania do Naczelnej Rady Harcerskiej) i jako taka:
- 2.3.1. ma prawo uchylać decyzje komisji szczebli niższych, stwierdzając niezgodność z działaniami tych komisji z odpowiednimi regulaminami czy postanowieniami;
 - 2.3.2. ma obowiązek rozpatrzenia i wydania decyzji w sprawach odwołania się instruktorów od decyzji poszczególnych komisji weryfikacyjnych.
- 2.4. Komisje weryfikacyjne są jedynymi organami uprawnionymi do weryfikowania stopni instruktorskich i przyznawania praw instruktorskich.
- 2.5. KW przeprowadzają weryfikację wszystkich, którzy się o to będą ubiegał:
- 2.5.1. CKW — instruktorów wymienionych w pkt 2.1. i 2.2.;
 - 2.5.2. chorągwiowe komisje weryfikacyjne powołane przez GKH — hufcowych, instruktorów i współpracowników komend hufców oraz kandydatów na członków hufcowych komisji weryfikacyjnych oraz instruktorów komend chorągwi w nich wymienionych w p. 2.2.2.;
 - 2.5.3. hufcowe komisje weryfikacyjne powołane przez komendy chorągwi — pełnoletnich drużynowych i instruktorów pracujących w drużynach.
- 2.6. Regulamin chorągwiowych komisji weryfikacyjnych i hufcowych komisji weryfikacyjnych opracowuje KGH w oparciu o uchwałę NRH w sprawie zasad weryfikacji.
- 2.7. Aby uzyskać jak największą zgodność w postępowaniu weryfikacyjnym przez wszystkie komisje, regulamin chorągwiowych i hufcowych komisji weryfikacyjnych jak również wszelkie zmiany w nich winny być zatwierdzone przez Prezydium NRH.
- 2.8. Ponieważ mogą zaistnieć wypadki, w których regulamin komisji weryfikacyjnych nie daje wyraźnych rozwiązań, ponieważ pewne punkty regulaminów mogą w specjalnych wypadkach wymagać jednakowo sformułowanych komentarzy dla całego ZHP, ponieważ w ciągu działania komisji weryfikacyjnych zebrana doświadczenia mogą wymagać szybkich zmian w poszczególnych punktach regulaminów — CKW wydatkać będzie w miarę potrzeby Listy Okólne — obowiązujące wszędzie komisje weryfikacyjne. Listy Okólne powinny być rozsyłane do wszystkich komisji weryfikacyjnych.

2.9. CKW przez swoich członków ma prawo wglądu w działalność komisji chorągwiowych i hufcowych w terenie.

3. Dokumenty potrzebne do weryfikacji

- 3.1. Karta ewidencyjna instruktorska (2 egzemplarze).
- 3.2. Dwie fotografie (naklejone na kartach ewidencyjnych).

4. Sposób zgłaszania się do weryfikacji

- 4.1. Wszyscy członkowie korpusu instruktorskiego i pracujący na stanowiskach wychowawczych muszą być w 1957 roku zweryfikowani w celu uznania posiadanego stopnia lub przyznania praw instruktorskich przez naczelną władzę ZHP.
- 4.2. Za członków korpusu instruktorskiego w czasie do Walnego Zjazdu ZHP uważa się harcmistrzów, podharcmistrzów, działaczy (pracujących dawniej w Organizacji Harcerzy lub Harcernek), drużynowych po próbie, instruktorów bez stopnia (pełnoletnich działaczy harcerskich od drużynowych w zwęż), którzy pracują bezpośrednio w drużynach, we władzach i instytucjach harcerskich zgodnie z pkt 2.4.1. i Uchwałami Łódzкими.
- 4.3. Wszyscy członkowie korpusu winni zaopatrzyć się w potrzebne formularze (pkt 7 niniejszej instrukcji) w odpowiedniej komendzie, na której terenie pracują. W celu usprawnienia przebiegu akcji weryfikacyjnej poszczególne komendy — w miarę możliwości — powinny drogą swych kontaktów organizacyjnych przesłać zainteresowanym potrzebne komplety formularzy.
- 4.4. Weryfikujący się członek korpusu powinien czytelnie i dokładnie wypełnić kartę ewidencyjną. Dane zawarte w niej winny być poparte odpowiednimi dokumentami, a z braku tychże — oświadczeniem 2-ech świadków.
- 4.5. Poszczególne komisje weryfikacyjne mogą żądać osobistego stawienia się weryfikowanego.

5. Przebieg weryfikacji

- 5.1. Przeprowadzenie weryfikacji przez komisje weryfikacyjne ustala się dla wszystkich szczebli jednako.
 - 5.2. Uchwały komisji zapadają bezwzględna większością głosów (Uchwała Łódzka).
 - 5.3. Komisje szczebli wyższych mają prawo uchylać decyzje komisji szczebli niższych (Uchwała Łódzka).
 - 5.4. Od decyzji poszczególnych komisji przysługuje prawo odwołania się do komisji szczebla wyższego (Uchwała Łódzka).
 - 5.5. Komisje weryfikacyjne — w pozytywnym wypadku — decydują swoją uwidaczniającą w karcie ewidencyjnej, podając:
 - instruktor bez stopnia;
 - drużynowy po próbie;
 - podharcmistrz;
 - harcmistrz;
 - działacz.
- Nazwa „instruktor bez stopnia” jest określeniem przejściowym. Termin jego ważności ustali Zjazd Walny.

8.6. Na podstawie złożonych przez weryfikującego się wszystkich wymaganych regulaminem dokumentów Komisja:

- a) stwierdzą podany w karcie ewidencyjnej stopień instruktorski.
- Wznowienie stopnia instruktorskiego polega na:
- a) sprawdzeniu nominacji w rozkazach odpowiedniego władz harcerskich (Naczelniczkę, Główna Kwatera Męska i Żeńska oraz Komendy Chorągwi w odniesieniu do drużynowych);
 - b) w wypadku gdy stopień instruktorski został cofnięty na własną prośbę — komisja weryfikacyjna przywraca tenże stopień;
 - c) w wypadku gdy stopień instruktorski został odpowiednim rozkazem cofnięty karnie lub bez podania motywów komisje weryfikacyjne chorągwiowe i hufcowe, z braku dostatecznych danych do powzięcia decyzji, mogą sprawnie przekazać do CKW;
 - d) gdy przyznanie stopnia instruktorskiego nie przesłało nigdy przez „Wiadomości Urzędowe” należy stwierdzić przyznanie tego stopnia w dostępnych rozkazach organizacji harcerskich lub odpowiednich zaświadczeń komendantów, członków komend lub członków danej organizacji;
 - e) w wypadku nadania przez te organizacje odpowiednich stopni instruktorskich i cofnięcia ich na własną prośbę, karnie lub bez podania motywów komisje postępują jak w podpunkcie b) i c) niniejszego punktu;
 - f) w wypadku, gdy weryfikowany przedstawi dokument stwierdzający uczestnictwo w kursie instruktorskim (drużynowych) i odbycie próby, nie potwierdzone przyznaniem stopnia, komisja weryfikująca jako instruktor bez stopnia lub ze stopniem posiadanym przez kursem. Jednocześnie komisja ma prawo wystąpić do KGH (w przypadku drużynowych do KCh) z wnioskiem o przyznanie odpowiedniego stopnia;
 - g) wszystkie wątpliwości, jak również interpretacje będą w miarę ich znaczenia ogólne, wyjaśniane będą w listach napływających w Listach Okólnych CKW.
 - 8.6.2. Stwierdza czy zgodnie z Deklaracją Ideową i Prawem Harcerskim weryfikowany może pełnić funkcje instruktora harcerskiego.
- Stwierdzenie to jest bardzo ważne w szczególności gdy:
- a) weryfikowany był skazany wyrokiem sądowym, a nie jest zrehabilitowany lub nie upłynął okres zatarcia wyroku;
 - b) gdy wpłynęło na piśmie do komisji skarga na sprzeczność z Deklaracją Ideową, Prawem Harcerskim, Zobowiązaniem Instruktorskim oraz z prawem państwowym postępowanie weryfikującego się;
 - c) gdy w czasie należności do ZHP cofnięty został mu stopień instruktorski;
 - d) komisje weryfikacyjne hufcowe i chorągwiowe — decydując w podpunktach a), b), c) — mogą z braku dostatecznych danych do powzięcia decyzji lub dużej rozbieżności sądów członków komisji sprawę przekazać do CKW;

e) podkomisie orzekające CKW mogą z braku dostatecznych danych lub dużej rozbieżności sądów — uchwałą własną przekazać sprawę do decyzji Plenum CKW;

f) plenum CKW władne jest w sprawie pkt. 5.6.2. zażądać ostatecznej stanowisku lub — jeżeli uznaje za stosowne — skierować sprawę do Naczelnego Hufcowego Sądu Harcerskiego, Wyrok Sądu w tej sprawie jest nieodwoławczy.

5.6.3. Stwierdza spełnienie przez mianowanych instruktorów ZHP warunków zawartych w punkcie II.2. Uchwały Łódzkiej w sprawie organizacyjnych podstaw działania.

Podpunkty wymienione wyżej punktu posiadają swoje odpowiedniki w karcie ewidencyjnej.

5.6.4. Stwierdza dla wszystkich ubiegających się o przyznanie praw instruktorskich („instruktor bez stopnia”) dopełnienie warunków zawartych w punkcie II.1. wspomnianej Uchwały Łódzkiej.

Przyznanie tytułu „instruktor bez stopnia” dla drużynowych i wszystkich ubiegających się o weryfikację w komendach i instytucjach winno nastąpić po stwierdzeniu pracy na tych stanowiskach w okresie przyznania 3 miesięcy.

5.6.5. Proponuje odpowiednie ustawienie się weryfikującego o pracy harcerskiej.

Ze względu na specyficzną chwilę reorganizacji w ZHP pożądaną jest, aby komisje weryfikacyjne w miarę możliwości, pomogły odpowiednim komendom w lepszym wykorzystaniu zgłaszających się do weryfikacji instruktorów — przez konkretne propozycje kierowane do odpowiednich komend, po uzgodnieniu powyższej z weryfikowanym instruktorem. Komisja przy osobistych kontaktach z weryfikującymi się instruktorami winna zacheć instruktorów bez stopni, do jak najszybszego osiągnięcia stopnia instruktorskiego.

6. Dokument stwierdzający dokonanie weryfikacji

Dokumentem stwierdzającym dokonanie obowiązku weryfikacji jest zaświadczenie o weryfikacji.

W wypadku decyzji negatywnej komisja weryfikacyjna zawiadamia o tym weryfikowanego, podając powód niezwyfikowania, nie później niż dwa tygodnie od daty powzięcia decyzji. Odpowiedź powinna być pisemna. Weryfikowanemu przysługuje prawo odwołania się od decyzji komisji szczebla niższego do wyższego.

7. Obieg dokumentów weryfikacyjnych

7.1. Komendy hufca nie prowadzą akt osobowych ani archiwum weryfikacyjnego. Dlatego też po dokonaniu weryfikacji przez hufcową komisję weryfikacyjną przysyłają dokumenty weryfikacyjne do komendy chorągwi (2 egzemplarze karty ewidencyjnej z fotografiami). Wyniki weryfikacji podają na bieżąco w rozkazami hufca.

7.2. Komendy chorągwi z nadesłanych dokumentów weryfikacyjnych przez komendy hufca zatrzymują u

siebie i egzemplarz karty ewidencyjnej. Drugi egzemplarz karty ewidencyjnej z naklejoną fotografią przesyłają do GKH.

7.3. Komendy chorągwi czynią identycznie z dokumentami weryfikacyjnymi chorągwiowej komisji weryfikacyjnej, jak w punkcie 9.2. Wyniki weryfikacyjne podają na bieżąco w rozkazie komendy chorągwi.

7.4. CKW po zweryfikowaniu przesyła wszystkie materiały do GKH.

8. Przebieg załatwiania odwołań i uchylania ograniczeń szczebli niższych

Weryfikującemu się kandydatowi na instruktora przysługuje — w wypadku decyzji negatywnej, czy w początku własnym krzywdzącego ustosunkowania się do niego odpowiedniej komisji — prawo odwołania się do komisji szczebla wyższego. Decyzja w sprawie odwołania się winna być podana weryfikującemu się najdalej w miesiąc od daty złożenia odwołania w odpowiedniej komisji szczebla wyższego. W wypadku gdy sprawa została skierowana do Harcerskiego Sądu Honorowego obowiązuje również w ciągu miesiąca zażalenie o tym weryfikującego się.

Sekretarz Generalny
Naczelnej Rady Harcerskiej
Kazimiera Świętochotaska, hm.

9. Doradcy hufcowych komisji weryfikacyjnych

Pożądanym jest, aby komendy chorągwi zaopiekowały się hufcowymi komisjami weryfikacyjnymi i na ich życzenie wyznaczycy im stalego doradcę w osobie doświadczonego i znającego ten teren instruktora.

10. Ogłoszenie o zarządzeniu weryfikacji

10.1. Jednostki organizacyjne GKH, komendy chorągwi, komendy hufców winny na drodze organizacyjnej (w rozkazach) zawiadomić podległe im jednostki oraz kandydatów na instruktorów o przeprowadzanej weryfikacji, podając do wiadomości:

- pełny tekst instrukcji weryfikacyjnej podany przez GKH;
- skład komisji weryfikacyjnej;
- miejsce i terminy urzędowania komisji.

10.2. Jednostki organizacyjne Głównej Kwarty Harcerstwa, komend chorągwi i komend hufców winny w prasie miejscowej podać wiadomość o konieczności weryfikowania się wszystkich kandydatów na członków starszyny harcerskiej, podając miejsce i terminy urzędowania odpowiednich komisji.

Przewodniczący
Naczelnej Rady Harcerskiej
Aleksander Kamiński, hm.

REGULAMIN CENTRALNEJ KOMISJI WERYFIKACYJNEJ zatwierdzony w dniu 23 marca 1957 roku przez

PREZYDIUM NACZELNEJ RADY HARCERSKIEJ

1. Skład CKW

1.1. Centralna Komisja Weryfikacyjna w składzie ustalonym przez Naczelną Radę Harcerską działa w myśli wytycznych Zjazdu Działaczy Harcerskich w Łodzi.

1.2. W skład komisji wchodzi Przewodniczący NRH i Naczelnik Harcerstwa lub ich zastępcy.

1.3. Centralna Komisja Weryfikacyjna wybiera ze swego składu przewodniczącego, 2-ch zastępców i sekretarza. Do pomocy dla prowadzenia prac biurowych GKH przydzieli stalego etatowego pracownika.

2. Kolejność weryfikacji

W zasadzie kolejność weryfikacji instruktorów CKW winna być następująca:

- członkowie CKW;
- pracownicy GKH;
- członkowie komend chorągwi;
- kandydaci na członków chorągwiowych komisji weryfikacyjnych.

3. Organizacja CKW

Centralna Komisja Weryfikacyjna w celu usprawnienia swej pracy dzieli się na:

3.1. Prezydium CKW w składzie: przewodniczący, 2-ch wiceprzewodniczących i sekretarza.

3.2. Podkomisja Informacyjna składa się z trzech osób. W zakres pracy Podkomisji Informacyjnej wchodzi:

- zebranie oryginalnych dokumentów stwierdzających przyznanie stopnia ZHP;
- udzielanie na podstawie posiadanych wiadomości informacji terenowym komisjom weryfikacyjnym, nie dysponującym odpowiednimi dowodami;
- zbiieranie i przygotowanie materiałów do Listów Okólnych CKW;
- 3.3. Obowiązki sekretarza CKW:

a) prowadzenie protokółów plenarnego posiedzenia CKW;

b) zarejestrowanie, sprawdzenie i przygotowanie według poleceń przewodniczącego CKW nadesłanych dokumentów do weryfikacji, z rozdziałem na poszczególne podkomisje;

c) na podstawie protokółów podkomisji podpisanych przez przewodniczącego CKW dopinuje formalnego załatwienia i wydaje zaświadczenia o zweryfikowaniu instruktorów.

3.4. Podkomisja Odwoławcza składa się z 3 osób, w tej liczbie znajduje się jeden z wiceprzewodniczących. Uchwały tej komisji ważne są przy minimalnej

liczbie 3 członków. Do zakresu pracy Komisji Odwoławczej należy:

- załatwianie wszystkich odwołań, a w wypadku braku dostatecznych danych do powzięcia decyzji, przedstawienie sprawy do załatwienia na Plenum CKW;
- stawianie wniosków na plenum CKW i w zależności od tej decyzji przekazanie sprawy do Harcerskiego Sądu Honorowego;
- dopinanie biegu sprawy (pkt. a i b) i w załatwieniu jej przekazanie sekretarzowi CKW;
- referowanie załatwianych i już załatwionych spraw na Plenum CKW.

3.5. Podkomisje Orzekające — cztery — składają się po 3 osób.

Do zadań Komisji Orzekających należą:

- weryfikacja członków starszyny;
- uchylanie decyzji komisji szczebli niższych;
- pointformowanie plenum CKW o pracach bieżących i przedstawienie dokonanych już prac;
- w wypadku braku dostatecznych danych do po-

Sekretarz Generalny
Naczelnej Rady Harcerskiej
Kazimiera Świętochotaska, hm.

REGULAMIN KOMISJI WERYFIKACYJNYCH PRZY KOMENDACH HUFCEW I CHORĄGWI zatwierdzony w dniu 23 marca 1957 roku przez

PREZYDIUM NACZELNEJ RADY HARCERSKIEJ

1. Skład komisji weryfikacyjnych, powołanie komisji

1.1. Komisje weryfikacyjne powinny składać się z 3 członków zorientowanych w pracy harcerskiej w latach przedwojennych i okresie ostatniej wojny, jak również działaczy z lat 1945—49 oraz 1950—56. Przy powołaniu komisji należy brać pod uwagę postawę instruktorską proponowanych członków komisji, ich osobiste walory moralne, obywatelstwo i wspólną troskę o dobro młodzieży musi być niecią powołania pracy komisji i gwarancją jej dobrych wyników.

Według postanowień uchwały Zjazdu w Łodzi z dnia 10 XII 1956 roku w skład komisji weryfikacyjnej wchodzi komendanci odpowiednich terytorialnie komend lub ich zastępcy (tj. hufcowi, z-cy hufcowych, komendanci chorągwi lub ich zastępcy). W komisjach przy komendach hufców reprezentantami powinni być drużynowi.

1.2. Komisje przy komendzie hufca i komendzie chorągwi składają się powinny z 3 lub 5 osób, jak to określa rozdział III uchwały z dnia 10 XII 1956 roku. Komisje te mogą zasięgać opinii innych osób, które na życzenie komisji mogą brać udział w jej obradach, ale bez prawa głosu decydującego, a tylko z głosem doradczym. Kooptacje lub zwiększenie swego składu przez samą komisję jest niedopuszczalne.

powzięcia decyzji, przedstawienia do załatwienia i dopinanie sprawy na Plenum CKW.

3.6. Plenum CKW:

- przyjmuje do wiadomości wyniki prac dokonanych przez podkomisje;
- przyjmuje do rozstrzygnięcia sprawy przekazywane przez własne podkomisje;
- zaznają się z pracami organizacyjnymi CKW;
- ustala zmiany w regulaminie CKW nie wymagające zatwierdzenia NRH, interpretacje regulaminu i instrukcji i udziela wyjaśnień, ogłaszając je w Listach Okólnych CKW. Listy Okólne wydaje po uzgodnieniu z Prezydium NRH lub GKH w zależności od wagi spraw.

4. Zakończenie działalności CKW

Praca CKW w zasadzie trwa do Zjazdu Walnego ZHP. Zakończenie prac Komisji winno być postanowione uchwałą NRH. Po zakończeniu działania CKW wszystkie dokumenty i akta osobowe przekazywane będą do GKH.

Przewodniczący
Naczelnej Rady Harcerskiej
Aleksander Kamiński, hm.

1.3. Tok powoływania komisji weryfikacyjnej przy komendzie hufca jest następujący:

a) Na wspólnej odprawie członków komendy hufca i drużynowych pod przewodnictwem hufcowego ustala się 5—7 kandydatów na członków komisji. Wytypowanie kandydatów może nastąpić bądź przez wyrażenie zgody przez zebranych na zaproponowany przez hufcowego skład, lub drogą wyborów.

W sytuacjach wątpliwych na życzenie przynajmniej jednego z zebranych hufcowy powinien zarządzić tajne wybory kandydatów. W czasie typowania kandydatów zebrani powinni być dokładnie poinformowani o działalności harcerskiej i społecznej kandydatów.

b) W terminie najkrótszym po odprawie listę 5—7 wybranych kandydatów wraz z protokołem odprawy hufcowy przedkłada komendantowi chorągwi do miaowania. Komendant chorągwi mianuje spośród przedstawianych kandydatów 3—5 osobową komisję weryfikacyjną przy komendzie hufca, a spośród niej przewodniczącego komisji. Hufcowy powinien otrzymać od komendanta chorągwi pisma nominacyjne dla członków komisji. Niezależnie od tego mianowanie powinno być uwiadczone w rozkazie komendy chorągwi.

c) Przed mianowaniem komendanta chorągwi powinien przedstawić wszystkich kandydatów na członków

komisji weryfikacyjnej przy komendzie hufca do weryfikowania przez komisję weryfikacyjną przy komendzie chorągwi. Ewidencyjne karty weryfikacyjne kandydatów pozostają w aktach komendy chorągwi, osobiste dokumenty weryfikacyjne są wręczone weryfikowanym.

d) W razie ustąpienia jednego z mianowanych członków komisji weryfikacyjnej przy komendzie hufca w trakcie jej działalności — komendant chorągwi zwołania go rozkazem, odbierając pismo nominacyjne i mianując na miejsce zwolnionego jednego z poprzednio przedstawionych kandydatów według trybu litery b) niniejszego punktu.

1.A. Tok powoływania wojewódzkiej komisji weryfikacyjnej (komisji weryfikacyjnej przy komendzie chorągwi) jest podobny jak komisji przy komendzie hufca z tym, że:

- a) wybór 5-7 kandydatów następująco na wspólną odpawie członków komendy chorągwi i hufcowych pod przewodnictwem komendanta chorągwi;
- b) komendant chorągwi przedstawia kandydatów do mianowania Naczelnikowi Harcerstwa i mianowanie przechodzi przez rozkaz Głównej Kwatery;
- c) kandydat przed mianowaniem podlegają weryfikacji przez Centralną Komisję Weryfikacyjną, a weryfikacyjne karty ewidencyjne pozostają w aktach Głównej Kwatery;
- d) mianowanie dalszych kandydatów w razie ustąpienia któregoś z członków komisji należy do Naczelnika Harcerstwa.

Sekretarz Generalny
Naczelnej Rady Harcerskiej
Kazimiera Świętochowska, hm.

ZWIĄZEK HARCESTERWA POLSKIEGO
GŁÓWNA KWATERA HARCESTERWA

2. Kolejność weryfikacji

- 2.1. Komisje chorągwiane weryfikują w kolejności:
 - kandydatów na członków hufcowych komisji weryfikacyjnych;
 - hufcowych;
 - instruktorów komend chorągwi (nie podlegających weryfikacji przez CKW);
 - instruktorów i współpracowników komend hufców.
- 2.2. Komisje hufcowe weryfikują według kolejności zgłoszeń.

3. Organizacja pracy

- 3.1. Komisja chorągwianna i hufcowa składa się z przewodniczącego, sekretarza i członków.
- 3.2. Przewodniczący zwołuje posiedzenia i przewodniczy obradom komisji.
- 3.3. Sekretarz komisji:
 - przygotowuje materiały i dokumenty na posiedzenie Komisji;
 - prowadzi protokoły posiedzeń komisji;
 - na podstawie decyzji komisji przygotowuje i wydaje „Zaświadczenia o weryfikacji” i prowadzi zeszyt ewidencyjny wydanych zaświadczeń;
 - przekazuje karty ewidencyjne instruktorów do Referatu Osobowego Komendy Chorągwi.

4. Zakonczenie działalności komisji

Komisje weryfikacyjne rozwiązane będą rozkazem Naczelnika Harcerstwa.

Przewodniczący
Naczelnej Rady Harcerskiej
Aleksander Kamiński, hm.

Warszawa, dnia 5 lutego 1957 roku

ROZKAZ L. 4/57

1. ZARZĄDZENIA STAŁE OBOWIĄZUJĄCE

1.1. Zatwierdzenie instrukcji i regulaminów

- a) Zatwierdzam „03-II/57 Instrukcję o organizacji hufca harcerstwa”, która stanowi załącznik do niniejszego rozkazu.
- b) Zatwierdzam „04-II/57 Instrukcję o organizacji chorągwi harcerstwa”, która stanowi załącznik do niniejszego rozkazu.

Główna Kwatera Harcerstwa oczekuje uwag dotyczących zatwierdzonych instrukcji.

- c) Podaje do wiadomości, że Naczelna Rada Harcerska w dniu 27 stycznia 1957 r. zatwierdziła „06-

1/57 Instrukcję o wyborach władz w chorągwiach”, która stanowi załącznik do niniejszego rozkazu.*

1.2. Zmiany w instrukcjach i regulaminach

Podaje do wiadomości, że w Głównej Kwaterze Harcerstwa został utworzony Samodzielny Wydział Osobowy. W związku z tym ulega zmianie struktura CKH zatwierdzona w rozkazie L. 1/57 z dnia 11 stycznia 1957 roku, punkt 1.1.d.

Czuwaj!

Naczelnik Harcerstwa
Zofia Zakrzewska, hm.

* Patrz „Wiadomości Urzędowe” nr 1, str. 7 i nr 2, str. 2

Załącznik do Rozkazu Głównej Kwatery Harcerstwa L. 4/57, pkt 1.1.a. z dnia 5 lutego 1957 roku

Warszawa, dnia 5 lutego 1957 roku

03-57 INSTRUKCJA O ORGANIZACJI HUFCA HARCESTERWA

1. Określenie i nazwa

1.1. Hufiec jest organizacyjną jednostką terytorialną obejmującą drużyny zuchów, harcerek, harcerzy, koedukacyjne drużyny harcerskie, zastępy samodzielne oraz inne jednostki organizacyjne z wyjątkiem tych, które podlegają bezpośrednio komendzie chorągwi lub Głównej Kwaterze Harcerstwa.

1.2. Hufiec obejmuje w zasadzie teren odpowiadający powiatowi, miastu wydzielonemu lub dzielnicy miasta wydzielonego na prawach województwa. Hufiec może obejmować obszar mniejszy jedynie w wypadku gdy jest to uzasadnione dużym skupieniem drużyn i sprzyja prawidłowemu rozwojowi organizacji.

1.3. Nazwa hufca obejmuje nazwę siedziby zgodną z nazwą miasta powiatowego, miasta wydzielonego, dzielnicy lub nazwą terytorium objętego przez hufiec, jak to wynika z punktu poprzedniego.

Np. Hufiec Harcerstwa — Racibórz i Komenda Hufca Harcerstwa Racibórz. Albo Hufiec Harcerstwa — pow. Gliwice i Komenda Hufca Harcerstwa pow. Gliwice (w skrócie: Gliwice p.), w odróżnieniu od nazwy hufca miejskiego: Hufiec Harcerstwa — miasto Gliwice i Komenda Hufca miasto Gliwice (w skrócie Gliwice m.).

Przy kilku hufcach w jednym mieście nazwa zawiera np. hufca wyrażony cyfrą rzymską albo hufiec otrzymuje dodatkową nazwę dzielnicy miasta, która np. obejmuje: III Hufiec Harcerstwa — Kraków Komenda III Hufca Harcerskiego Kraków, albo Hufiec Harcerstwa — Kraków Krowodzie i Komenda Hufca Harcerstwa — Kraków Krowodzie.

2. Organizacja hufca i komendy hufca

2.1. O utworzeniu, likwidacji i określeniu granic hufca decyduje komenda chorągwi, biorąc pod uwagę względy przytoczone w pkt 1.2. Hufiec ma stanowić żywą jednostkę organizacyjną uzależnioną od aktualnych sił rozwojowych ruchu harcerskiego. Toteż o tworzeniu hufców nie powinna decydować tylko tradycja tkwiąca w jakimś środowisku, często nie pokrywająca się z rzeczywistymi potrzebami organizacji.

2.2. Komenda chorągwi decyduje również o wcieleniu do hufca i podporządkowaniu komendzie hufca innych — poza drużynami — jednostek organizacyjnych.

2.3. Hufiec skupia w zasadzie podstawowe jednostki harcerskie pracujące bezpośrednio z młodzieżą. Organizacja jego powinna być tak pomyślana, aby sprzyjała ze wazech młm oddziaływaniu wychowawczemu grupy instruktorów na młodzież, kontaktowaniu się drużyn ze sobą, ich współpracy i wymianie doświadczeń tak,

aby zarówno młodzież jak i instruktorzy tworzyli jedną dużą rodzinę harcerską.

2.4. Pracą hufca kieruje wybrana komenda hufca pod przewodnictwem hufcowego (komendanta hufca).

Komenda hufca składa się z 5-7 członków (wśród nich hufcowy) i jest organem kolegalnie kierującym hufcem. Członkowie komendy powinni pełnić odpowiedzialne funkcje w komendzie hufca w zasadzie na stanowiskach zastępów hufcowego i kierowników referatów.

2.5. Członkowie komendy hufca są wybierani spośród członków korpusu instruktorskiego na konferencji wszystkich instruktorów hufca. Tryb wyborów odwołania i kooptacji członków komendy hufca normuje osobna instrukcja.

2.6. Do zespołu komendy, kierującego bieżącymi pracami, wchodzi — obok członków komendy — instruktorzy komendy hufca.

Instruktorzy komendy kierują poszczególnymi odcinkami pracy. Członkowie komendy hufca i instruktorzy komendy z wyjątkiem hufcowego i jego zastępów mogą mieć — prócz przydziału do komendy — inny przydział służbowy. Pozwala to na ściślejsze i żywsze powiązanie komendy z podległym terenem. W każdym razie dodatkowy przydział służbowy nie może wpływać na zmniejszenie operatywności komendy.

2.7. Organizacyjnie zespół komendy hufca dzieli się na referaty, które tworzą instruktorzy również zajmujący się zagadnieniami dotyczącymi określonej dziedziny pracy harcerskiej. Pracą referatów kierują kierownicy referatów, którzy używają tytułów związanych z powołanym odcinkiem pracy. Np. kierownik referatu zuchowego posiada tytuł namiestnika zuchów, kierownik referatu gospodarczo-finansowego kwatermistrza hufca.

2.8. Administracją komendy kieruje sekretarz komendy hufca.

2.9. W wyjątkowych wypadkach może być powołane referaty, których nie przewiduje niniejsza instrukcja ale jedynie na podstawie wniosków komendy zatwierdzonych przez komendę chorągwi. Motywnym zasadniczym zmian i poprawek powinno być zawsze dobro organizacji i wpływ na rozwój ruchu harcerskiego.

2.10. Wszyscy członkowie i instruktorzy komendy hufca z uwagi na pełnione funkcje podlegają mianowaniu rozkazem komendy chorągwi.

2.11. W wypadku, gdy hufiec obejmuje dużą liczbę drużyn, podejmuje rozwiązanie trudnych zagadnień organizacyjnych, szkoleniowych lub programowych — może komenda hufca zapraszać do pomocy instruktorów harcerskich jako współpracowników komendy.

Nie są oni stale związani z komendą hufca i powinni być z reguły przydzielani służbowo do innych jednostek organizacyjnych.

Współpracownicy komendy nie podlegają mianowaniu, a są tylko rejestrowani w komendzie.

3. Komenda hufca, hufcowy i jego zastępy

3.1. Komenda hufca pod przewodnictwem hufcowego kieruje w sposób kolegialny pracą hufca. Uchwały komendy zapadają bezwzględnie większością głosów. Komenda chorągwi może uchylać uchwały komendy hufca.

3.2. Komenda hufca decyduje o najważniejszych sprawach dotyczących hufca, a w szczególności:

- ustala plan pracy komendy hufca i analizuje jego wykonanie;
 - ustala wnioski nominacyjne na funkcje drużynowych i instruktorów komendy hufca i ocenia ich pracę;
 - planuje rozwój ruchu harcerskiego i zuchowego na terenie hufca, rozpatruje wnioski o założenie nowych drużyn; decyduje w sprawach zwawienia lub likwidacji drużyn, z wyjątkiem wypadków podlegających pod kompetencje komendy chorągwi;
 - ocenia pracę drużyn, ustala formy pomocy i kontroli drużyn;
 - planuje kursy zastępowych i doskonalenia drużynowych, w miarę potrzeby kursy specjalnościowe; wybiera kandydatów na drużynowych i kieruje ich na odpowiednie kursy chorągwi;
 - planuje większe imprezy masowe hufca, jak zloty, ćwiczenia terenowe, grzybszka; planuje akcje obzów i zimowisk w hufcu;
 - ustala formy propagandy ruchu harcerskiego na terenie hufca oraz sposoby współpracy ze społeczeństwem, rodzicami, organizacjami społecznymi itp.;
 - planuje i kontroluje gospodarkę hufca, ustala sposoby uzyskiwania funduszy na działalność, zapożyczenia w sprzżt itd.;
 - zatwierdza sprawozdania okresowe przesyłane do komendy chorągwi i ważniejsze dokumenty przedkładać władzom poza hufca;
- 3.3. Hufcowy przewodniczy komendzie i kieruje zespołem instruktorów komendy. Jest przedstawicielem ZHP i zwierzchnikiem zuchów, harcerzy oraz instruktorów na terenie hufca.

Z tego tytułu:

- czuwa nad przestrzeganiem linii wychowawczej określonej Deklaracją Ideową oraz Prawem i Przyrzeczeniem Harcerskim, przestrzeganiem przepisów, instrukcji i regulaminów ZHP oraz wypełniania obowiązków organizacyjnych w hufcu;
- reprezentuje ZHP na terenie hufca wobec władz państwowych, cywilnych i wojskowych oraz organizacji społecznych; przez hufcowego przechodzą sprawy z drużyn do wyższych władz harcerskich, władz państwowych itd. w myśl Instrukcji OI-1/57, pkt 3.8, o organizacji drużyn harcerskiej oraz Instrukcji OZ-1/57, pkt 3.7, o organizacji drużyn zuchów;

- zatwierdza po przedyskutowaniu przez komendę plan pracy komendy hufca i odpowiada za jego realizację;
- zatwierdza plany pracy drużyn, zarządza lustrację i wizytacje drużyn;
- mianuje i zwalnia na podstawie decyzji komendy hufca drużynowych lub p.o. drużynowych; interweniuje w wypadku wykroczeń, wyznaczając kary ew. zwalniając członków korpusu instruktorńskiego, kierując jednocześnie sprawę do komisji dyscyplinarnej przy komendzie chorągwi;
- wydaje zezwolenia na zorganizowanie nowych drużyn, uznaje je jako próbne, przyjmuje drużyny do ZHP; stawia wnioski do komendy chorągwi o udzielenie drużynie przyjętej do ZHP zezwolenia na posiadanie sztandaru;
- zwołuje narady członków komendy hufca oraz drużyny instruktorów hufca, zwołuje obrady drużynowe;
- odpowiada za prawidłowe prowadzenie szkolenia i doskonalenia kadry zarówno na szczeblu komendy hufca, jak i w drużynach; prowadzi doskonalenie drużynowych w formie pracy zastępu lub drużyn drużynowych;
- mianuje przy drużynach na wnioski drużynowych oraz przy komendzie hufca komisje na stopnie młodzieżowe według zasad określonych instrukcją o zdobywaniu i przyznawaniu stopni;
- kieruje gospodarką i odpowiada osobiście i materialnie za majątek, finanse i gospodarkę komendy hufca, a pośrednio również i podległych jednostek; dba o powiększenie majątku ZHP i właściwe wykorzystanie środków materialnych;
- utrzymuje stały kontakt z Komendą Chorągwi, odpowiada za terminowe nadsyłanie meldunków i sprawozdań oraz bieżące informacje komendy chorągwi o sytuacji na terenie hufca;
- wydaje rozkazy w imieniu komendy hufca, w których przeprowadza nominacje, zwolnienia i normuje ważniejsze sprawy organizacyjne i programowe hufców.

3.4. Bezpośrednimi pomocnikami hufcowego są jego zastępy (jeden lub dwóch). Podziału zadań pomiędzy nich dokonuje hufcowy w zależności od potrzeb. W wypadku istnienia na terenie hufca dużej ilości drużyn zuchowych jeden z zastępów może być upoważniony przez hufcowego do kierowania pracą tych drużyn, niezależnie od istnienia referatu zuchowego kierowanego przez namiestnika.

4. Podział pracy w komendzie hufca

Struktura komendy i zakres pracy poszczególnych w niej komórek przedstawia się następująco:

- 4.1. Sekretariat komendy hufca kierowany przez sekretarza komendy hufca zajmuje się:
 - prowadzeniem korespondencji bieżącej;
 - prowadzeniem dokumentacji hufca i archiwum hufca;
 - przygotowywaniem rozkazów, zestawień statystycznych, meldunków itp.
- 4.2. Referat harcerski:
 - prowadzi rejestr drużyn harcerskich, drużynowych i instruktorów;

- pomaga drużynowym harcerskim w opracowywaniu planów pracy i prowadzeniu drużyn przez dostarczanie materiałów, udzielanie rad i wskazówek, przeprowadzanie wizytacji i lustracji drużyn;
- prowadzi doskonalenie drużynowych drużyn harcerskich oraz szkolenie zastępów w miarę możliwości w oparciu o ośrodki metodyczne, Domy Harcerza itp.;
- koordynuje pracę powstających ew. na terenie hufca drużyn specjalnościowych (żeglarskich, lotniczych, łączności itp.);
- organizuje szkolenie specjalnościowe starszych harcerzy;
- organizuje imprezy i wystąpienia ogólne hufca, przygotowuje i organizuje akcję letnią hufca, koordynując w tym zakresie zamierzenia drużyn harcerskich.

W skład referatu harcerskiego wchodzi starsi drużynowi, jako kierownicy szczepli harcerskich.

Przy referacie harcerskim może być powołana przez komendę chorągwi komisja na wyższe stopnie młodzieżowe w myśl instrukcji o zdobywaniu i przyznawaniu stopni. Hufcowy ma prawo powołać przy tym referacie komisję na trzy pierwsze stopnie młodzieżowe.

4.3. Referat zuchowy prowadzony przez namiestnika zuchów zajmuje się:

- prowadzeniem rejestru drużyn zuchowych i instruktorów zuchowych;
- dopomaganiem drużynowym zuchów w opracowywaniu planów pracy i prowadzeniu drużyn przez dostarczanie materiałów, udzielanie rad i wskazówek, przeprowadzanie wizytacji i lustracji drużyn zuchowych;
- prowadzeniem doskonalania drużynowych zuchów w ramach pracy zastępów drużynowych zuchowych;
- organizowaniem zborowych wystąpień zuchów oraz przygotowywaniem i przeprowadzaniem kolonii zuchowych.

4.4. Na ptawach referatu pozostaje sekcja HSI (Harcerska Służba Informacyjna) kierowana przez łącznika HSI.

Sekcja ta zajmuje się:

- propagandą i informacją wewnątrzorganizacyjną; informacją dla pracy miejscowej;
 - propagandą radiową i inną.
- 4.5. Referat gospodarczo-finansowy prowadzony przez kwatermistrza hufca:
- sprawuje opiekę nad sprzętem i majątkiem hufca, prowadzi książkę inwentarową, magazynuje, wypolczyca i konserwuje sprzęt;
 - prowadzi książkę kasową wraz z kwitruszem i teczką dowodów kasowych; kwatermistrz sprawdza rachunki pod względem rachunkowym i formalnym, hufcowy natomiast pod względem merytorycznym i zatwierdza je do wypłaty;
 - siera składki organizacyjne od instruktorów i drużynowych;
 - sprawuje pieczę nad gospodarką drużyn, pomaga skarbnikom i gospodarzom drużyn, kontroluje prawidłowe prowadzenie gospodarki i rachunkowości w drużynach.

Pracę referatu gospodarczo-finansowego szczegółowo normują osobne zarządzenia i instrukcje Głównej Kwatery Harcerstwa oraz ogólne przepisy finansowe.

4.6. Dokładny zakres pracy poszczególnych komórek komendy ustala się na posiedzeniu członków komendy co powinno być odnotowane w protokołach.

4.7. W wypadku zmiany na funkcjach kierowniczych w hufcu (hufcowy, zastępy hufcowego, kierownicy referatów lub odpowiedzialni instruktorzy komendy hufca) powinni być sporządzone protokoły zwalczco-odbiorcze, w których występujący instruktor przekazuje swojemu następcy wszystkie dokumentację jak i wykaz prowadzonych prac. Przyjęcie odcinka pracy musi być dokonane w obecności zwierzchnika; komendant chorągwi lub jego pełnomocnika w stosunku do hufcowych, hufcowego w stosunku do innych członków komendy hufca.

5. Administracja komendy hufca

5.1. W komendzie hufca prowadzi się obowiązkowo następującą dokumentację pracy:

- książkę protokołów posiedzeń komendy hufca;
- książkę lub teczkę rozkazów komendy hufca;
- teczkę regulaminów i instrukcji, rozkazów komendy chorągwi i władz zwierzchnich ZHP;
- teczkę zawierającą roczny plan pracy komendy hufca z uwzględnieniem planów poszczególnych referatów, terminarze, odpisy sprawozdań z wykonania planu, sprawozdania z imprez i akcji specjalnych;
- tecki drużyn, które zawierają korespondencję z drużynami, sprawozdania z wizytacji, plany pracy i materiały statystyczne dotyczące poszczególnych drużyn;
- dokumentację gospodarczo-finansową prowadzoną według osobnych instrukcji;
- dziennik korespondencji i tecki pism przychodzących i odpisów pism wychodzących założone według potrzeb.

5.2. Poza wyżej wymienioną dokumentację komendy hufców mogą prowadzić utrwalające prace książki lub tecki. Ważnym jest, aby układ dokumentów był jasny i pozwalał na szybkie wyszukanie żądanych materiałów bez zbędnych biurokratycznych manipulacji.

5.3. Poza dokumentację gospodarczo-finansową wszystkie wymienione książki i tecki w punkcie 5.1. powinny być przechowywane w sekretariacie komendy pod opieką sekretarza.

5.4. Hufcowy jest odpowiedzialny za treść korespondencji wychodzącej z komendy. Dlatego podpisuje każde wychodzące pismo z prawej strony po podpisaniu go z lewej strony przez odpowiedzialnego za dany odcinek pracy instruktora komendy.

Hufcowy może upoważnić do podpisywania w swoim zastępstwie zastępcę hufcowego, we wszystkich lub tylko niektórych sprawach komendy. Upoważnienia powinien dokonać hufcowy na posiedzeniu komendy hufca; odnotowane to zostaje w protokołach.

5.5. Wszystkie pisma wychodzące powinny zawierać numer kolejny dziennika korespondencyjnego; również

wszystkie pisma przychodzące muszą być rejestrowane w tym dzienniku i opatrzone kolejnym numerem.

- 5.6. Komenda hufca używa urzędowej pieczęci podłużnej i malej pieczęci okrągłej;
— pieczęć podłużna długości 60 mm zawiera nazwę komendy według punktu 1.3. oraz nazwę chorągwi.

Np. Związek Harcerstwa Polskiego
Komenda Hufca — Racibórz
(Chorągiew Opolska)

- pieczęć okrągła mała posiada otok o średnicy 25 mm. Wewnątrz wokół otoku napis podający nazwę komendy hufca bez podawania przynależności do chorągwi. W środku pieczęci — krzyż harcerski.

Pod krzyżem w teście napis ZHP.

- 5.7. Poza tym komenda hufca może używać podłużnej pieczęci nagłówkowej — podobnej do podłużnej pieczęci urzędowej — z podaniem adresu, telefonów, konta bankowego itp.

Np. Związek Harcerstwa Polskiego
Komenda Hufca — Gliwice pow.
(Chorągiew Katowicka)
Gliwice ulica
telefon konto NBP

- 5.8. Innych pieczęci urzędowych — poza wymienionymi w pkt. 5.6 — komendzie hufca używać nie wolno, w szczególności nie wolno używać pieczęci referatów.

- 5.9. Komenda hufca może wydać pozwolenie na używanie podłużnej pieczęci przez dłuższą trwającą kursy urzędzące w hufcu a zatwierdzone przez komendę chorągwi.

- 5.10. Komenda hufca wydaje zezwolenia na używanie podłużnych pieczęci przez drużyny przyjęte do ZHP oraz jednostki podległe jej bezpośrednio. Selektarz hufca obowiązany jest rejestrować te pieczęci przez odcisk na odpowiednim arkuszu.

Załącznik do Rozkazu Naczelnika Harcerstwa L. 4/57, pkt. I.L.b. z dnia 5 lutego 1957 roku

Warszawa, dnia 5 lutego 1957 roku

ZWIĄZEK HARCEKSTWA POLSKIEGO
GŁÓWNA KWATERA HARCEKSTWA

04-11/57 INSTRUKCJA O ORGANIZACJI CHORĄGWI HARCEKSTWA

1. Określenie i nazwa

- 1.1. Chorągiew jest organizacyjną jednostką terytorialną obejmującą hufce i inne niższe jednostki organizacyjne podległe jej bezpośrednio, jak wojewódzkie ośrodki szkoleniowe itp.

W skład chorągwi nie wchodzi znajdujące się na jej terenie instytucje harcerskie podległe bezpośrednio Głównej Kwaterze Harcerstwa.

- 1.2. Chorągiew zajmuje w zasadzie teren odpowiadający województwu lub miastom wydzielonym na prawach województwa.

- 1.3. Chorągiew i komenda chorągwi nosi nazwę, w której w formie przymiotnikowej podana jest oficjalna lub regionalna nazwa województwa, np. Krakowska Chorągiew Harcerstwa i Komenda Krakowskiej Chorągwi Harcerstwa. Albo — Mazowiecka Chorągiew Harcerstwa i Komenda Mazowieckiej Chorągwi Harcerstwa.

2. Organizacja chorągwi i komendy chorągwi

- 2.1. O utworzeniu, likwidacji chorągwi i określeniu jej granic w związku ze zmianami w podziale administracyjnym kraju decyduje Główna Kwatera.

- 2.2. Główna Kwatera Harcerstwa decyduje również o przyjęciu hufców i jednostek organizacyjnych przez chorągwie, zarówno w związku ze zmianami terytorialnymi, jak i powstawaniem lub zmianą charakteru działalności tych jednostek.

- 2.3. Pracę chorągwie kieruje wybrana komenda chorągwi pod przewodnictwem komendanta chorągwi.

Komenda chorągwi składa się z 9-11 członków (wśród nich komendant) i jest organem kolegialnie kierującym chorągwią. Członkowie komendy powinni pełnić odpowiedzialne funkcje w komendzie chorągwi, w zasadzie na stanowiskach zastępów komendanta i kierowników wydziałów.

- 2.4. Członkowie komendy chorągwi są wybierani spośród członków korpusu instruktorskiego na chorągwiejnej konferencji delegatów instruktorów. Tryb wyborów, odwołania i kooptacji członków komendy normuje osobna instrukcja. Członkowie komendy chorągwi nie powinni mieć w zasadzie innego przydziału służbowego poza komendą.

- 2.5. Bieżące prace programowe, szkoleniowe, organizacyjne i gospodarcze prowadzi zespół komendy, w skład którego obok członków komendy wchodzi instruktorzy komendy. Mogą oni kierować pracą poszczególnych komórek organizacyjnych komendy albo wchodzić w ich skład.

Instruktorzy komendy chorągwi również nie powinni mieć w zasadzie innego przydziału służbowego poza komendą. Ilość instruktorów komendy, czyli wielkość zespołu komendy, uzależniona jest od potrzeb; nie powinien on być jednak za duży, ponieważ zmniejsza to jego operatywność. Wszyscy instruktorzy komendy podlegają mianowaniu odpowiednimi rozkazami (porównaj punkt 2.11.).

- 2.6. Organizacyjny zespół komendy dzieli się na wydziały, które swoim działaniem są na referaty.

- 2.7. Referaty tworzą instruktorzy, którzy wspólnie zajmują się zagadnieniami dotyczącymi określonej dziedziny pracy harcerskiej. W miarę potrzeb w skład

referatów może wchodzić kilka grup instruktorów, co umożliwia szczegółowe zajęcie się specjalnymi problemami. Pracę referatów kierują kierownicy referatów. Mogą istnieć referaty samodzielne, nie wchodzące w skład wydziałów.

- 2.8. Referaty o podobnym przedmiocie pracy tworzą wydziały. Pracą wydziałów kierują kierownicy wydziałów.

- 2.9. Administracja komendy skupia się w biurze komendy chorągwi, kierowanym przez sekretarza komendy chorągwi.

- 2.10. Na tworzenie wydziałów i referatów niezgodnych z niniejszą instrukcją albo na inny podział organizacyjny może zezwolić Główna Kwatera Harcerstwa tylko na podstawie uformułowanych wniosków komendy chorągwi, mające na uwadze usprawnienie pracy lub specyfikę niektórych terenów.

- 2.11. Członkowie i instruktorzy komendy — z uwagi na pełnione funkcje — podlegają mianowaniu; komendant, zastępca, kierownicy wydziałów lub samodzielnych referatów i ich zastępcy oraz sekretarz chorągwi — rozkazem Naczelnika Harcerstwa.

Wszyscy inni funkcyjni — a więc kierownicy referatów, ich zastępcy oraz pozostali instruktorzy komendy chorągwi — rozkazem komendanta chorągwi.

- 2.12. Dla pomocy w przeprowadzeniu określonych prac można grupować wokół komendy instruktorów nie związanych z nią stałe, którzy mogą mieć przydział do innych jednostek organizacyjnych. Są oni współpracownikami komendy chorągwi. Nie mogą oni obejmować w komendzie funkcji, np. kierowników wydziałów lub referatów. Współpracowników nie mianuje się, a tylko rejestruje w odpowiednich wydziałach.

3. Komenda chorągwi, komendant chorągwi i jego zastępcy

- 3.1. Komenda chorągwi pod przewodnictwem komendanta chorągwi kieruje kolegialnie pracą chorągwi. Uchwały komendy zapadają bezwzględnie większością głosów. Główna Kwatera Harcerstwa może uchylić uchwały komendy chorągwi.

- 3.2. Komenda chorągwi decyduje o najważniejszych sprawach dotyczących chorągwi, a w szczególności:

- ustala plan pracy komendy i analizuje jego wykonanie; ustala kierunki pracy programowej w chorągwi;
- ustala wnioski nominacyjne na ważniejsze funkcje w komendzie chorągwi;
- ocenia pracę komend hufców, rozwój ruchu harcerskiego i ruchowego w chorągwi;
- ustala formy współpracy komendy z władzami i organizacjami społecznymi;
- ustala plan szkolenia kadry, planuje chorągwiejane akcje szkoleniowe, zatwierdza programy kursów i ośbade kadrowa;
- typuje instruktorów z terenu chorągwi na centralne kursy instruktorskie;
- ocenia pracę instruktorów na wyższych funkcjach w hufcach i komendzie chorągwi, wyraża opinię o przyjęciu i zwalnianiu pracowników komendy chorągwi i hufców;

- planuje większe imprezy masowe prowadzone przez chorągwie, szczególnie ustala założenia chorągwiejnej akcji letniej i zimowej;
- planuje i ustala formy propagandy;
- ustala kierunki rozwoju gospodarczego ZHP na terenie chorągwi, projektuje budżet chorągwi i kontroluje jego realizację;
- zatwierdza sprawozdania okresowe przysyłane do Głównej Kwatery Harcerstwa i ważniejsze dokumenty przedkładane władzom poza ZHP.

- 3.3. Komendant chorągwi przewodniczy komendzie i kieruje zespołem instruktorów komendy. Jest on przedstawicielem ZHP i zwierzchnikiem ruchów, harcerek, harcerek i instruktorów na terenie chorągwi. Z tego tytułu:

- czuwa nad przestrzeganiem linii wychowawczej określonej Deklaracją Ideową oraz Prawem i Przyrzeczeniem Harcerskim, przestrzeganiem przepisów, regulaminów ZHP oraz obowiązujących organizacyjnych na wszystkich podległych mu szczeblach organizacyjnych;
- reprezentuje ZHP na terenie chorągwi wobec władz państwowych, cywilnych i wojskowych i organizacji społecznych;
- zatwierdza po przedyskutowaniu przez komendę chorągwi plan pracy komendy i odpowiada za jego realizację; koordynuje pracę wydziałów komendy;
- odpowiada za sprawę osobowo na terenie chorągwi, dba o właściwe szkolenie i rozmieszczenie kadry;
- mianuje hufcowych i członków komend hufców, przy czym uprawnienia te reguluje instrukcja o wyborach hufcowych i członków komendy hufca;
- mianuje przy komendach hufców komisje na wyższym stopniu młodzieżowe w myśl instrukcji o złożeńiu i przyszanowaniu stopni młodzieżowych; powołuje przy komendzie chorągwi komisje na wszystkie stopnie młodzieżowe, wstępujące do GKX z wnioskami o mianowanie komisji na określone stopnie instruktorskie;
- sławia wnioski do Głównej Kwatery o mianowanie zastępów komendanta, kierowników wydziałów komendy chorągwi i ich zastępów, kierowników samodzielnych referatów oraz sekretarza komendy chorągwi; mianuje pozostałych instruktorów komendy chorągwi;
- zatwierdza plany pracy komend hufców, odpowiada za prawidłowe zorganizowanie pomocy metodycznej i programowej, organizuje kontrolę wykonania planów pracy komend hufców, kieruje całością wizytacji, lustracji i wyjazdów w teren członków, instruktorów i współpracowników komendy;
- udziela zezwolenia drużynom przyjętym do ZHP na posiadanie szlankardu; decyduje o rozwiązaniu drużyny, które) przynano prawo posiadania szlankardu;
- zwoluje posiedzenia komendy chorągwi, odprawy instruktorów i współpracowników komendy, zwoluje odprawy hufcowych lub innych kierowników pracy z terenu chorągwi;
- kieruje gospodarką i odpowiada za majątek, finanse i gospodarkę komendy chorągwi, a pośrednio wszystkich podległych jednostek; dba o powiększenie majątku ZHP i właściwe wykorzystanie środków materialnych;

— utrzymuje stały kontakt z Główną Kwaterą Harcerstwa, odpowiada za terminowe nadsyłanie meldunków i sprawozdań, bieżące informowanie GKH o pracy i sytuacji na terenie chorągwi;

— wydaje rozkazy w imieniu komendy, w których przeprowadza nominacje i normuje ważniejsze zadania organizacyjne i programowe.

3.3. Bezpośrednimi pomocnikami komendanta chorągwi są jego zastępcy (dwóch lub trzech). Podziału zadań pomiędzy zastępców dokonuje komendant na posiedzeniu komendy chorągwi w zależności od potrzeb.

Zastępcy komendanta chorągwi na odcinku sobie powierzonym występują w imieniu komendanta i są przed nim odpowiedzialni. Mogą koordynować pracę kilku pokrewnych wydziałów w komendzie chorągwi, zajmować się szczególnie ważnymi problemami w pracy komendy lub odpowiadać za pracę określonych rejonów chorągwi.

4. Podział pracy w komendzie chorągwi

Struktura komendy i zakres pracy poszczególnych komórek przedstawia się następująco:

4.1. Biuro komendy chorągwi kierowane przez sekretarza komendy chorągwi obejmuje:

- kancelarię z dziennikiem korespondencji i ekspedycją;
- dokumentację bieżącą (porównaj punkt 5.1) i archiwum;
- pisownię i powiadanie.

4.2. Wydział harcerski obejmuje całość zagadnień programowych związanych z pracą drużyn harcerskich i harcerzy. Wydział dzieli się na dwa referaty.

Referat pracy drużyn harcerskich zajmuje się:

- opracowywaniem i dostarczaniem drużynom materiałów do pracy;
- zbieraniem, opracowywaniem i uogólnianiem doświadczeń drużyn z terenu chorągwi;
- opracowywaniem specjalnych materiałów, np. dla drużyn wiejskich, drużyn starszych chłopców i dziewcząt;
- pomocą dla drużyn w zakresie metodyki zdobywania szczytów i sprawności;
- kontrolą realizacji podstawowych instrukcji i wytycznych dotyczących pracy drużyn harcerskich.

Referat specjalności harcerskich obejmuje zespoły, które zajmują się zagadnieniami:

- techniki w pracy harcerskiej;
- zajęć kulturalno-artystycznych;
- służby zdrowia;
- techniki obowozania;
- krajoznawstwa;
- sportu (np. narciarstwa, żeglarska itp.).

Referat specjalności harcerskich zajmuje się pracą drużyn specjalnych: wodnych, lądowych, łączności itp. Dla referatu specjalności harcerskich bazę powinna stanowić ośrodek metodyczny, np. w placówkach wychowania pozaszkolnego, ośrodki żeglarskie, stacje, kluby sportowe itp.

4.3. Wydział ruchowy zajmuje się zagadnieniami dotyczącymi ruchu ruchowego. Dzieli się na dwa referaty:

- Referat pracy drużyn ruchowy, który zajmuje się:
 - opracowywaniem i dostarczaniem drużynom materiałów potrzebnych do pracy;
 - zbieraniem, opracowywaniem i uogólnianiem doświadczeń drużyn ruchowych z terenu chorągwi;
 - kontrolą realizacji podstawowych instrukcji i wytycznych dotyczących ruchu ruchowego;
 - pomocą i kontrolą pracy komend hufców w zakresie pracy ruchowej.

Referat kształcenia kadry ruchowej obejmuje:

- doszkalanie terenowe;
- organizację chorągwiowych kursów drużynowych ruchowy;
- organizację chorągwiowych kursów instruktorów ruchowych po uzyskaniu zezwolenia Głównej Kwatery Harcerstwa.

Przy tym referacie jako organ pomocniczy może być powołana decyzją GKH komisja na stopnie instruktorów ruchowych.

4.4. Wydział kształcenia kadry składa się z dwóch referatów:

- Referat kursów zajmuje się:
 - przygotowaniem i prowadzeniem kursów chorągwiowych dla instruktorów i drużynowych harcerskich;
 - przygotowaniem programów stałych ośrodków szkoleniowych.

Przy tym referacie organem pomocniczym jest komisja na stopnie instruktorskie, którą mianuje Główna Kwatera Harcerstwa. Baza dla referatu kursów może być wojewódzkie ośrodki szkoleniowe.

Referat szkolenia terenowego zajmuje się pomocą dla hufców w zakresie:

- szkolenia i doszkalania zastępczych;
- doszkalania drużynowych;
- prowadzenia drużyn kadrowych (instruktorskich).

Referat wydziału kształcenia kadry współpracuje z referatem kształcenia kadry ruchowej z wydziału ruchowego.

4.5. Na prawach wydziału pozostaje samodzielny referat obozów i imprez masowych. Referat ten jest wydziałem z wydziału pracy drużyn harcerskich, ponieważ zagadnienia powyższe wymagają specjalnej operatywności organizacyjnej przy równoczesnym starannym programowaniu.

Referat obozów i imprez masowych zajmuje się organizacją akcji letnie, zimowych, złotami, większymi raidami turystycznymi itp. Współpracuje on ściśle z innymi wydziałami merytorycznymi.

4.6. Wydział organizacyjny obejmuje:

- Referat pracy hufców, który zajmuje się:
 - organizacją pracy hufców, ich obsadą;
 - przeprowadzeniem wyborów komend hufców i komendy chorągwi;
 - sprawami związanymi z realizacją instrukcji i regulaminów organizacji;
 - wzrostem i rozmieszczeniem organizacji;
 - sprawami związanymi z prowadzeniem ewidencji i statystyką członków, jednostek organizacyjnych.

Prócz tego referat pracy hufców:

- prowadzi zbiornice meldunków;
- przygotowuje rozkazy komend chorągwi.

W wydziale organizacyjnym działa na prawach referatu propagandą Wojewódzka Harcerska Służba Informacyjna (Wojewódzka HSI), która zajmuje się:

- propagandą i informacją wewnątrzorganizacyjną;
- propagandą prasową;
- propagandą radiową;
- publikacjami własnymi chorągwi (jednostki, biuletyny).

Wojewódzka HSI współpracuje z łącznikami HSI przy komendach hufców i z centralą HSI przy komendach hufców i z centralą HSI przy Głównej Kwaterze Harcerstwa.

4.7. Samodzielny referat osobowy:

- prowadzi ewidencję instruktorów;
- zajmuje się sprawami związanymi z zatrudnieniem instruktorów.

Przy referacie osobowym działa wojewódzka komisja dyscyplinarna, która rozpatruje sprawy dyscyplinarne w hufcach i przeprowadza dochodzenia. Na okres przejeżdżony — obok niej — działa komisja weryfikacyjna, przeprowadzająca weryfikację instruktorów.

4.8. Wydział gospodarczo-finansowy zajmuje się działalnością gospodarczą chorągwi. Obejmuje on dwa referaty: referat księgowości, który poza prowadzeniem księgowości przeprowadza inspekcje finansowe w hufcach i drużynach oraz referat gospodarczy, który obejmuje:

- zaporać i magazyny;
- zaopatrzenie nieruchomości;
- transport.

Praca wydziału gospodarczo-finansowego jest normowana przez ogólnie obowiązujące przepisy finansowe i osobne instrukcje wewnętrzne.

4.9. Zakres pracy poszczególnych wydziałów i referatów w sposób szczegółowy ustala komendant.

4.10. W wypadku zmiany na funkcjach kierowniczych w komendzie chorągwi — tj. komendanta, zastępcę, kierowników wydziałów, kierowników referatów itd. — ustępujący instruktor powinien sporządzić protokół zdawczo-odbiorczy, przekazując następcy zarówno dokumentację jak i wykaz prowadzonych spraw. Przejęcie odcinka musi być dokonane w obecności zwierzchnika: Naczelnika Harcerstwa lub jego pełnomocnika w stosunku do komendantów chorągwi, komendanta chorągwi w stosunku do zastępców komendanta, kierowników wydziałów itd.

5. Administracja komendy chorągwi

5.1. W komendzie chorągwi prowadzi się obowiązkowo następującą dokumentację pracy:

- książkę protokołów posiedzeń komendy chorągwi;
- książkę lub teczkę rozkazów komendy chorągwi;
- teczkę regulaminów, instrukcji i rozkazów władz zwierzchnich ZHP;
- teczkę pracy zawierającą roczny plan pracy z uwzględnieniem planów wydziałów, terminarzy, odpisy sprawozdań z wykonania planu, sprawozdania z imprez i akcji specjalnych;
- teczkę hufców, zawierającą korespondencję z hufcem, notatki z kontaktów osobistych, sprawozdania z wizytacji, plany pracy hufca i materiały dotyczące pracy hufca, skład komendy hufca, wykazy drużyn hufca;

- dokumentację gospodarczo-finansową prowadzoną według osobnych instrukcji;
- dziennik korespondencji oraz teckę pism i odpisów pism złożone według potrzeb.

5.2. Poza wyżej wymienioną dokumentację komendy chorągwi mogą wprowadzić zależnie od potrzeb w wydziałach i referatach potrzebne książki i teckę. Ważnym jest, aby układ dokumentów był jasny i pozwalał na szybkie uzyskanie żądanych materiałów bez zbędnych biurokratycznych manipulacji.

5.3. Wymienione w punkcie 5.1. dokumenty mogą dokumentacją finansowo-gospodarczą, przechowywane są w biurze komendy pod opieką sekretarza komendy.

5.4. Komendant chorągwi jest odpowiedzialny za treść korespondencji wychodzącej z komendy. Dlatego podpisuje każde wychodzące pismo z prawej strony po podpisaniu go z lewej strony przez odpowiedzialnego kierownika wydziału albo za jego wiedzą kierownika referatu podległego. Komendant chorągwi może upoważnić do podpisywania w swoim zastępstwie zastępców komendanta w wszystkich sprawach lub w sprawach dotyczących niektórych wydziałów. Upoważnienie powinien dokonać komendant na posiedzeniu komendy chorągwi, co odnotowane zostaje w protokołach.

5.5. Wszystkie pisma wychodzące powinny zawierać numer kolejny dziennika korespondencyjnego, również wszystkie pisma przychodzące muszą być rejestrowane w tym dzienniku i opatrzone kolejnym numerem.

5.6. Komenda chorągwi używa urzędowej pieczęci podłużnej i dwa pieczęci okrągłych — malej i dużej. Pieczęć podłużna długości 60 mm zawiera nazwę komendy, według punktu 1.3.

Np. Związek Harcerstwa Polskiego
Komenda Krakowskiej Chorągwi Harcerstwa
Pieczęć okrągła mała posiada otok o średnicy 25 mm. Wewnątrz otokowi napis podający nazwę komendy. W środku pieczęci krzyż harcerski. Pod krzyżem w leście napis ZHP.

Pieczęć okrągła duża posiada dwa otoki, jeden o średnicy 38 mm, drugi o średnicy 25 mm. Pomiedzy otokami napis: Związek Harcerstwa Polskiego oraz nazwa komendy chorągwi. W środku pieczęci krzyż harcerski.

5.7. Poza tym komenda chorągwi może używać podłużnej pieczęci nagłówek podobnej jak podłużna urzędowa z podaniem adresu, telefonów, konta bankowego, np.:

Związek Harcerstwa Polskiego
Komenda Krakowskiej Chorągwi Harcerstwa
Kraków, ul. Karmelicka 31
tel. Komo NBP

5.8. Innych pieczęci urzędowych poza wymienionymi w p. 5.6. komendzie chorągwi używać nie wolno, w szczególności nie wolno używać pieczęci wydziałów lub referatów.

5.9. Komenda chorągwi może wydać pozwolenie na używanie podłużnej pieczęci przez dłuższą trwającą kursy chorągwiowe zatwierdzone przez GKH.

5.10. Komenda chorągwi wydaje zezwolenia na używanie przepisowych pieczęci przez komendy hufców i jednostki podległe bezpośrednio komendzie chorągwi. Biuro komendy jest obowiązane rejestrować te pieczęcie.

ZWIĄZEK HARCERSTWA POLSKIEGO
GŁÓWNA KWATERA HARCERSTWA

Warszawa, dnia 9 lutego 1957 roku

ROZKAZ L. 5/57

1. ZARZĄDZENIA STAŁE OBOWIĄZUJĄCE

1.1. Zatwierdzenie instrukcji i regulaminów

a) Zatwierdzam programy prób na stopnie harcerskie ochotniczek, tropicielki i pionierki oraz młodziczki, wydawców i świtka. Teksty podane są w załączniku do niniejszego rozkazu. Równocześnie uświadczam wszędzie inne programy prób wszystkich stopni harcerskich.

b) Zatwierdzam „SI-II/57 Instrukcję w sprawie zdobywania i przyznawania stopni harcerskich”, która stanowi załącznik do niniejszego rozkazu.

Główna Kwatera Harcerstwa prosi o nadsyłanie uwag dotyczących zarówno programów prób jak i zatwierdzonej instrukcji.

2. ZARZĄDZENIA BIEŻĄCE

2.1. Rok Piosenki Harcerskiej

Ogłaszam rozpoczęcie w lutym 1957 roku „Roku Piosenki Harcerskiej”. Udział w nim jest zadaniem, które powinny podjąć wszystkie zastępy i drużyny, aby rozpiewanie rzesz harcerzy połączyło nas w jedną harcerską rodzinę. Regulamin „Roku Piosenki Harcerskiej” podany jest w załączniku do niniejszego rozkazu.

Komisarzem „Roku Piosenki Harcerskiej” mianuję członka GKH Jerzego Dargiela, zastępcą komisarza — Elżbietę Dźbrowską.

W związku z „Rokiem Piosenki Harcerskiej” dopuszczam do zdobywania sprawności roku piosenki harcerskiej, której warunki podane są w załączniku.

Czuwaj!

Naczelnik Harcerstwa

Zofia Zakrzewska, hm.

Załącznik do Rozkazu Głównej Kwatery
Harcerstwa L. 5/57, pkt 1.1.a. z dnia
9 lutego 1957 roku

ZWIĄZEK HARCERSTWA POLSKIEGO
GŁÓWNA KWATERA HARCERSTWA

Warszawa, dnia 9 lutego 1957 roku

PROGRAM PRÓB NA STOPNIE HARCERSKIE

OCHOTNICZKA

Stopień ochotniczki zdobywa dziewczynka mająca przynajmniej 11 lat, po co najmniej 5 miesiącach (zuch z 3 gwiazdką po 3 miesięczną) pracy w drużynie. Ochotniczka postępowaniem swoim stara się zasłużyć na miano harcerki. Chętnie niesie pomoc innym. Wykonała z zastępem pożyteczną pracę dla domu i szkoły.

1. Zaspiewa hymn państwowy. Zna godło i sztandar narodowy i umie go wywieszać. Umie się zachować przy oddawaniu czci stolarzowi i podczas wykonywania hymnu. Wie, kto stoi na czele państwa. Wymieni sąsiadów Polski, największe miasta w Polsce. Pokoże na mapie, gdzie znajduje się jej wieś lub miasto.

2. Zna i umie na pamięć Przyrzeczenie i Prawo Harcerskie. Poda trzy przykłady postępowania godnego harcerki. Zna pozhrowienie, ukłon i oznaki harcerskie, krzyż i lilijkę. Zna mundur harcerski i oznaki funkcji. Śpiewa hymn harcerski. Wie kto jest bohaterem drużyny, zna godło swego zastępu. Poda nazwisko i adres drużyny. Zna sieć alarmową swego zastępu. Sprawnie spełniła swoje zadanie w czasie alarmu zastępu.

3. Wskazuje adres i drogę do najbliższego lekarza, apteki, urzędu pocztowego, posterunku MO. Umie korzystać z telefonu. Potrafi wzewać pogotowie ratunkowe i straż pożarną. Zaadresuje list i nada go na pocztę. Sprawnie pakuje paczkę, stosując potrzebne węzły. Zakłóczy linę, zna węzeł płaski i tkacki. Zna podstawowe znaki drogowe, przestrzega przepisów ruchu. Wykona sprawnie otrzymane polecenie i złoży ustny raport.

4. Sprawnie wykonuje najprostsze czynności domowe. Oczyszczy i zapali lampę naftową, wymieni żarówkę i baterijkę w latarce kieszonkowej. Naostroży łódź, umie posługiwać się młotkiem i obcęgami. Zaczernia swoje pończochy, przyszyje guzik do swego ubrania lub bielizny. Seiele starannie lósko, nakrywa do stołu, zamiatá podłogę. Przygotuje niespodziankę dla dziecka. Wykona potrzebny jej przedmiot z papieru, drutu, drewna lub tektury.

5. Dba o czystość osobistą. Utrzymuje w porządku swoje ubranie. Znajdzie w domu kąpiel na swoje rzeczy, dba o jego wygląd. Umie zabezpieczyć się przed zanieczyszczeniem, przemoczaniem i odmrożeniem. Opatrzy drobne skaleczenia.

6. Na wycieczkach harcerskich poznała najbliższą okolicę (w promieniu 2 km). Była przynajmniej na jednej całonocnej wycieczce w lesie. Rozpoznała najpospolitsze gatunki roślin. Wie, gdzie w jej okolicy występują gatunki i zwierzęta chronione. Zaopekowała na rośliny lub zwierzęta. Wyznaczy strony świata według kompasu, słońca i gwiazd. Trafi do celu drogą samąną znakami patrolowymi i innymi umownymi. Stosuje znaki gwizdkiem i ręką. Rozpala sprawnie ognisko i zacięra jego ślady.

7. Ćwiczy mistrzę jednostki. Powtarza dokładnie krótki rozkaz po zbrebyciu 1 km. Wykazała sprawność w ćwiczeniach i grach spostrzegawczości. W biegu na przelaj pokonała latkę przeskody. Sprawnie gra w trzy try i bójse. Tańczy 2 tańce ludowe, śpiewa i pieśni narodowe i 15 harcerskich.

TROPICIELKA

Stopień tropicielki zdobywa harcerka po co najmniej 9-miesięcznej pracy w drużynie w stopniu ochotniczki. Tropicielka postępowaniem swoim zasługuje na miano harcerki. Ma oczy i uszy otwarte. Jest gotowa na każde wezwanie. Wyszuka i wykona wraz z zastępem przynajmniej jedno pożyteczne zadanie (w domu, na podwórku, w szkole, w gospodarstwie lub w polu).

1. Wzbogaca swoje wiadomości o Polsce. Narysuje i pamięć kontury granic Polski, oznacza główne rzeki, pasma górskie i miasta. Powie, ilu mieszkańców swojej wsi lub miasta. Zbiera wiadomości i opowie o jednym z polskich wynalazców, odkryć naukowych lub osiągnięć z zakresu postępu techniki i rolnictwa.

2. Wie, do czego zobowiązuje ją Prawo Harcerskie. Opowie o bohaterze swojej drużyny. Wie, jakie poloty on zasługuje i dlaczego należy go naśladować. Zdobyla kilka ciekawych wiadomości z historii harcerstwa i z życia organizacji młodzieżowych innych krajów. Poda adres komendy hufca i nazwisko hufcowego. Czytuje pismo harcerskie.

3. Opowie ciekawe zdarzenie z życia lub z historii wsi miejscowości. Wskazuje, co warto zwiedzić w okolicy (zabytki historyczne i przyrodnicze, zakłady przemysłowe, role itp.).

4. Pomaga matce w gospodarstwie domowym. Przygotuje i ładnie poda smaczny posiłek dla rodziny. Zrobi potrzebne zakupy. Wyliczy się z otrzymanymi pieniędzy i przedstawi rachunki. Okładiła systematycznie sponaczone pieniądze na ksiądzeczkę Szkolnej Kasy Oszczędności. Przyczyni się własną pracą do ozdoboienia domu. Sprawnie wykonuje drobne naprawy w gospodarstwie domowym, np. wymieni przepalone bezpieczniki, naprawi lampę lub sznur do żelazka, oczyszczy i naoliwi zawiasy lub zamek.

5. Stosuje przepisy higieny życia codziennego, rozumie znaczenie świętego powietrza dla zdrowia. Zdobyla sprawność sanitarną. Umie obsłużyć gaśnicę lub inny podręczny sprzęt przeciwpożarowy, zna zasady bezpieczeństwa przeciwpożarowego.

6. Brała udział w kilku wycieczkach zastępu lub drużyny (w tym przynajmniej jedna z biwakami). Zna okolice w promieniu 5 km. Zna najbliższą rzekę lub potok i wie, jak jest wykorzystane. Podpatrzyła scenę

z życia przyrody. Wykonała fotografie lub rysunek przyrodniczy. Wykona szlak przebytej drogi, wykonując znaków topograficznych. Oceńca odległość na oko. Poma służy się własnymi wymiarami. Przygotuje i sprawnie spakuje ewakuunek osobisty. Na wycieczce i biwaku stosuje potrzebne węzły. Wykonała własnoręcznie jeden przedmiot do swego ewakuunku. Wraz z zastępem rozbije namiot lub sprządzi zasłonę od deszczu i wiaturu, albo wykona inne urządzenie biwakowe.

7. W warunkach polowych ugotuje posiłek dla siebie i towarzyszy. Umiejętnie gasi ognisko i zacięra ślady biwaku. Przygotuje latarkę do sygnalizacji świetlnej. Użyje chorągiewki sygnalizacyjnej. Posługuje się alfabetem Morse'a. Zdobyla jedną sprawność polową i jedną przyrodniczą.

7. Pokieruje wykonaniem zadania przez zastęp. Prowadzi mistrzę zastępu. Umie poruszać się w terenie marszem ubezpieczonym, przejdzie w 8 minut 1 km krokami harcerskim. Przepłynie 25 m stylem dowolnym lub zdobyla jedną ze sprawności sportowych (albo jedną ze sprawności krajoznawczych). Tańczy 3 tańce ludowe, śpiewa 8 piosenek ludowych i harcerskich.

PIONIERKA

Stopień pionierki zdobywa harcerka po co najmniej rocznej służbie w drużynie w stopniu tropicielki. Pionierka postępowaniem swoim zasługuje na miano harcerskie. Daje sobie radę w każdej sytuacji i służy pomocą młodszym. Sprawnie organizuje pracę powiezonego sobie zespołu. Brała udział w pracy drużyny dla środowiska. Pełniła odpowiedzialną funkcję w drużynie.

1. Wzbogaca swoje wiadomości o Polsce. Wie co się buduje lub tworzy nowego w najbliższej okolicy. Zwidziała dowolnie wybrany zakład pracy (np. huta, mleczarnia, POM, stacja ochrony roślin, kuznia, przedszkole) i opowie o nim. W Radzie Narodowej lub innym urzędzie załatwiła sprawę lub zdobyła informację potrzebne drużynie. Opowie o kilku zasłużonych Polakach, którzy przyczynili się do rozwoju postępu społecznego, kultury, nauki.

2. Kieruje się w życiu Prawem Harcerskim. Wytłumaczy młodszym harcerkom treść Prawa i Przyrzeczenia. Zna historię harcerstwa. Rozszerza swe wiadomości o życiu organizacji młodzieżowych innych krajów. Poda kilka ciekawych przykładów z pracy SFMD, śpiewa hymn SFMD. Zna pisma harcerskie, jedno z nich czyta stale. Wysłała do pisma harcerskiego własną korespondencję z życia drużyny lub opracowała fragment kroniki drużyny. Poda adres komendy chorągwi i nazwisko komendanta. Zna strukturę ZHP. Wie, kto stoi na czele władz harcerskich.

3. Brała udział w organizowaniu wspólnej pracy lub kierowała jedną z prac zespołowych drużyny na terenie bloku mieszkalnego, szkoły, osiedla, dziedzińca itp. Zdobyla wiele sprawności w związku z pełnioną służbą. Ma stały przydział pracy domowej i sumiennie ją wykonuje. Wykonała trwałą zabawkę dla dziecka. Kompletuje wydziałki warsztatki domowy.

4. Zapoznała się z przynajmniej jednym urządzeniem technicznym ułatwiającym ludzkiem życie (np.

pralka elektryczna, młockarnia, siewczarnia, transporter do ziarna, aparat fotograficzny, projektor filmowy, rower, telefon, radio). Zna ogólną zasadę jego działania i umie się nim posługiwać. Poda kilka przykładów zd zastosowania nauki w rolnictwie. Posiuguje się kolejowym rozkładem jazdy. Umie wyszukać połączenie na kolejową lub lotnicze między wskazanymi miejscowościami.

5. Zna skład apteczki polowej zastępu i umie się nią posługiwać. Zarządzi w wypadkach: odmrożenia, oparzenia, zacczadzenia, oparzyć powierzchowne rany, poloży układ i kompres. Przygotuje i założy lupki. Umie ratować topielca. Umie przenieść chorego na noszach i bez ich pomocy przyciuguje pomieszczenie dla chorego, zmierzy temperaturę i tętno. Zna zasady higieny życia zbiorowego i dba o ich przestrzeganie. Wie, jakie znaczenie dla zdrowia mają urządzenia sanitarne; wie, jak należy rozplanować z punktu widzenia zasad higieny urządzenia obozowe, obejście wiejska itp., umie stosować właściwe środki dezynfekcyjne i dezynsekcyjne na obozie i w miejscu swego zamieszkania. Rozumie rolę szczepień ochronnych.

6. Brała udział w przynajmniej jednej 2-dniowej wycieczce zastępu lub drużyny. Oprowadziła wycieczkę po znanym jej zabytku historycznym lub ciekawym obiekcie przedmiejskim lub oprowadza odpowiedni przewodnik wycieczkowy. Przeprowadziła grę terenową dla jednego lub dwóch zastępów. Zapropuje wyposażenie i zaopatrzenie zastępu na 2-dniową wycieczkę. Sporządzi kosztorys. Wraz z towarzyszką uosuje posiłek dla drużyny. Wykona poprawnie urządzenie biwakowe lub obozowe; kuchnia, latryna, dół na śmiecie itp. Sprawnie posuguje się pilą, toporkiem i sierpem. Sprawnie stosuje potrzebne węzły (np. przy ucinaniu w drzewo), zna co najmniej osiem węzłów. Umie czytać mapę i poruszać się według niej w terenie. Dobra osoba potrzebnych pomiarów terenowych (np. mierzy szerokość rzeki). Wykona dowolną metodą szkic terenowy. Poprowadzi według mapy lub szkicu do miejscowości odległej o 5 km.

7. Umie poprowadzić musztrę drużyny. Zdobyła sprawność lekkiej stopy i pływaka, albo jedną sprawność opiekunka i jedną kulturalno-artystyczną. Brała udział w przygotowaniu ogniska, kopnięcia lub wieczoru książki. Zdobyła jedną ze sprawności: przyjaciela książki, zodbik, reżyser, piesznarz. Tańczy co najmniej 3 tańce polskie, śpiewa 10 piosenek ludowych i narodowych, zna szkiełkę ludową jednej okolicy.

MŁODZIK

Stopeci młodzika zdobywa chlopiec mający przynajmniej 11 lat, po co najmniej 5 miesiącach (zuch z 3-cia gwiazdką po 3 miesiącach) pracy w drużynie. Młodzik postępowaniem swoim stara się zasłużyć na miano harcerza. Chętnie niesie pomoc innym. Wykonwał z zastępem pożyteczną pracę dla domu i szkoły.

1. Zaspiewa hymn państwowy. Zna goło i szlendar narodowy i umie go wyśpiewać. Umie się zachować przy oddawaniu szczytów i podczas wykonywania hymnu. Wie, kto stoł na czele państwa.

Wymieni sąsiadów Polski, największe miasta w Polsce. Pokaże na mapie, gdzie znajduje się jego miasto lub wieś.

2. Zna i umie na pamięć Przyrzeczenie i Prawo Harcerskie. Poda trzy przykłady postępowania godnego harcerza. Zna podwójnienie, ukłon i oznaki harcerskie: krzyż, lilijkę. Zna mundur harcerski i oznaki funkcyjne. Śpiewa hymn harcerski. Wie, kto jest bohaterem drużyny. Zna goło swego zastępu. Poda nazwisko i adres drużynowego. Zna szczyt alarmową swego zastępu. Sprawnie spełni swoje zadanie w czasie alarmu zastępu.

3. Wskazuje adres i drogę do najbliższego lekarza, apteki, urzędu pocztowego, posterunku MO. Umie korzystać z telefonu. Potrafi wczuć pogotowie ratunkowe i straż pożarną. Zaaadresuje list i nada go na pocztę. Sprawnie pakuje paczkę, stosując potrzebne znaki. Zakończy link, zawał plaski i tkacki. Zna podstawowe znaki drogowe, przestrzega przepisów ruchu. Wykona sprawnie otrzymane polecenie i złoży ustny raport.

4. Sprawnie wykonuje najprostsze czynności domowe. Oczyści i zapali lampę naftową, wymieni żarówkę i baterię w latarce kieszonkowej. Naostrzy noż, sprawnie posuguje się młotkiem, obiegami oraz innymi narzędziami. Zaceruje swoje pończochy, przyszyje guzik do swego ubrania lub bielizny. Ściele starannie łóżko, nakrywa do stołu, zamiata podłogę. Przygotuje niespodziankę dla dziecka. Wykona potrzebny przedmiot z papieru, drzewa, drzewa lub tektury.

5. Dbą o czystość osobistą. Utrzymuje w porządku swoje ubranie. Znajdzie w domu kąpiel na swoje rzeczy, dba o jego wygląd. Umie zabezpieczyć się przed zakażeniem, przeziębieniem i odmrożeniem. Opatrzy drobne skaleczenie.

6. Na wycieczkach harcerskich pozna najbliższą okolicę (w promieniu 2 km). Był przynajmniej na jednolitej całonocnej wycieczce w lesie. Rozpoznaje najpospolitsze gatunki roślin. Wie, gdzie w jego okolicy występują rośliny i zwierzęta chronione. Zapoeakował się rośliną lub zwierzęciem. Wyznaczy strony świata według kompasu, słońca i gwiazd. Trafił do celu drogi znaczonej znakami patrolowymi i innymi umownymi. Stosuje znaki gwizdkiem i ręką. Rozpala sprawnie ognisko i zciera jego ślady.

7. Cwiczy musztrę jednostki. Powtórzy dokładnie krótki rozkaz po przebiegu 1 km. Wykazał sprawność w ćwiczeniach i grach sportowazawości. W biegu na przelaz polona łatwe przeszkody. Sprawnie gra w trzy gry boiskowe. Tańczy 2 tańce ludowe, śpiewa 2 pieśni narodowe i 5 harcerskich.

WYWIADOWCA

Stopeci wywiadowcy zdobywa harcerz po co najmniej 9-miesięcznej pracy w drużynie w stopniu młodzika. Wywiadowca postępowaniem swoim zasługuje na miano harcerza. Ma oczy i uszy otwarte. Jest gotowy na każde wezwanie. Wyszuka i wykona wraz z zastępem przynajmniej jedno pożyteczne zadanie (w domu, na podwórku, w szkole, w gospodarstwie lub w polu).

CWIK

1. Wzoboga swoje wiadomości o Polsce. Narysuj z pamięci kontury granic Polski, oznacz główne rzeki, pasma górskie i miasta. Powie dla mieszkańców na Polaka i jaki jest jego obszar. Zna ilość mieszkańców swojej wsi lub miasta. Zbierze wiadomości i opowie o jednym z polskich wynalazków, odkryć naukowych lub osiągnięć z zakresu postępu techniki i rolnictwa.

2. Wie, do czego zobowiązuje go prawo harcerskie. Opowie o bohaterze swojej drużyny. Wie, jakie polożył on zasługi i dlaczego należy go naśladować. Zdobył kilka ciekawych wiadomości z historii harcerstwa i z życia organizacji młodzieżowych innych krajów. Poda adres komendy hufca i nazwisko hufcowego. Czytuje pisma harcerskie.

3. Opowie ciekawe zdarzenie z życia lub z historii swojej miejscowości. Wskazuje co warto zwiedzić w okolicy (zabytki historyczne i przyrodnicze, zakłady przemysłowe, rolne itp.).

4. Ma stały przydział pracy w gospodarstwie domowym, chętnie i sprawnie go wykonuje. Wylizy się z otrzymanymi pieniędzmi i przedstawia rachunek. Oddkłada systematycznie zaoszczędzone pieniądze na książkę SKO. Sprawnie wykonuje drobne naprawy w gospodarstwie domowym, np. wymiana przepalanej bezpieczki, naprawa lampy lub sznur do żelazka, oczyszczenie i naoliwienie zawiasy lub zamek. Naostrzy siekierę i kompletuje warsztat cwikowy.

5. Stosuje przepisy higieny życia codziennego, rozumie znaczenie świeżego powietrza dla zdrowia. Zdobył sprawność sanitariusza. Umie obsługiwać gaśnicę lub inny podręczny sprzęt przeciwpożarowy, zna zasady bezpieczeństwa przeciwpożarowego.

6. Brał udział w kilku wycieczkach zastępu lub drużyny (w tym przynajmniej jedną z biwakami). Zna okolice w promieniu 5 km. Zna najbliższą rzekę lub jezioro i wie, jak jest wykorzystane. Podpatrzył scenę z życia przyrody. Wykonał fotografie lub rysunki przyrodnicze. Wykona szkic drogi oraz według szkicu dojdzie do wyznaczonego celu. Oceenia odległość od oka. Posiuguje się własnymi wymiarami. Przygotuje i sprawnie spakuje ekwipunek osobisty. Na wycieczce i biwaku stosuje potrzebne węzły. Wykonał własnoręcznie jeden przedmiot do swego ekwipunku. Wraz z zastępem rozbije namiot lub sporządzi zasłone od szczytu i wiatru. Wykonał z zastępem urządzenie biwakowe lub obozowe. W warunkach polowych ugotuje posiłek dla siebie i towarzysza. Umiejinąć siano ognisko i zciera ślady biwaku. Przystosuje latarkę do sygnalizacji świetlnej. Uosuje chorągiewki sygnalizacyjne. Posiuguje się alfabetem Morse'a. Zdobył jedną sprawność polową, jedną techniczną, jedną przyrodniczą.

7. Powtórzy wykonaniem zadania przed zastęp. Poprowadzi musztrę zastępowi. Na oznaki stołu wołoskowy. Umie poruszać się w terenie marszem ubezpieczonym, przejdzie w 7 minut jeden kilometr krokiem harcerskim. Przepłytnie 25 metrów stylem dowolnym lub zdybył jedną ze sprawności krajoznawczych albo zdybył jedną ze sprawności krajoznawczych. Zna typy samochodów. Jeździ na rowerze, konserwuje go, przestrzega zasad ruchu drogowego. Tańczy trzy tańce ludowe, śpiewa 8 piosenek ludowych i harcerskich.

Stopeci cwiaka zdobywa harcerz po co najmniej rocznej pracy w drużynie w stopniu wywiadowcy. Cwik swoim postępowaniem zasługuje na miano harcerza. Daje sobie radę w każdej sytuacji i słuz pomocą młodym. Sprawnie organizuje pracę powierzonego sobie zespołu. Brał udział w pracy drużyny dla środowiska. Pełnił odpowiedzialną funkcję w drużynie.

1. Wzoboga swoje wiadomości o Polsce. Wie, co się buduje lub tworzy nowego w najbliższej okolicy. Zwiedził dowolnie wybrany zakład pracy, np.: huta, kuźnia, młeczarnia, POM, stacja ochrony roślin, tartak i złożył sprawozdanie o nim. W Radzie Narodowej lub w innym urzędzie załatwił sprawę lub zdobył informacje potrzebne do rozwiązania. Opowie o kilku zasługach Polaków, którzy przyczynili się do rozwoju postępu społecznego kultury, nauki.

2. Kieruje się w życiu Pracem Harcerskim. Wytłumaczy młodym harcerzom treść Prawa i Przyrzeczenia. Zna historię harcerstwa. Rozszerza swoje wiadomości o życiu organizacji młodzieżowych innych krajów. Poda kilka ciekawych przykładów z pracy SFMD, śpiewa hymn SFMD. Zna pisma harcerskie, jedno z nich czyta stale. Wstał do pisma harcerskiego własną korespondencją z życia drużyny albo opracował fragment kroniki drużyny. Poda adres komendy chorągwi i nazwisko komendanta. Zna strukturę ZHP. Wie, kto stoł na czele władz harcerskich.

3. Brał udział w organizowaniu wspólnej pracy lub kierował jedną z prac zespołowych prowadzonych przez drużynę na terenie bloku mieszkalnego, szkoły, osiedla, zdieńca itp. Zdobył dwie sprawności w związku z pełnioną służbą. Ma stały przydział pracy domowej i sumiennie ją wykonuje.

4. Zapoznał się przynajmniej z jednym urządzeniem technicznym ułatwiającym ludzkie życie (np. pralka elektryczna, odkurzacz, wirówka, młockarnia, siewczarnia, transporter do ziarna, aparat fotograficzny, projektor filmowy, rower, telefon, radio), zna ogólną zasadę jego działania i umie się nim posługiwać. Zna ogólną zasadę działania silnika elektrycznego i spalnego, motocykla, samochodu lub traktora. Poda kilka przykładów zastosowania nauki w rolnictwie. Posiuguje się kolejowym rozkładem jazdy. Umie wyszukać połączenie samochodowe lub lotnicze pomiędzy wskazanymi miejscowościami. Umie założyć polową linie telefoniczną lub w inny sposób sprawnie porozumieć się na odległość. Zdobył dwie sprawności techniczne. Ma skompletowane najbardziej potrzebne narzędzia podręczne i umie się nimi posługiwać.

5. Zna skład apteczki polowej zastępu i umie się nią posługiwać. Zarządzi w wypadkach odmrożenia, oparzenia, zacczadzenia, opatrzyć powierzchowne rany, poloży układ i kompres. Przygotuje i założy lupki. Umie ratować topielca. Umie przenieść chorego na noszach i bez ich pomocy. Przygotuje pomieszczenie dla chorego, zmierzy temperaturę i tętno. Zna zasady higieny życia zbiorowego i dba o ich przestrzeganie. Wie, jakie znaczenie dla zdrowia mają urządzenia sanitarne, jak należy rozplanować z punktu widzenia zasad higieny urządzenia obozowe, obejście wiejskie itp., umie stosować właściwe środki dezynfekcyjne

i dezynsekcynie na obozie i w miejscu swego zamieszkania. Rozumie rolę szczepliń ochronnych.

6. Brał udział w kilku wycieczkach harcerskich, w tym przynajmniej w trzech z nocowaniem. Oprowadził wycieczkę po znanym mu zabytku historycznym lub ciekawym obiekcie przyrodniczym albo opracował odpowiedni przewodnik terenowy. Przeprowadził grę terenową dla jednego lub dwóch zastępów. Zaprojektował wyposażenie i zaplanowanie zastępu na dwudniową wycieczkę, sporządził kosztorys, wraz z towarzyszącym ugotował posiłek dla drużyny. Stosuje w praktyce węzły harcerskie (np. przy umocowaniu łodzi, przrzuconiu kładki, wspianiu się na drzewo, zna ich

co najmniej osiem). Umie czytać mapę i poruszać się według niej w terenie. Poprowadził do miejscowości odległej o 5 km i ustali drogę na mapie. Zna dwie metody sporządzenia szkiców połowych. Posługuje się busolą, poprowadził w nieznanym terenie na szczyt.

7. Umie poprowadzić musztrę drużyny. Zdobył sprawność lekkoatletyczną, pływak (albo jedna sprawność „opiekunicza” i jedną kulturalno-artystyczną). Brał udział w przygotowaniu kominka, ogniska lub wieczoru książkowego i zdobył jedną ze sprawności: przyjęcia książki, zobnik, reżyser, pieśniarz. Tańczy co najmniej 3 tańce polskie i śpiewa 10 piosenek ludowych i narodowych.

Załącznik do Rozkazu Głównej Kwatery
Harcerstwa L. 5/57, pkt I.Lb. z dnia 9 lutego 1957 roku

ZWIĄZEK HARCESTERWA POLSKIEGO
GŁÓWNA KWATERA HARCESTERWA

Warszawa, dnia 9 lutego 1957 roku

SI-II-57 INSTRUKCJA W SPRAWIE ZDOBYWANIA I PRYZNANANIA STOPNI HARCESTERKICH

Zdobywanie stopni jest obowiązkiem wszystkich harcerów i harcerzek. Wymagania prób stanowią dla nich konkretne zadania, których wykonanie świadczy o osiągnięciu wyższego poziomu wyrobienia harcerskiego i zobowiązuje do tym czynniejszej postawy społecznej.

1. Przepisy ogólne

1.1. Harcerz lub harcerka ma prawo zdobywać stopnie po przyjęciu do drużyny. W czasie okresu próbnego można rozpocząć próbę na najniższy stopień, zakończenie jej może nastąpić dopiero po przyjęciu kandydata do drużyny i wciągnięciu w ewidencję członków (patrz punkt 8.3. „Instrukcji o organizacji drużyny harcerskiej 01-1/57”).

1.2. Dla każdej próby przewidziane są wymagania odnośnie wieku lub okresu pracy w drużynie od momentu uzyskania poprzedniego stopnia. Przy normalnym przechodzeniu programu prób zdobywanie stopni powinno przypadać w określonych granicach wieku:

młodzik — ochotniczka	11 — 13 lat
wywiadowca — tropicielka	12 — 14 lat
ćwik — pionierka	13 — 16 lat

1.3. Harcerzom opóźnionym z poważnych powodów w zdobywaniu stopni drużynowy może w porozumieniu z radą drużyny skrócić okres przypadający między jedną próbą a drugą lub pozwolić na łączne odbywanie prób młodzika i wywiadowcy (ochotniczki i tropicielki). W szczególności odnosi się to do harcerzy, którzy wstępują do drużyny w wieku starszym niż przewidziany na młodzika.

1.4. Zdobywanie stopni przez młodzież starszą (powyżej lat 16) będą omniać dodatkowo wybrane przepisy.

2. Przebieg zdobywania stopni

2.1. Na zdobycie stopnia składa się: przygotowanie do próby oraz odbycie próby.

2.2. W trakcie zdobywania stopni harcerze w trakcie zbiorów zastępu wykonują samodzielnie lub wspólnie z zastępem zadania, ćwiczenia, prace z zakresu wymagań próby, co pozwoli na opanowanie i pogłębienie umiejętności i wiedzy, nabycie koniecznej wprawy. Prace te mogą stanowić osnowę szeregu zbiorów zastępu, nie powinny przebiegać jednak ściśle według punktów próby i w całości wypełniać programów pracy zastępu, na który składają się różnorodne zadania związane z życiem środowiska lub całej drużyny.

2.3. Próbie rozpoczyna harcerz od momentu dopuszczenia do próby. Zastęp ocenia postawę harcerza i stawia wniosek na radę drużyny. Dopuszczenie do próby przeprowadza drużynowy rozkazem drużyny po zasięgnięciu opinii rady drużyny. Dopuszczenia do próby może dokonać również komendant obozu w stosunku do uczestników obozu.

2.4. Okres próby trwa od momentu dopuszczenia do prób końcowej. W okresie próby harcerze w trakcie

zajęć na zbiorach, wycieczkach, ćwiczeniach i w grach wykazują się posiadaniem umiejętnościami. Za część próby polegającą na obserwacji prac wchodzących w wymagania próby a wykonywanych przez harcerza przy różnych okazjach — jest bardzo istotna, ponieważ ocena umiejętności dokonana jest w warunkach najbardziej naturalnych.

2.5. Okres próby zakończony jest próbą końcową. Próba końcowa może odbyć się w formie biegu harcerskiego, gry terenowej, wycieczki itp. W czasie próby końcowej komisja przeprowadzająca próbę ostаточно ocenia przygotowanie kandydata. Nie wolno w żadnym wypadku rezygnować z okresu próby, a przyznanie stopnia uzależniać tylko od próby końcowej.

2.6. Po pomyślnym odbyciu próby końcowej następuje przyznanie stopnia. Przyznanie stopnia dokonuje się rozkazem tej jednostki harcerskiej, która przeprowadza próbę. Jeżeli stopień zdobywany był w drużynie, o przyznaniu stopnia powinna wypowiedzieć się rada drużyny (punkt 4.1. Instrukcji 01-1/57).

3. Przepisy formalne dotyczące zdobywania stopni

3.1. Próby na stopnie przeprowadza w zasadzie komisja składająca się z instruktorów i ewentualnie zapoznanych fachowców. Jedynie próbę na stopień młodzika i ochotniczki może jednoosobowo przeprowadzić drużynowy.

3.2. Próbie na wywiadowcę i tropicielkę przeprowadza komisja powoływana przez drużynowego, który jest przewodniczącym komisji (punkt 8.4. Instrukcji 01-1/57).

3.3. Próbie na ćwika i pionierkę przeprowadza komisja, którą zatwierdzić musi hufcowy. W wypadku jeżeli drużyna nie może utworzyć odpowiedniej komisji próbę na ćwika i pionierkę harcerze odbywają przed komisją w sąsiedniej drużynie lub przed komisją przy komendzie hufca.

3.4. Komenda hufca ma prawo stałe kontrolować pracę komisji na stopnie przy drużynach. W wypadku

stwierdzenia nieprawidłowości w jej działaniu — może rozwiązać komisję i zarządzić na pewien okres specjalny tryb zdobywania stopni w tej drużynie.

3.5. Przez cały okres próby kandydat posiada „protokół próby”, do którego komisja wpisuje uwagi o przebiegu próby. „Protokół próby” zawiera teksty wymagań na stopień, nazwisko i przydział służbowy harcerza oraz notatkę drużynowego o dopuszczeniu. Po odbyciu próby końcowej „protokół próby” zatrzymuje komisja i przedkłada radzie drużyny lub komendzie kursu z wnioskiem o przyznanie stopnia.

3.6. Przyznany stopień wpisany może być przez drużynowego lub władzę przysługującą stopień do książki służbowej harcerza.

3.7. Prowadzenie odpowiedzialnej adnotacji w książeczce służbowej upoważnia harcerza do noszenia oznak danego stopnia, ustalonych w regulaminie oznak ZHP.

4. Cofnięcie stopnia

4.1. Jeżeli harcerz posiadający dany stopień wykazuje w konkretnych potrzebie wysoce rażąco brak zaradności, błędny wykonaniem zadania sprawi poważną szkodę lub postępuje niezgodnie z wymaganiami przybycia na dany stopień — stopień może być cofnięty. Cofnięcie stopnia dokonuje hufcowy na wniosek drużynowego. Cofnięcie stopnia jest karą ciężką i może być stosowane tylko po sześciomiesięcznym rozpatrzeniu sprawy.

4.2. Powtórne zdobywanie stopnia może nastąpić dopiero po upływie 9 miesięcy od cofnięcia stopnia.

5. Przepisy końcowe

5.1. Interpretacja programów prób na stopnie i niniejszej instrukcji należy do zakresu pracy GKH.

5.2. Przez wydanie niniejszej instrukcji uwalnia się wszystkie dotychczasowe przepisy w tym zakresie.

Załącznik do Rozkazu Głównej Kwatery
Harcerstwa L. 5/57, pkt 2.1. z dnia 9 lutego 1957 roku

Warszawa, dnia 9 lutego 1957 roku

ZWIĄZEK HARCESTERWA POLSKIEGO
GŁÓWNA KWATERA HARCESTERWA
KOMISARZ ROKU PIOSENKI HARCESTERKIEJ

REGULAMIN „ROKU PIOSENKI HARCESTERKIEJ”

1. Rok 1957 jest „Rokiem Piosenki Harcerskiej” i ma na celu rozpiewanie wszystkich drużyn i zastępów.

W grudniu 1957 roku każda drużyna harcerska powinna śpiewać co najmniej: ulubioną piosenkę drużyny, ulubioną piosenkę hufca, ulubioną piosenkę chorągwi oraz dziesięć „piosenek miesięcznych”.

Udział w „Roku Piosenki” stanowi okazję do zdobywania specjalnej sprawności „Roku Piosenki Harcerskiej” oraz okazję do organizowania środowiskowych „Świąt Piosenki”, ognisk, wieczornic oraz innych form popularyzacji naszych piosenek wśród całej młodzieży.

2. Ulubiona piosenka drużyny — to piosenka, którą najchętniej śpiewa cała drużyna, która towarzyszy jej na zbiorach, wycieczkach itd., przy czym może to być zarówno piosenka ludowa danego regionu, jak piosenka związana z imieniem bohatera drużyny ew. imna piosenka, związana z tradycją drużyny.

3. Ulubiona piosenka hufca — powinna być wybrana na „Świecie Pieśni” hufca i śpiewana przez wszystkie drużyny hufca.

4. Ulubiona piosenka chorągwi będzie wybrana przez drużynowych i instruktorów chorągwi w drodze swego rodzaju plebiscytu.

5. Piosenki miesięca — zostały już wybrane przez GKII spośród wszystkich piosenek harcercskich — od najdawniejszych do chwili obecnej. Pisma harcercskie („Drużyna”, „Świat Młodych”) będą podawały co miesiąc nuty i tekst piosenki oraz dokładne terminy nadawania tych piosenek przez Polskie Radio.

6. Sprawność „Roku Piosenki Harcerskiej” może zdobywać każdy harcerc (każda harcercia) wraz z zastępem, drużyną lub też indywidualnie.

Zastęp, którego wszyscy członkowie zdobyli tę sprawność ma prawo umieścić oznakę sprawności na propozycju zastępu. Sprawność „Roku Piosenki Harcerskiej” przynajmniej komisje prób sprawnościowych przy hufcach i drużynach w normalnym trybie.

7. Śpiewnik harcercski — który powinien stać się towarzyszem każdej harcercii (każdego harcercia) — ukazuje się w II kwartale. Do tego czasu należy korzystać z piosenek, drukowanych w „Drużynie” i „Świecie Młodych”.

8. Meldunki:

a) Drużyny wysłać do dnia 15 marca 1957 r. meldunki o rozpoczęciu „Roku Piosenki Harcerskiej” do właściwej komendy hufca oraz do Komisarza RPH, Głównej Kwatery Harcerstwa, Warszawa, ul. Konopnickiej 6.

Meldunek powinien zawierać:

— dane drużyny (nazwa, miejscowość, adres, nazwy zastępów przystępujących do akcji RPH, ilość harcerczy (harcerczek) rozpoczynających RPH);

— datę i kronikarski opis uroczystego rozpoczęcia „Roku Piosenki Harcerskiej” przez drużynę (zbiórka, ognisko, kominek itp.);

— tekst i melodię ulubionej piosenki drużyny (zgodnie z podaniem autora tekstu i melodii wzgl. źródła, skąd zaczerpnięto melodię).

Drużyny, które do dnia 15 marca br. nie wybiorą swojej piosenki, mogą to zrobić później, nie dalej jednak jak do 1 maja 1957 roku, zawiadamiając hufciec i Komisarza RPH osobnym meldunkiem.

b) Hufce zorganizują w maju lub na początku czerwca br. wybór ulubionej piosenki hufca, przesyła-

jąc najdalej do 1 lipca 1957 roku do właściwej komendy chorągwi i do Komisarza RPH meldunki, zawierające:

— dane hufca (nazwa, adres, ilość drużyn);

— wykaz drużyn, biorących udział w „Roku Piosenki Harcerskiej”;

— datę i kronikarski opis sposobu wybrania ulubionej piosenki hufca (święto pieśni, zlot, wycieczka, konkurs, bieg sztafetowy itd.);

— tekst i melodię ulubionej piosenki hufca (autor, źródło — jak przy piosence drużyny).

c) Chorągwie przeprowadzą wybór ulubionej piosenki chorągwi w czasie letniej akcji obozowo-szkolnieniowej, przesyłając najdalej do 15 września 1957 roku do Komisarza RPH meldunki, zawierające:

— dane chorągwi (nazwa, adres);

— wykaz hufców, biorących udział w „Roku Piosenki Harcerskiej”;

— datę i kronikarski opis sposobu wybrania ulubionej piosenki chorągwi;

— tekst i melodię ulubionej piosenki chorągwi (autor, źródło — jak przy piosence drużyny).

d) Terminarz meldunków o zakończeniu „Roku Piosenki Harcerskiej” zostanie podany później.

9. Wszelkie zapytania w sprawie „Roku Piosenki Harcerskiej” kierować należy do Komisarza RPH na adres Głównej Kwatery Harcerstwa, Warszawa, ul. Konopnickiej 6.

SPRAWNOŚĆ ROKU PIOSENKI HARCEKSKIEJ

1. Zna i śpiewa: hymn narodowy, Międzynarodowy, hymn SFMD, „Wszystko co nasze”, ulubioną piosenkę drużyny oraz harcercskie „piosenki miesięca”;

2. Opowie historię powstania hymnu harcercskiego oraz co najmniej trzech piosenek harcercskich.

3. Zorganizowa(a) wraz z zastępem ognisko lub wieczornicę, biorąc czynny udział w inscenizacjach piosenek ludowych.

4. Wykona(a) wraz z zastępem pracę, popularyzującą piosenki harcercskie, np. udział w audycji „Roku Piosenki Harcerskiej” w miejscowym radiotelewie, opracowanie graficzne piosenek dla gazetki ściennej drużyny itd.

5. Ma swój śpiewniczek, w którym gromadzi piosenki, które sam sobie śpiewa.

Warszawa, dnia 12 marca 1957 roku

WIĄZEK HARCEKSKIEJ POLSKIEGO
GŁÓWNA KWATERA HARCEKSKIEJ

ROKAZ L. 6/57

1. ZARZĄDZENIA STAŁE OBOWIĄZUJĄCE

1.1. Zatwierdzenie instrukcji i regulaminów

a) Zatwierdzam „K4-III/57 Instrukcję w sprawie dokształcania drużynowych”, która stanowi załącznik do niniejszego rozkazu.

b) Zatwierdzam „07-III/57 Instrukcję o pracy Harcerskiej Służby Informacyjnej (HSI)”, która stanowi załącznik do niniejszego rozkazu.

c) Zatwierdzam „23-III/57 Regulamin musztry i służby polowej”, który stanowi załącznik do niniejszego rozkazu. Zasady musztry harcercskiej są zgodne z obowiązującym regulaminem wojskowym.

3. WYDAWNICTWA

3.1. Wydawnictwa oficjalne i polecane

Polecam jako materiał dla kursów Instruktorskich, doszkalania instruktorów i pracy organizacyjnej bro-

szurę pt „Krajowy Zjazd Działaczy Harcerskich w Łodzi” (uchwały, referat, głosy w dyskusji) wyd. Iskry — Warszawa 1957 r. Komendanci chorągwi i hufcowi winni zatroszczyć się o to, aby wymieniona broszura dotarła do możliwości wszystkich drużyn.

Czuwaj!

Naczelnik Harcerstwa

Zofia Zekrzetaska, hm.

Załącznik do rozkazu Głównej Kwatery Harcerstwa L. 6/57, pkt 1.1.a. z dnia 12 marca 1957 roku

Warszawa, dnia 1 marca 1957 roku

WIĄZEK HARCEKSKIEJ POLSKIEGO
GŁÓWNA KWATERA HARCEKSKIEJ

K4-III/57 INSTRUKCJA W SPRAWIE DOKSZTAŁCANIA DRUŻYNOWYCH

W celu podniesienia poziomu pracy drużyn wprowadza się z dniem 15 marca 1957 roku systematyczne dokształcanie drużynowych.

Udział w dokształcaniu obowiązuje wszystkich czynnych drużynowych bez względu na posiadane przeszkolenie i stopień instruktorski.

Dokształcanie przeprowadza się w ramach pracy drużyn drużynowych. W pracy drużyn drużynowych mogą brać udział również przyboczn.

2.2. Stworzenie drużynowym warunków przeżywania Harcerstwa.

2.3. Nauczanie drużynowych szeregów wiadomości i praktycznych umiejętności niezbędnych do dobrego prowadzenia drużyny. (Praktyczne zapoznanie drużynowych z wymaganiami stopni i sprawności harcercskich, organizacją i metodą ich zdobywania, Nauczanie drużynowych umiejętności włączania do planu pracy służby dla środowiska itp.)

2.4. Nauczanie drużynowych prowadzenia pracy z zastępami zastępowych.

2.5. Stworzenie drużynowym warunków do wymiany doświadczeń i dopracowywania się nowych form pracy harcercskiej.

2.6. Danie drużynowym możliwości przygotowania się teoretycznego i praktycznego do zdobycia stopni instruktorskich.

2.7. Danie drużynowym możliwości reprezentowania zdania własnego zespołu w sprawach wychowawczych, bytowych i innych.

2.8. Stworzenie drużynowym warunków do zaspakajania ich własnych potrzeb, jak organizowanie życia kulturalnego, sportowego dla drużynowych itp.

3. Organizacja i treść pracy drużyny drużynowych

Organizacja pracy w drużynie winna być dostosowana do lokalnych warunków.

3.1. Drużyna drużynowych zbiera się na zbiórki w hufcach większych w zasadzie raz na dwa miesiące — na dwa dni. W hufcach mniejszych zbiórki drużyny mogą odbywać się częściej — na przykład raz na miesiąc. (Poza zbiorcami drużyny komenda hufca nie powinna organizować w zasadzie żadnych dodatkowych odpraw. Wszystkie sprawy organizacyjne omawia się z drużynowymi na zbiorcach drużyny drużynowych).

3.2. Zastępy drużyny drużynowych zbierają się na zbiórki w zasadzie raz na miesiąc, niezależnie od zbiorów drużyny.

3.3. Drużyna drużynowych pracuje w oparciu o półroczny plan pracy zatwierdzony przez komendę hufca.

1. Organizacja drużyny drużynowych

1.1. Drużyna drużynowych organizuje komenda hufca.

1.2. Drużyna drużynowych może liczyć do 40 członków. W wypadku większej ilości drużynowych w hufcu — komenda hufca organizuje dwie lub więcej drużyn.

1.3. W skład drużyny drużynowych powinni wchodzić w miarę możliwości członkowie, instruktorzy i współpracownicy komendy hufca, co pozwoli na silniejsze sementowanie korpusu instruktorskiego z terenu hufca.

1.4. Funkcję drużynowego w drużynie drużynowych pełni instruktor harcercski, posiadający doświadczenie w prowadzeniu drużyny. Drużynowego drużyny drużynowych nie ma w wniosek komendy hufca — komendanci chorągwi.

1.5. Drużyna drużynowych podzielona jest na zastępy, skupiające drużynowych w zależności od miejsca zamieszkania (szczególnie w środowiskach wiejskich) oraz specyfiki prowadzonych przez nich drużyn (drużyny harcerczy, harcerców, młodszych i starszych).

1.6. Zastępami kierują zastępowi wybrani w zastępach spośród najbardziej przygotowanych drużynowych, a mianowani przez hufceowego.

2. Zadania drużyny drużynowych

Zadaniem drużyny drużynowych jest:

2.1. Oddziaływanie na polepszenie stylu pracy w drużynach przez stałą pracę zespołową nad pogłębieniem znajomości metodyki harcercskiej i jej ulepszeniem.

3.4. Plan pracy drużyny drużynowych opracowuje rada drużyny w oparciu o konkretne potrzeby terenu i wnioski zastępów.

3.5. Przy opracowywaniu planu pracy drużyny drużynowych należy uwzględnić przede wszystkim wymagania zawarte w probie na I stopień instruktorski z uwzględnieniem szerokiego zakresu metodyki prowadzenia drużyny oraz wiadomości i umiejętności z zakresu trzech stopni młodzieżowych.

1. Metoda pracy drużyny drużynowych

4.1. Realizacja planu pracy drużyny odbywa się w trakcie normalnych zbiórek zastępów i drużyny oraz na zajęciach międzyczłonkowych.

4.2. Praca drużyny drużynowych prowadzona jest przy jak największej aktywizacji wszystkich jej członków, wywołującej ich inicyjatywę, samodzielność i chęć wniesienia ze swej strony wkładu w dorobek metodyczny harcerstwa.

4.3. Wiadomości i umiejętności zdobyte w trakcie pracy drużyny drużynowej wykorzystują we własnych drużynach, a zebrane doświadczenia wykorzystują do doskonalenia swej pracy wychowawczej.

4.4. Zastępy drużynowych otrzymują co pewien okres pewne zagadnienia, metodyczne do przepracowania i wyeksperymentowania w swoich drużynach, po czym przekazują je do wiadomości pozostałym zastępom.

5. Pomoc programowo-metodyczna i kadrowa

Obowiązek pomocy programowo-metodycznej oraz kadrowej dla pracy drużyny drużynowych spoczywa na wydziałach kształcenia kadry komend chorągwi.

U w a g a: Niniejsza instrukcja nie dotyczy drużynowych ruchów, który dokształcają się w tzw. „krajach pracy” organizowanych przy komendach hufców, a prowadzonych przez namiestników ruchowych. Zakres, treść i metody pracy kręgów określi osobna instrukcja.

Załącznik do rozkazu Głównej Kwatery Harcerstwa L. 6/57, pkt 1.1.b, z dnia 12 marca 1957 roku

Warszawa, dnia 12 marca 1957 roku

ZWIĄZEK HARCERSTWA POLSKIEGO
GŁÓWNA KWATERA HARCERSTWA

07-III/57 INSTRUKCJA

O PRACY HARCERSKIEJ SŁUŻBY INFORMACYJNEJ (HSI)

1. Zadania Harcerskiej Służby Informacyjnej

Harcerska Służba Informacyjna:

1.1. Informuje społeczeństwo o aktualnych zadaniach Związku za pośrednictwem prasy, radia, kroniki filmowej, telewizji oraz środków propagandowych, którymi dysponuje ZHP.

1.2. Upowszechnia doświadczenia w pracy Związku, doświadczenia organizacyjne, wychowawcze, metodyczne.

1.3. Organizuje i kieruje wspólnie z Wydziałem Szkolenia Kadry — szkoleniem instruktorów w zakresie służby informacyjnej.

1.4. Zajmuje się opracowaniem i wprowadzeniem w życie sprawności HSI.

2. Struktura HSI

2.1. Struktura HSI odpowiada ogólnym zasadom organizacyjnym przyjętym w Związku Harcerstwa Polskiego.

2.2. Na szczeblu Głównej Kwatery HSI posiada wydział. Kierownika wydziału mianuje Naczelnik Harcerstwa. Główna Kwatera Harcerstwa zatwierdza plany pracy wydziału oraz budżet.

2.3. W komendzie chorągwi działa na prawach referatu Wojewódzka HSI. Kierownika Wojewódzkiej HSI mianuje komendant chorągwi („04-III/57 Instrukcja o organizacji chorągwi harcerstwa”), informując o tym Wydział HSI w Głównej Kwaterze Harcerstwa.

2.4. W komendzie hufca na prawach referatu działa Sekcja HSI, kierowana przez łącznika HSI. Łącznika HSI mianuje komendant chorągwi („03-II/57 Instrukcja o organizacji hufca harcerstwa”). Łącznik wraz ze swoim zespołem pracuje w oparciu o kronikarzy i korespondentów z drużyny.

3. Obieg informacji harcerskiej

3.1. Wydział HSI w Głównej Komendzie Harcerstwa:

— wydaje „Biuletyn Informacyjny”, który zawiera wiadomości o aktualnych pracach władz naczelnych oraz wiadomości terenowe pochodzące z nadanych materiałów przez terenowe komórki HSI;

— posiada redakcję Harcerskiej Rozgłośni Radiowej; — posiada Harcerską Kronikę Filmową oraz zespół fotoreporterski; redaguje kronikę filmową i serwisy zdjęć;

— prowadzi Harcerskie Archiwum Centralne, współpracując z Komisją Historyczną NRH.

3.2. Referat HSI (Wojewódzka HSI) w komendzie chorągwi wydaje biuletyn informacyjny. Organizuje na terenie chorągwi propagandę harcerstwa. Prowadzi pracę wychowawczą w zakresie służby informacyjnej. Dostarcza materiały informacyjne do wykorzystania przez centralny biuletyn.

3.3. Sekcja HSI w komendzie hufca, w oparciu o kronikarzy i korespondentów drużyny, zbiera i, prze-

kazuje informacje o jednym brzmieniu referatów HSI w komendzie chorągwi i wydziałowi HSI w GKH. Posiada punkty informacyjne, redaguje fotogazetki, wykorzystuje do celów propagandowych lokalne radiowęzły. Prowadzi prace wychowawcze, umożliwia harcerzom zdobywanie sprawności z zakresu służby informacyjnej.

4. Prawa i obowiązki instruktorów HSI

4.1. Instruktorem HSI może być każdy instruktor, który obok kwalifikacji instruktorskich posiada zamianowanie oraz niezbędne umiejętności z zakresu służby dziennikarskiej i informacyjnej.

4.2. Instruktorzy HSI mają prawo korzystać ze środków łączności, jakimi dysponuje harcerstwo w celu przekazywania informacji. Instruktorem HSI winny wszystkie instancje oraz jednostki organizacyjne umożliwić dostęp do wszelkich materiałów, które mogą stanowić informacje związkową, zapewniać udział w akcjach i imprezach na danym terenie, udzielać pomocy w ich pracy.

4.3. Do obowiązków instruktora HSI należy dostarczenie do swojej jednostki organizacyjnej materiałów oraz brać udział w pracach HSI na danym terenie. Do dodatkowych obowiązków instruktorów HSI należy popularyzacja pracy harcerskiej.

Załącznik do rozkazu Głównej Kwatery Harcerstwa L. 6/57, pkt 1.1.c, z dnia 12 marca 1957 roku

Warszawa, dnia 12 marca 1957 roku

ZWIĄZEK HARCERSTWA POLSKIEGO
GŁÓWNA KWATERA HARCERSTWA

25-III/57 REGULAMIN MUSZTRY HARCERSKIEJ I SŁUŻBY POŁOWEJ

SPIS RZECZY

- I. Wstęp
- II. Zasady ogólne
 1. Rozkaz
 2. Styk
- III. Musztra pojedynczego harcerza
 1. Postawa
 2. Zwroty
 3. Marsz
 4. Zachowanie się w szyku
 5. Oddawanie honorów
- IV. Musztra oddziałów harcerskich
 1. Szyki
 2. Elementy szyków
 3. Zastęp
 4. Drużyna
- V. Pecezi szandarowcy
- VI. Raport oddziałów w drużynie
- VII. Ubezpieczenie
 1. Na postoju
 2. W marszu
- VIII. Służba wartownicza
 1. Warta honorowa
 2. Zmiana wartowników
- IX. Znaki i sygnały

I. WSTĘP

Musztra jest nieodłącznym elementem zbiórki. Systematycznie prowadzona musztra czyni z drużyny sprawnie działającą jednostkę. Właściwie pojęta musz-

tra jest bodźcem kształtującym sprężystość i karność harcerzy.

Musztra harcerska jest oparta na regulaminie musztry wojskowej. Są w niej prócz tego elementy typowe dla zajęć harcerskich. Jednak podstawy musztry, jak na przykład kształtowanie i zmiany szyków, oddawanie honorów, postawa harcerza itp. powinny być bezwzględnie ujednolicone we wszystkich drużynach harcerskich.

Musztra, chociaż stanowi element każdej harcerskiej zbiórki harcerz czy harcerzy, powinna być traktowana jako czynnik pomocniczy, nie stanowiący celu sam w sobie. Zajęcia harcerskie przesadnie zaplanowane musztrą stają się nieciekawą nutracją i przykre. Tak jak lekarstwo podane w zbyt dużej dawce może zabić człowieka, tak i nadmiar musztry może zabić radość i pogodę harcerskiej zbiórki.

II. ZASADY OGÓLNE

1. Rozkaz

a) Rozkaz wyraża decyzję przełożonego, którą może być przekazana harcerzom do wykonania ustnie, na piśmie lub znakiem (sygnałem).

b) Komenda jest to rozkaz wykonywany natychmiast, w postawie zasadniczej, jednolicie i jednocześnie przez wszystkich wykonawców.

c) Większość rozkazów i komend składa się z zapowiedzi i hasła:

— zapowiedź zwraca uwagę, uprzedza wykonawców co nastąpi;

— hasło jest znakiem wykonania.

d) Rozkazy i komendy w polu podaje się najczęściej sygnałami i znakami (patrz „IX. Znaki i sygnały” — tabela).

e) Komendy i rozkazy muszą być w marszu przekazywane przez prawoszyklowych.

f) W sztyku przelozony znajduje się tam, skąd najdogodniej może wydawać komendy, pozostali funkcjonariusze znajdują się w miejscach przewidzianych dla nich regulaminami i z sztyku mogą występować tylko na komendę.

g) Jeżeli komendę chce podać starszy funkcją od przelozonego lub podwładny na rozkaz przelozonego, obowiązany jest przed tym podać „na moją komendę”.

h) Komendę „wróć” podaje przelozony w celu cofnięcia lub przerwania wykonywania czynności. Na tę komendę harcerze wracają do takiej postawy, w jakiej byli przed rozpoczęciem wykonywania czynności.

2. Sztyk

Sztyk jest to ustalone w niniejszym regulaminie rozmieszczenie harcerzy, oddziałów w celu wykonywania wspólnych czynności.

III. MUSZTRA POJEDYNCZEGO HARCERZA

1. Postawa zasadnicza i swobodna

a) Postawa zasadnicza jest postawą wystąpienia służbowych, wyraża ona gotowość przyjęcia i wykonania rozkazu (komendy).

W postawie zasadniczej harcerz (harcerka) stoi nieruchomo. W raz przyjętej postawie nie wolno robić żadnych poprawek. Ciężar ciała spoczywa równomiernie na obu stopach. Ramiona muszą mieć położenie równoległe do linii frontu. Pięty złączone, stopy rozstaw tak, by odległość między palcami stóp wynosiła szerokość własnej stopy. Brzuch lekko wciągnięty, pięć wysunięta ku przodowi przez swobodne cofnięcie ramion do tyłu. Ręce opuszczone swobodnie wzdłuż tułowia dotykają ąda nasadą dłońi oraz złączonymi i wyprostowanymi palcami, Ramiona na równej wysokości. Głowa podniesiona, broda przyciągnięta nieco w dół. Wzrok skierowany na wprost.

Na komendę „Baczność”, harcerz natychmiast przyjmuje postawę zasadniczą i nie porusza się.

Postawę zasadniczą przyjmuje się również bez komendy „Baczność” w następujących wypadkach:

- na zapowiedź każdej komendy;
- w czasie wydawania lub otrzymywania rozkazów;
- w czasie rozmowy z przelozonym lub starszymi;
- w czasie składania meldunku;
- w czasie grania hymnu państwowego lub hymnu ZHP;
- w czasie grania hymnów państwowych;
- w czasie grania hymnów innych organizacji młodzieżowych;
- w czasie oddawania honorów;
- przy podawaniu komend;
- w sztyku po wykonaniu komendy „Zbiórka”.

b) Postawa swobodna jest formą częściowego odpoczynku podczas wykonywania czynności służbowych.

Na komendę „Spocznij” harcerz (harcerka) wysuwa energicznie lewą nogę do przodu o połowę dłużej

stopy w kierunku, który wskazują palce tej nogi. Ciężar ciała spoczywa na prawej nodze. Ręce opuszczone swobodnie, palce dowolnie ułożone. Poza tym harcerz ma zupełną swobodę ruchów, lecz nie wolno mu rozmawiać. W razie potrzeby poprawia mundur, lub sprzęt, znajdując się zaś w sztyku zwartym także równanie i krycie.

Jeżeli harcerz pozostaje dłuższy czas w postawie swobodnej, np. w czasie uroczystości, może zmienić położenie nóg w ten sposób, że dostawia lewą nogę do przodu, a następnie wysuwa prawą i odwrotnie, na dodatkowy rozkaz może chwilowo opuścić sztyk itp.

2. Zwroty

a) Zwroty w miejscu wykonuje się na komendę „W lewo, (w prawo, w tył) — Zwrot”. W lewo i w prawo wykonuje się w kierunku lewej ręki na lewym obcasie i na czubku prawego buta. Zwrot w prawo — odwrotnie.

Zwroty wykonuje się na dwa tempa:
— tempo pierwsze — zwrot;
— tempo drugie — jak najkrótszą drogą dostawia się energicznie nogę pozostawioną w tyle.

b) Zwroty w marszu wykonuje się na komendę „W prawo (w lewo) — Zwrot”. W celu wykonania zwrotu w prawo, w marszu hasło komendy należy podać w chwili stawiania prawej nogi na ziemi. Na hasło harcerz wykonuje jeszcze pół kroku lewą nogą, po czym na czubku lewego buta obraca się w tempie jednego kroku w prawo o 90°, odbijając się czubkiem prawego buta. Pierwszy krok prawej nogi należy akcentować.

W celu wykonania zwrotu w lewo, w marszu hasło komendy należy podać w chwili stawiania na ziemi lewej nogi. Na hasło harcerz wykonuje jeszcze pół kroku prawą nogą, po czym w tempie jednego kroku obraca się na czubku lewego buta w lewo o 90°, odbijając się czubkiem lewego buta. Pierwszy krok lewą nogą należy akcentować.

3. Marsz

a) Marsz — rozpoczyna się lewą nogą, akcentując pierwszy krok.

b) Marsz wykonuje się na komendę „Kierunek na wprost (w prawo, w lewo, w tył, w lewo w skos, w prawo skos) — Marsz”.
Głowa i tułów pozostają w postawie zasadniczej. Kierunek marszu jest prostopadły do linii ramion. Ruch rąk począwszy od ramion wykonuje się około ciała: na wprost — zginając je w łokciach i podnosząc dłoń do wyprostowanymi palcami na wysokość sprzączki pasa w głębokości od niej na szerokość dłoni, a w tył — do oporu w stawie barkowym.

c) Bieg z miejsca i w marszu wykonuje się na komendę „Biegłem — Marsz”, na zapowiedź komendy do biegu z miejsca, należy tułów podać lekko do przodu, ręce ugięte cofając łokcie nieco do tyłu, na hasło komendy — rozpocząć bieg lewą nogą, swobodnie poruszając rękami w taki bież.

W celu przejścia z kroku równego w bieg, hasło komendy podaje się jednocześnie z postawieniem lewej nogi na ziemi. Wówczas prawą nogą należy wykonać jeszcze jeden krok, a lewą rozpoczyna się bieg.

d) W celu przejścia w równy krok na komendę „Równy krok”, podana jednocześnie z postawieniem prawej nogi na ziemi, harcerz wykonuje jeszcze trzy kroki biegiem i z lewej nogi rozpoczyna marsz równym krokiem.

e) Marsz (bieg) w miejscu wykonuje się na komendę „W miejscu — Marsz”, „W miejscu (biegiem) — Marsz”, natomiast w celu przejścia z ruchu w marsz w miejscu — na komendę „W miejscu”.

W celu ruszenia z miejsca harcerzy maszerujących (biegnących) w miejscu podaje się komendę „Na wprost”. Jednocześnie z postawieniem lewej nogi na ziemi harcerz wykonuje prawą nogą jeszcze jeden krok i lewą rozpoczyna marsz (bieg).

f) Zatrzymanie odbywa się na komendę „Zastęp (drużyna) — Stój”. Na hasło to harcerz wykonuje jeszcze jeden krok i przystawiając energicznie drugą nogę przyjmuje postawę zasadniczą. W biegu na komendę „Równy krok”, harcerz biegnie jeszcze trzy kroki, a następnie przechodzi do kroku równego, po czym na komendę „Zastęp (drużyna) — Stój” zatrzymuje się.

g) W celu zmiany szybkości podaje się następujące komendy: „Szybszy krok”, „Wolniejszy krok”. Do kroku równego powraca się na komendę „Równy krok”. Kierunek marszu harcerz zmienia na komendę „Kierunek w lewo (w prawo, w tył na lewo, w tył na prawo, w lewo w skos, w tył w skos)”.

4. Zachowanie się w sztyku

a) Jeżeli przelozony lub starszy przechodzi przed sztykiem, harcerze obok których przechodzi powinni przyjąć postawę zasadniczą, a po przejściu powracają do postawy swobodnej.

Podczas rozmowy z przelozonym lub starszym harcerz będący w sztyku i harcerze stojący obok niego przyjmują postawę zasadniczą. Przy raporcie zbiorowym postępuje się tak samo.

b) Harcerz wywołany w sztyku przyjmuje postawę zasadniczą i odpowiada głośno „Jestem”, a na komendę „Wystąp!” — występuje trzy kroki w przód szybkim krokiem i przyjmuje postawę zasadniczą.

Harcerz drugiego szeregu wykonuje trzy kroki, licząc od pierwszego szeregu. Odległość między pierwszym a drugim szeregiem pokonuje dwoma małymi krokami. Występuje w ten sposób, że dotyka lekko lewą ręką swego poprzednika w plecy. Na ten znak harcerz pierwszego szeregu wykonuje prawą nogą krok w prawo w skos dostawiając do niej lewą nogę; po wzniesieniu wywołanego wraca na swoje miejsce wykonując lewą nogą krok w skos do tyłu. Tak samo zachowuje się poprzednik przy powrocie zaplecznika na miejsce.

W lukę powstałą wskutek wystąpienia harcerza z pierwszego szeregu występuje natychmiast jego zaplecznik wykonując jeden krok do przodu.
Na komendę „Wstąp” harcerz wykonuje zwrot w tym kierunku w jakim ma odejść, wraca szybkim krokiem na swoje miejsce w sztyku, staje, wykonuje zwrot do frontu i przyjmuje postawę, jak pozostali harcerze. Zaplecznik na tę komendę wraca na swoje miejsce, wykonując krok do tyłu bez zwrotu.

c) Harcerz wywołany z sztyku na komendę „Do mnie!” lub na rozkaz np. „Do druha hufcowego” — podają

szybkim krokiem najkrótszą drogą do wywołającego, zatrzymuje się trzy kroki przed nim, przyjmuje postawę zasadniczą, oddaje honory i melduje się. Na komendę „Wstąp” — oddaje honory, wykonuje zwrot w potrzebnym kierunku i szybkim krokiem wykonuje drogą wraca na swoje miejsce, albo postępuje odpowiednio do otrzymanego rozkazu.

W marszu podchodzi do przelozonego z lewej strony i jeżeli przelozony nie zatrzyma się, maszeruje obok niego i po oddaniu honorem melduje się w marszu.

Przykład meldunku: „Druhu drużynowy, wywiadca Jaskółki melduje się na rozkaz”.

5. Oddawanie honorów

a) Harcerz salutuje w postawie zasadniczej. Szybko zwraca głowę w kierunku przelozonego, jednocześnie podnosi krótkim ruchem do daska czapkę prawą ręką tak, aby palec wskazujący i średni były wyprostowane i złączone, pozostałe palce złączone i przyciągnięte ku ciukiem. Zewnętrzna strona pierwszego członu palca wskazującego przyłożona do brzegu daska nad prawym kątem prawego oka, dłoń zwrócona ku przodowi, łokieć skierowany w dół i na prawo w skos. Po salutowaniu harcerz opuszcza krótkim ruchem rękę w dół z jednoczesnym zwrotem głowę na wprost.

b) W marszu lewa ręka pozostaje nieruchoma w położeniu jak w postawie zasadniczej.

c) W pomieszczeniach zamkniętych, nie występując służbowo (czapkę z paskiem pod brodą), harcerz oddaje honory przez przyjęcie postawy zasadniczej, trzymając czapkę w wyciągniętej prawej ręce przy prawej nodze, lilijką do przodu, chwytając dłoń czapkę z prawej strony z ciukiem na prawej stronie daska. Podobnie postępuje się z beretem lub furaczką.

IV. MUSZTRA Oddziałów Harcerskich

1. Sztyk

Różnią się następujące sztyki:

— zwarte (rozwinięte i marszowe);
— rozczłonkowane.

Sztyk zwarty jest to sztyk, w którym oddziały znajdują się w szeregach (szybkim, równym, lub wzdłuż (szyk marszowy) w ustalonych odstępach i odległościach, zachowując krycie i równanie frontem w nakazanym kierunku.

Sztyk rozwinięty jest to sztyk zwarty, którego szerokość jest większa od głębokości, np.:

- szereg;
- dwuszereg;
- linia kolumn.

Sztyk marszowy — sztyk zwarty, w którym oddziały znajdują się w kolumnie lub kilka oddziałów w kolumnach jedna za drugą, np.:

- rząd;
- kolumna dwójkowa;
- kolumna czwórkowa;
- kolumna ósemkowa;
- kolumna szesnastkowa.

2. Elementy szyków

Skrzydło — prawe i lewe zakończenie szyku, przy zwrotach nazywane skrzydłami nie ulegając zmianie.

Front — kierunek szyku, w którym harcerze są zwrócony twarzami, mając prawe skrzydło z prawej strony.

Odstęp — oddalenie między harcerzami wzdłuż frontu.

Odległość — oddalenie między harcerzami w głąb szyku.

Szerokość szyku — oddalenie między skrzydłami szyku.

Tył szyku — strona szyku przeciwna do frontu.

Głębokość szyku — oddalenie od czoła do tyłu szyku.

Kolumna — szyk, w którym harcerze znajdują się jeden za drugim. Głębokość szyku w kolumnie jest większa a przynajmniej równa szerokości.

Czoło kolumny — przednia część (początek) kolumny.

Ogon kolumny — tylna część (koniec) kolumny.

Kierunkowy — harcerz, oddział poruszający się w nakazanym kierunku, do którego pozostali dostosowują ruch, krok i kierunek.

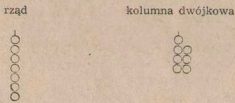
Zamykający — harcerz lub oddział poruszający się w kolumnie jako ostatni.

3. Zastęp

Szykiem rozwiniętym zastępu jest:

Szykiem marszowym zastępu jest:

Odstęp między harcerzami w szeregu równa się szerokości dłoni, odległość między harcerzami wynosi około jednego metra, licząc od jednej linii obcasu do drugiej.

Zbiórka. Zbiórka zarządza zastępowy w celu ustawienia harcerzy w szyku.

Na komendę „**Pierwszy zastęp**” (albo „**Baczność**”) harcerze zwracają się frontem do zastępowego, przyjmując postawę zasadniczą. Następnie zastępowy podaje zapowiedź komendy, np.: „**W szeregu**” i staje w postawie zasadniczej w miejscu gdzie chce uszykować zastęp.

Na hasło „**Zbiórka**” harcerze szybkim krokiem podążają do zastępowego, stają w nakazanym szyku w postawie zasadniczej. Prawoskrzydłowy staje obok w lewo od zastępowego, a podczas zbiórki w rzędzie za nim. Z chwilą rozpoczęcia formowania szyku, za-

stępowy wychodzi przed front szyku na taką odległość, aby mógł go objąć wzrokiem. Szyk powinien być wyrównany i pokryty. Zastępowy może nakazać zbiórkę nie przy sobie, lecz w określonym miejscu lub kierunku, np. na komendę „**Pierwszy zastęp na drodze — prawe skrzydło (czoło) na wysokość drzewa — frontem do lasu — w szeregu (kolumnie) — Zbiórka**”.

W celu sformowania kolumny w marszu np. na komendę „**Pierwszy zastęp — w rzędzie (w kolumnie dwójkowej) — w marszu — Zbiórka**” dwójka czołowo maszeruje za zastępowym, pozostała dołączając do niej. W razie potrzeby zbiórka może być wykonana „**dzięciem**”. Na komendę „**Rozejść się**” harcerze natychmiast opuszczają szyk w dowolnym kierunku. Zastępowy musi podać w zapowiedzi miejsce gdzie po rozjeździe się harcerze mają przybyć np.: „**Na łąkę — Rozejść się**”, „**W miejscu — Rozejść się**” itp. Komendę „**Rozejść się**” podaje się w każdym szyku w miejscu lub w marszu.

Równanie i krycie. Harcerze stojący w szyku wykonują samorzutnie po komendzie „**Spocznij!**” lub na komendę „**Równaj**” — „**W prawo** (w lewo)”, wydaną po komendzie „**Baczność**”, Na tę komendę wszyscy harcerze zwracają jednocześnie głowę w prawo (lewo) z wyjątkiem prawoskrzydłowego (lewo-skrzydłowego) — w ten sposób, aby prawym (lewym) okiem mogli widzieć tylko sąsiada, a lewym (prawym) czwartego od siebie. Po wyrównaniu na komendę „**Baczność**” harcerze jednocześnie zwracają głowy na wprost.

Odliczenie. Odliczenie ma na celu umożliwienie sformowania nowego szyku lub stwierdzenie stanu liczebnego oddziału. Wykonuje się na komendę „**Kolejno — Odlicz**”, „**Do dwóch — Odlicz**”. Na hasło harcerze pierwszego szeregu zwracają jednocześnie głowę w prawo, a harcerz prawoskrzydłowy w lewo i podają kolejne liczby zwracając głowę z prawa w lewo, po czym szybko zwracają głowę do wprost i przyjmują postawę swobodną — lewo-skrzydłowy drugiego szeregu zwracając głowę do przelozonego podaje głosno „**Pelny**” lub „**Niepelny**”.

Zmiana szyków. Przejście z szeregu w rząd — komenda: „**W prawo — Zwrot**”. Powrót z rzędu w szereg — komenda: „**W lewo — Zwrot**”. Przejście z szeregu w kolumnę dwójkową — komenda: „**W dwójki w prawo — Zwrot**”.

Wykonanie: jednki wykonują zwrot w miejscu, dwójki jako pierwszą część ruchu wykonują zwrot w prawo na prawej pięcie po czym lewą nogą zaskakują w lewo do jedynek.

Powrót z kolumny dwójkowej do szeregu, komenda:

„**W szereg w lewo — Front**”.

Wykonanie: jednki zaskakują prawą nogą na prawo do dwójek, które wykonują zwrot w miejscu.

Rząd z kolumny dwójkowej (w marszu) — komenda: „**W rząd — W tył**”.

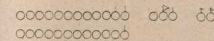
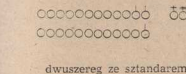
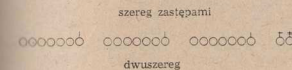
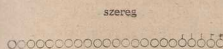
Wykonanie: harcerze z lewej strony każdej dwójki przesuwa się w takt marszu za swego sąsiada, przyjmując prawidłową odległość.

Powrót do kolumny dwójkowej — komenda: „**W dwójki — W przód**”.

Wykonanie: dwójki przesuwa się w przód na lewo do jedynek.

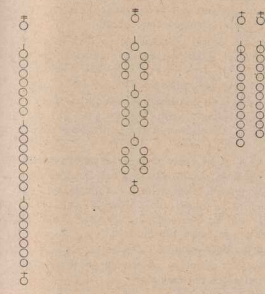
4. Drużyna

Szyki rozwinięte drużyny

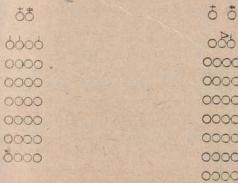
Szyki marszowe:

rząd kolumna dwójkowa kolumna dwójkowa
zastępami

kolumna czwórkowa

kolumna czwórkowa
ze sztabdarem

Objaśnienie:

- szeregowy
- zastępowy
- przyboczny
- drużynowy
- sztabdar

Zmiana szyków. Zajęcie szyku — Komenda: np. „**Drużgi zastęp — zająć — Skrzydło**”.

Wykonanie: zastęp wymieniony i poprzednie na prawym skrzydle zginają skrzydło do przodu aż do zahamania szyku pod kątem 90° do frontu drużyny. Odginięcie skrzydła — komenda: „**Odgiać — Skrzydło**”.

Wykonanie: zastęp(y) wykonują w tył zwrot i wracają na poprzednie miejsce przyjmując front jak całość drużyny.

Kolumna czwórkowa z dwuszeregu — komenda: „**W czwórki w prawo — Zwrot**”.

Wykonanie: drużyna stoi w dwuszeregu, po odliczeniu „**Do dwóch**”. Na komendę „**W czwórki w prawo — Zwrot**” jednki robią w miejscu zwrot w prawo, dwójki jako pierwszą część ruchu wykonują zwrot w prawo na prawej pięcie, po czym lewą nogą zaskakują w lewo do jedynek.

Powrót z kolumny czwórkowej do dwuszeregu — komenda „**Wdwuszereg w lewo — Front**”.

Wykonanie: dwójki wykonują zwrot w miejscu w lewo, jednki zaskakują prawą nogą na prawo do dwójek.

Uwaga: Zastępy i drużyny mogą mieć własne tradycyjne szyki, np. krag, półkoła, gwiazda itp.

V. POCZET SZTABDAROWY

a) Poczet sztabdarów wyznaczany jest rozkazem drużynowym. Składa się z:

— sztabdarego,
— dwóch asystentów, z których prawoskrzydłowy jest dowódcą pocztu.

b) W szyku w miejscu sztabdarów trzyma sztabdar prawą ręką swobodnie opuszczoną z drzewcem przy prawej nodze.

c) W marszu sztabdarów trzyma sztabdar na lewym ramieniu i przytrzymuje go lewą ręką wyciągniętą wzdłuż drzewca.

d) Do przyrzeczenia sztabdarów trzyma sztabdar opuszczony przed siebie z prawej strony.

e) Salut sztabdarem: salut wykonuje się przez opuszczenie sztabdaru do przodu jak do przyrzeczenia. W marszu salutuje się około 10 kroków przed przyjmującym salut i około 5 kroków za nim. W szyku zwartym na komendę „**Na prawo — Patr**”.

W czasie salutowania sztabdarem dowódcą pocztu salutuje do czapki.

f) Przeprowadzenie i odprowadzenie sztabdaru. Gdy poczet sztabdarów przy wtórce werbli zbliża się do drużyny, drużynowy podaje komendę: „**Baczność**”, **Na prawo (lewo) — Patr**”.

Poczet sztabdarów najkrótszą drogą podąża na prawe skrzydło drużyny i tam zajmuje miejsce frontem do drużynowego, robiąc obrót wokół dowódcy

poctu, który zajmuje miejsce na wysokości pierwszego szeregów w odległości 6 kroków od prawokrzywego. Po zajęciu miejsca przez poczet drużyny podaje komendę: „Baczność”, „Spocznij”.

W marszu poczet maszeruje 3 kroki za drużynowym, 3 kroki za poczetem maszeruje kolumna drużyny. Celem odprawienia standardu drużyny podaje rozkaz „Poczet sztanदारowy odmaszerować”. Wówczas dowódca podaje komendę: „Poczet sztanदारowy — kierunek na wprost — Marsz”. Celem zatrzymania pocztu podaje komendę: „Poczet — Sioj”. W czasie poruszania się pocztu przed frontem drużyny, drużyna stoi w postawie „Na prawo — Patrzą”.

VI. RAPORT ODDZIAŁÓW W DRUŻYNIE

Rozkaz: „Zastępiami do raportu — wystap”.

Wykonanie: zastępowi robią wykrök w lewo, wydają komendę „Baczność”, „Na prawo — Patrzą” i szybkim krokiem podążają do drużynowego. Ustawiają się trzy kroki przed drużynowym i pozostają w postawie zasadniczej.

Drużynowy salutuje, zastępowi jednocześnie oddają honory, następnie drużynowy podchodzi na wprost pierwszego zastępowego, salutuje, zastępowy oddaje pierwszego zastępowego raport. Po odebraniu raportu od pierwszego zastępowego zwraca się do drużyny: „Drużyna ma swoją komendę”, „Baczność”, „Spocznij”. Jednocześnie trzeci i dalsi zastępowi stają w postawie swobodnej.

Drużynowy podchodzi do drugiego zastępowego, oddaje honory, zastępowy odpowiada i składa raport. Pierwszy zastępowy pozostaje w postawie zasadniczej, trzeci przyjmuje postawę zasadniczą. Po odebraniu raportu od drugiego, drużynowy podchodzi do trzeciego. Pierwszy zastępowy staje w postawie swobodnej, drugi pozostaje w postawie zasadniczej, czwarty przyjmuje postawę zasadniczą itd.

Po odebraniu od wszystkich raportu drużynowy wydaje komendę: „Całość — Baczność”, „Zastępowi do zastępów rozście się”.

Zastępowi wykonują w tył zwrot i najkrótszą drogą wracają do zastępów. Drużynowy podaje komendę „Spocznij”.

Przykład meldunku:

- a) „Druhu instruktorze, zastępowy Zubrów, wywiadowca Jaskólski melduje zastęp na zbiorze, stan 8, obecnych 7, jeden nieobecny — usprawiedliwiony”.
- b) Druhu instruktorze, zastępowy Zubrów, wywiadowca Jaskólski melduje zastęp na zajęciach, stan 8, obecni wszyscy, temat — przygotowanie do biwaku”.

VII. UBEZPIECZENIE

Ubezpieczenie na postoju

Obóz i biwak ubezpiecza się za pomocą:

- czujek;
- podsłuchów;
- patroli;
- posterunków alarmowych.

Czujkę umieszcza się:

- w dzień na tych punktach przedobozia, gdzie wgląd w teren z obozu jest niemożliwy;

- w nocy stanowiska czujki umieszcza się bliżej obozu i w punktach gdzie ktoś mógłby przechodzić i gdzie czujka może dobrze nadsłuchiwać i obserwować na tle nieba.

Stanowiska czujki powinno zapewniać:

- dokładną obserwację w potrzebnym kierunku;
- dobre krycie;
- łączność wzrokową z czujkami sąsiednimi;
- łatwość porozumiewania się z obozem;
- dogodnie warunki do wycofania się.

Ilość czujek zależy od terenu. Czujki nie zapewniają same bezpieczeństwa i dlatego należy je uzupełnić patrolami i podsłuchami. Czujka powinna się składać z 2 harcerzy, z których jeden jest przelozonym.

Odległość czujek od obozu zależy od terenu i powinna zapewniać możliwość porozumiewania się z obozem za pomocą znaków.

Służba czujki:

- obaj harcerze zajmują ukryte stanowisko w pobliżu siebie i obserwują jednocześnie przydzielony odcinek i nie przerywając obserwacji nawet przy udziale innych odpowiedzi przelozonym lub zdając służbę;
- nie wolno rozmawiać ze sobą, chodząc bliżej obozu, nie zdradzać swoje stanowisko, w koniecznych wypadkach porozumiewać się szeptem lub za pomocą znaków;

- w nocy nie wolno się kłaść na ziemi;

- zauważwszy coś podejrzane, czujka natychmiast melduje komendantowi obozu.

Zmiana czujki odbywa się co dwie godziny. Zmienia się co godzinę jednego harcerza, by zachować ciągłość obserwacji. Przy zmianie jednego harcerza pozostający jest przelozonym.

Podsłuchcy uzupełniają czujki w nocy i w terenie mało przejrzystym. Wystawia się przed linią czołową przy skrzyżowaniu dróg, przy mostach, groblach itp.

Sila — 3 harcerzy w tym jeden przelozony. Harcerze zajmują stanowisko, nie rozpraszając się i kryjąc się w terenie. Podsłuchcy nie zmienia się i bez specjalnej konieczności nie sprawdzają się jego czujności gdyż zdradza to jego stanowisko. Pełni służbę do określonego czasu lub sygnału.

Służba podsłuch:

- wszyscy harcerze obserwują jednocześnie;
- nie wolno rozmawiać;
- stwardzwszy coś podejrzane, przelozony podsłuchcy wysła harcerza z wiadomością do komendanta obozu, pozostali działają zgodnie z uprzednim rozkazem komendy obozu.

Posterunki alarmowe. Sila posterunku 1 harcerz, czas służby jak na czujce.

Służba posterunku:

- bęcy na znaki i sygnały czujek i podsłuchów;
 - przyjęte znaki melduje komendzie obozu.
- Patrole penetrują przedobozie w porozumieniu z czujkami; zasięg działania nie powinien w zasadzie przekraczać 2 kilometrów, a w terenie zakrytym jeszcze mniej.

Sila patrolu 2-3 harcerzy, w tym jeden przelozony.

2. Ubezpieczenie w marszu

Marsz podróży — wykonuje się w małych kolumnach (zastępek), wykorzystując możliwe dobre drogi i stosując normalne odpozycki.

Marsz ubezpieczony. Drużynowy maszeruje około 30 m przed kolumną drużyny. Z drużynowym maszeruje łącznik i kilku szerepcy, których drużynowy co pewien czas wysyła do przodu celu zbadania terenu. Drużyna maszeruje w szyku rozczłonkowanym, oddzielnymi zastępami, po obu stronach drogi. Po obu bokach kolumny penetrują teren szerepcy bocni, którzy utrzymują kontakt z drużyną za pomocą znaków. Na końcu drużyny maszeruje przyboczny, który w razie konieczności może mieć do dyspozycji szerepcy tylnych.

VIII. SŁUŻBA WARTOWNICZA

Zastęp (oddział) pełniący służbę wartowniczą nazywa się wartą. Zastępowy zastępu pełniącego służbę wartowniczą nazywa się dowódcą warty.

Warty mogą być ochrone i honorowe. Ochrone pełni służbę przy magazynach, przy komendzie obozu itp.

Dowódca warty lub jego zastępca osobiście dogląda zmiany wartowników. Zmiana wartowników odbywa się co 1-2 godziny.

Jeżeli nie ma specjalnej instrukcji komendy obozu, zmiana warty może się odbywać podobnie jak zmiana warty honorowej.

1. Warty honorowa

Wartownik w czasie pełnienia warty honorowej nosi czapkę z paskiem pod broda.

Czas pełnienia służby przez wartownika jednorazowo na warcie powinien wynosić w zasadzie 1 godzinę. W zależności od warunków atmosferycznych czas pełnienia służby może być przesunięty przez przelozonego.

Wartownicy pełnią służbę przed obiektem po dwóch, w postawie zasadniczej.

2. Zmiana wartowników.

Sposób wykonywania zmiany wartowników:

- wartownicy zmieniający podchodzą jednocześnie, prostopadłe do miejsca pełnienia służby, stają obok zmienianych, jednocześnie wykonując w tył zwrot, po czym — jednocześnie z pierwszym skłentowanym krokiem zmienianym — wykonują wykrök w bok zajmując ich miejsce;

IX. ZNAKI I SYGNAŁY

Uwaga	jeń krótki gwizd	ręka pionowo podniesiona do góry i trzymana w tym położeniu
Marsz	dwa długie gwizdy	szybkie opuszczenie ręki podniesionej pionowo w górę (ręka zgłęta w łokciu, pięść na wysokości ramienia)
Biegiem marsz		kilkakrotnie powtórzenie znaku „marsz”
Kierunek		zwrot we właściwym kierunku i wskazanie ręką
Sioj		powolne opuszczenie ręki podniesionej pionowo w górę, bokiem w dół
Padnij		podniesienie w bok wyprostowanej ręki i opuszczenie dłonią w dół
Zbiórka	jeń długi gwizd	wyprostowanie w bok poziomo ręk, a następnie skrzyżowanie ich na piersiach
W tyralierkę		wymachy w bok ręk podniesionych przed siebie poziomo
Omyłka Nie zrozumiałem		ruch ręki jak przy ścieraniu tablicy
Dwójkami marsz		podniesienie obu ręk pionowo do góry
Rojem marsz		zatanecanie kół ręką nad głową, a następnie wyprostowanie obu ręk poziomo w bok

Uwaga: — znak „uwaga” należy podawać przed każdym innym znakiem;

— prócz tego można użyć sygnałów lub znaków ustalonych każdorazowo przez prowadzącego grę.

ZWIĄZEK HARCERSTWA POLSKIEGO
GŁÓWNA KWATERA HARCERSTWA

Warszawa, dnia 6 kwietnia 1957 roku

ROZKAZ L. 7/57

1. ZARZĄDZENIA STAŁE OBOWIĄZUJĄCE

1.1. Zatwierdzenie instrukcji i regulaminów

a) Zatwierdam program prób instruktorskich na stopnie: przewodnika-przewodniczki i podharcmistrza-podharcmistrzyni. Programy te stanowią załącznik do niniejszego rozkazu.

b) Zatwierdam „K3-IV/57 Instrukcję w sprawie zdobywania stopni instruktorskich”, która stanowi załącznik do niniejszego rozkazu.

1.3. Wyjaśnienie instrukcji i regulaminów

W związku z interpretacją OI-1/57 o organizacji drużyny harcerskiej zatwierdzonej rozkazem Głównej Kwatery Harcerstwa L. 1/57, a w szczególności załącznika nr 4 do tejże instrukcji zawierającego przepisy przejściowe — wyjaśniam, że harcerze, którzy należeli do drużyny w szkole podstawowej i złożyli przyrzeczenie, a obecnie powrótnie, będą uczniami klas licealnych, wstępni do harcerstwa nie powinni po raz drugi składać przyrzeczenia.

2. ZARZĄDZENIA BIEŻĄCE

2.1. O niebezpieczeństwie manipulowania znalezionymi pociskami, niewypalami itp.

W wyniku lekkomyślnego manipulowania znalezionymi materiałami wybuchowymi w roku ubiegłym uległo nieszczęśliwym wypadkom śmierci lub kalectwa w całym kraju ponad 300 osób, w tym większość dzieci. Ilość wypadków w roku bieżącym jest również duża.

Harcerze mogą być narażeni na tego rodzaju wypadki w czasie wycieczek, zbiórek w polu lub obóz. Dlatego też polecam wszystkim instruktorom:

— przeprowadzić z młodzieżą harcerską rozmowy lub gawędy o skutkach lekkomyślnego obchodzenia się z wszelkiego rodzaju przedmiotami wybuchowymi;

— pouczyć harcerzy i funkcyjnych o obowiązku niezwłocznego zgłoszenia do najbliższego posterunku MO lub prezydium gromadzkiej (powiatowej, miejskiej) rady narodowej przypadków znalezienia niewypałów; pocisków itp. materiałów wybuchowych;

— w czasie wyjazdów kwaterymistrzowskich zasięgać informacji w posterunkach MO lub wydziałach wojskowych prezydiów rad narodowych o bezpieczeństwie terenów wybieranych pod obóz ze względu na zanieczyszczenie niewypalami lub innymi materiałami wybuchowymi;

— wszelkie akcje w ramach prac społecznych np. zbiórka złomu, oczyszczanie lasów itp. organizować tylko pod opieką doświadczonych instruktorów i to jedynie na terenach, co do których nie ma podejrzeń, że mogą tam znajdować się miny, niewypały,

amunicja; zabraniam zbierania złomu przez harcerzy w lasach i na polach;

— zabraniam używać harcerzy do przyszkubania terenów zagrożonych lub sprawdzenia wiarygodności otrzymywanych na ten temat informacji.

2.2. W sprawie wydawania rozkazów komend chorągwi i hufców

Polecam komendantom chorągwi przysłać do GKH do wglądu rozkazy jak również protokoły posiedzeń komendy chorągwi. To samo dotyczy komend hufców w stosunku do komend chorągwi. Komendanci chorągwi dokonają uzupełnienia kompletu przesyłanych do GKH rozkazów od dnia 10 grudnia 1956 roku.

6. CHORĄGWIE

6.1. Przyjęcie do wiadomości wyników wyborów

Przyjmuję do wiadomości wyniki wyborów do komeh chorągwi:

Chorągiew Wielkopolska

wybrani w dniu 17 II 1957 r.

Antoni Balcerek
Halina Calkowa
Stefania Kaszubowa
Franciszek Laurentowski
Leon Pilarczyk
Danuta Ritterówna
Jan Szajek
Danuta Szulcewska
Helena Tadeuszek
Sylwester Wietrzykowski
Jan Wojtaszek

Chorągiew Łódzka

wybrani w dniu 26 II 1957 r.

Tadeusz Bargiel
Jan Cedzyński
Anna Dylkowa
Jerzy Kasprzyk
Władysława Matuszewska
Zbigniew Matuszewski
Władysława Olbromska
Dominik Patora
Karol Włodarczyk

Chorągiew Kielec

wybrani w dniu 24 III 1957 r.

Alleja Bazak
Eugeniusz Czarnolecki
Maria Jezierńska
Tadeusz Król
Natalia Machalowa

Bogdan Pasternak
Marian Raczyski
Stanisław Semppruch
Marian Stachurski
Marian Suchan
Henryk Zagórski

Jerzy Nowicki
Marian Stokiszewski
Stefan Tomaszewski

Chorągiew Rzeszowska

wybrani w dniu 31 III 1957 r.

Stanisława Chodzińska
Mieczysław Dec
Antoni Gromski
Jan Irzyński
Józefa Kluzowa
Jan Kwasnowski
Bronisław Noga
Zofia Nowakowska
Stanisław Nowakowski
Adam Piecuch
Maria Wojciechowska

Chorągiew Białostocka

wybrani w dniu 31 III 1957 r.

Tadeusz Dziubiński
Marek Jakubowski
Wacław Jakubowski
Jadwiga Jedrachowicz
Janina Juszczyk
Stanisław Montuszek
Jadwiga Szczęga
Bronisława Tkaczukowa
Ryszard Weber

Chorągiew Katowicka

wybrani w dniu 31 III 1957 r.

Jerzy Bogucki
Wanda Czekalska
Piotr Frydel
Józef Haensel
Bogusław Jakubowicz
Adela Korczyńska
Józef Kwietniewski
Wojciech Niederleński
Władysław Perkowski
Rudolf Tomaszek
Lucja Zawadzka

Chorągiew Lubelska

wybrani w dniu 31 III 1957 r.

Wiktoryn Grabczewski
Jerzy Gronowski
Edward Januk
Jerzy Kwicieński
Alina Morawiecka
Leszek Piłkula
Włodzimierz Saran
Jerzy Sobczak
Marian Szymański
Alina Wdowiak
Bolesław Zimmer

Chorągiew Ziemi Łódzkiej

wybrani w dniu 31 III 1957 r.

Tadeusz Daszkiewicz
Tadeusz Derejski
Zdzisław Fangrat
Halina Jankowska
Jan Kurasiniński
Jerzy Kurawski
Józef Mikowski
Zenon Michalski

6.2. Mianowania komendantów chorągwi

Spośród wysuniętych przez komendy kandydatów mianuję komendantami chorągwi:

Chorągiew Wielkopolska — Franciszek Laurentowski
Chorągiew Łódzka — Władysława Matuszewska
Chorągiew Kielecka — Stanisław Semppruch
Chorągiew Katowicka — Józef Haensel
Chorągiew Lubelska — Alina Wdowiak
Chorągiew Łódzkiej — Jerzy Kurawski
Chorągiew Rzeszowska — Jan Kwasnowski
Chorągiew Białostocka — Wacław Jakubowski.

6.3. Inne mianowania w komendach chorągwi

W Komendzie Chorągwi Wielkopolskiej mianuję:

I Z-ca Komendanta Chorągwi — Helena Tadeuszek
II Z-ca Komendanta Chorągwi — Jan Wojtaszek
III Z-ca Komendanta Chorągwi — Sylwester Wietrzykowski

Sekretarz Komendy — Halina Calkowska

Kierownik Wydziału Harcerskiego — Danuta Szulcewska

Z-ca Kierownika Wydziału Harcerskiego — Antoni Balcerek

Kierownik Wydziału Zuchów — Janina Lechmanowa
Z-ca Kierownika Wydziału Zuchów — Kazimierz Kasprzak

Kierownik Wydziału Kształcenia Kadry — Leon Pilarczyk

Z-ca Kierownika Wydziału Kształcenia Kadry — Stefania Kaszubowa

Kierownik Wydziału Organizacyjnego — Jan Szajek

Z-ca Kierownika Wydziału Organizacyjnego — Danuta Ritterówna

Kierownik Sam. Referatu Osobowego — Wiesław Bogusławski

Kierownik Wydziału Gospodarczego — Romuald Łożyński

W Komendzie Chorągwi Łódzkiej mianując:

I Z-ca Komendanta Chorągwi — Zbigniew Matuszewski
II Z-ca Komendanta Chorągwi — Anna Dylkova
Sekretarz Komendy — Józef Nowiadomski
Kierownik Wydziału Harcerskiego — Jan Cedzyński
Z-ca Kierownika Wydziału Harcerskiego — Jerzy Kasprzyk

Kierownik Wydziału Zuchów — Maria Chabelska
Z-ca Kierownika Wydziału Zuchów — Jolanta Górnicka

Kierownik Wydziału Kształcenia Kadry — Dominik Patora

Z-ca Kierownika Wydziału Kształcenia Kadry — Tadeusz Bargiel

Kierownik Wydziału Organizacyjnego — Andrzej Mazur
Z-ca Kierownika Wydziału Organizacyjnego — Stanisława Wojczak

Kierownik Sam. Referatu Obozów i Imprez Masowych — Władysława Olbromska

Z-ca Kierownika Sam. Referatu Obozów i Imprez Masowych — Tadeusz Chodzik

Kierownik Sam. Referatu Osobowego — Karol Włodarczyk

Kierownik Wydziału Gospodarczego — Zygmunt Grzelak
Z-ca Kierownika Wydziału Gospodarczego — Henryk Cieplucha

ZWIĄZEK HARCESTERWA POLSKIEGO
GŁÓWNA KWATERA HARCESTERWA

PROGRAM PROB INSTRUKTORSKICH NA STOPNIE PRZEWODNIKA-PRZEWODNICZKI I PODHARCMISTRZA-PODHARCMISTRZYNI¹⁾

I. PROGRAM NA STOPNIE PRZEWODNIKA-PRZEWODNICZKI (I stopień instruktorski)

1. Postawa instruktora(k)

Przewodnikiem-przewodniczką może zostać harcerz harcerska, który(a):

1.1. Postępuje zgodnie z Prawem i Przyrzeczeniem Harcerskim oraz stosuje w życiu deklarację ideową ZHP. Jest uczciwy(a), prawy(a) i sprawiedliwy(a). Ma pełne poczucie odpowiedzialności za pracę i powierzony mu (jej) zespół harcerzy(rek).

1.2. Posiada uzdolnienia i zamiłowania wychowawcze, we współpracy z dziećmi i młodzieżą znajduje radość, umie być ich starszym kolegą i przewodnikiem.

W Komendzie Chorągwi Kieleckiej mianując:

I Z-ca Komendanta Chorągwi — Tadeusz Król

W Komendzie Chorągwi Katowickiej mianując:

I Z-ca Komendanta Chorągwi — Adela Korczyńska

W Komendzie Chorągwi Lubelskiej mianując:

I Z-ca Komendanta Chorągwi — Bolesław Zimmer

W Komendzie Chorągwi Ziemi Łódzkiej mianując:

I Z-ca Komendanta Chorągwi — Józef Makowski

W Komendzie Chorągwi Rzeszowskiej mianując:

I Z-ca Komendanta Chorągwi — Mieczysław Dec

W Komendzie Chorągwi Białostockiej mianując:

I Z-ca Komendanta Chorągwi — Bronisława Tkaczukowa

10. ODZNACZENIA

10.1. Pochwały i wyróżnienia

Udzielam pochwały dh. Adamowi Suchofińskiemu, drużynowemu 3 Drużyny Harcerzy w Niemioldnie (Chorągiew Polska) za uratowanie życia dwójki dzieciom tonącym w rzecze w dniu 12 stycznia 1937 roku.

Czuwaj!

Naczelnik Harcerstwa
Zofia Zakrzewska, hm.

Załącznik do rozkazu Głównej Kwatery Harcerstwa L. 7/57, pkt. 1.1.a, z dnia 6 kwietnia 1937 roku

Warszawa, dnia 23 marca 1936 roku

Organizuje pracę w drużynie, uwzględniając siły, zdolności i zainteresowania dzieci. W pracy drużyny realizuje zasady wychowania świeckiego.

1.2. Bierze udział w życiu kulturalnym swego powiatu (miasta). Osiągnięta) odpowiednią kulturę współzycia z ludźmi, przrząd) oraz kulturę wypowiedzianą w mowie i piśmie.

1.4. Bierze czynny udział w życiu otaczającego go (ja) środowiska społecznego. Uczestniczy w akcji społecznej organizowanej w powiecie (dzielnicę). Jest lubiany i szanowany przez kolegów i sąsiadów.

¹⁾ Zatwierdzony przez Prezydium Naczelnej Rady Harcerskiej w dniu 23 marca 1937 roku

2. Warunki dopuszczenia do próby

Do próby na stopień przewodnika-przewodniczki może być dopuszczony(a) instruktor bez stopnia lub harcerz(ka), który(a):

2.1. Posiada właściwą postawę instruktorską (patrz pkt 1) i pisemne stwierdzenie zespołu wnioskującego o dopuszczeniu do próby.

2.2. Ukończył(a) 16 rok życia.

2.3. Pracował(a) w drużynie przynajmniej przez 3 miesiące na stanowisku drużynowego lub p.o. drużynowego albo przez 6 miesięcy — na stanowisku przyboczego bądź zastępowego albo w drużynie zuchów pełnił przez 3 miesiące funkcję wychowawczą (p.o. drużynowego lub przyboczego).

2.4. Brał(a) udział w obozie harcerskim (co najmniej 3-tygodniowym lub w kolonii harcerskiej (bądź zuchowej).

2.5. Posiada w szczególności drużyny harcerzy(rek) stopień ewika lub pionierki wzgl. wykazze się podstawowymi wiadomościami i umiejętnościami w zakresie 3-ch stopni młodzieżowych; w szczególności zuchowej posiada stopień wywiadcy lub tropicielki wzgl. wykazze się wiadomościami.

2.6. Posiada zasób wiadomości ogólnych, odpowiadający przynajmniej poziomowi klasy IX szkoły ogólnokształcącej.

3. Tematyka próby

3.1. Zna historię i geografję Polski. Wykaze się podstawowymi wiadomościami o Polsce Ludowej. Rozumie rolę ZHP i jego cele wychowawcze. Zainicjuje akcję społeczną drużyny.

3.2. Zna historię ruchu harcerskiego. Poda przykłady z postępowych tradycji ZHP oraz tradycji lewicowego ruchu dziecięcego w Polsce (Pionier Polski, Czerwone Harcerstwo). Wie jak te tradycje wykształciły się w pracy drużyny.

3.3. Zna strukturę ZHP, drogę służbową i podstawowe regulaminy. Zna organizację drużyny harcerskiej (zuchowej) oraz zasady organizacji obozu harcerskiego lub kolonii. Zna prawa i obowiązki instruktora.

3.4. W oparciu o elementarne wiadomości o rozwoju psychicznym i fizycznym dziecka wskazuje różnice, jakie zachodzą pomiędzy pracą zuchów, młodszych i starszych chłopców i dziewcząt.

3.5. W szczególności zuchowej. Przeprowadzi zbiórki zuchową w polu i w izbie. Zna prawo i obietnicę zuchową oraz regulaminy gwiazdek. Wie jakie są sprawności zuchowe, omówi realizację jednej z nich.

Zna 5 tańców, 10 piosenek, 20 różnego rodzaju gier i zabaw. Przedstawi kilka wykonanych przez siebie przedmiotów z dziedziny majsterkowania zuchowego.

Zna i umie korzystać z „Książki Wodza Zuchów” A. Kaminińskiego i z broszury „W drużynie Zuchów” wył. GKH. Wykaze się znajomością „Anki Cwałnika” A. Kaminińskiego, „Chłopcy z Placu Broni” Molnara, „Timura i jego drużyny” Gałdara.

Przedstawi i uzasadni program 3-miesięcznych zajęć drużyny zuchów.

3.6. W szczególności harcerskiej.

Umie stosować obywatelność harcerską. Śpiewa najbardziej znane pieśni harcerskie, umie prowadzić gry, ułożyć kilka gier własnego pomysłu lub zastępuje własną ukłd przy przeprowadzeniu znanych gier. Zorganizuje zdobywanie najbardziej użytecznych sprawności (szczególnie w dziedzinie obywatelstwa).

Zna wymagania stopni harcerskich i potrafi zorganizować pracę w ich zakresie.

Zna zasady obywatelstwa harcerskiego, przeprowadzi biwak. Zorganizuje ćwiczenia w zakresie wychowania fizycznego i sportu.

Zaplanuje pracę drużyny na okres 1/2 roku oraz zastępuje zastępowych i uzasadni ten plan. Przygotuje i przeprowadzi zbiórki zastępu zastępowych oraz wyścigów drużyny.

Opracuje gawędę na temat jednego z punktów Prawa Harcerskiego.

Zna zasady gospodarki i finansów w drużynie.

Umie współpracować z rodzicami harcerzy(rek), ze szkołą, KPH i innymi organizacjami. Przechylił(a) 3 książki o tematyce harcerskiej oraz wybrał książkę dla młodzieży i wskazał możliwość wykorzystania ją w pracy. Czytuje regularnie czasopisma harcerskie, wymieni je, scharakteryzuje i wskazał na przykładach sposób korzystania z nich.

II. PROGRAM NA STOPNIE PODHARCMISTRZA-PODHARCMISTRZYNI

(II stopień instruktorski)

1. Posiada instruktora(k)

Podharcmistrem-podharcmistrynią może zostać harcerz-harcerska, który (a):

1.1. Postępuje zgodnie z Prawem i Przyrzeczeniem Harcerskim i stosuje w życiu deklarację ideową ZHP. Dąży do ustania w życiu zakładania, niesprawiedliwości i nieuczciwości. Ma pełne poczucie odpowiedzialności za powierzoną sobie młodzież. Swoją pracę instruktorską traktuje jako służbę społeczną i obowiązek harcerski. Dąży do zdobywania samodzielnego zdania w podstawowych sprawach związanych ze swoją pracą zawodową i społeczną.

1.2. Ma zdolności i zamiłowania wychowawcze, znajduje radość i zadowolenie w pracy z dziećmi i młodzieżą. Jest dla nich dobrym towarzyszem i wychowawcą. Organizuje pracę zespołową przy uwzględnieniu możliwości i zainteresowań dzieci. Umie uzasadnić konieczność świeckiego wychowania i realizuje je w pracy harcerskiej.

1.3. Bierze udział w życiu kulturalnym swego miasta (powiatu) interesuje się przejawami życia kulturalnego społeczeństwa. Czytuje przynajmniej jedną czasopismo kulturalno-społeczne. Zdobył odpowiednią kulturę wypowiedzianą się w mowie i piśmie.

1.4. Bierze czynny udział w życiu otaczającego go środowiska społecznego. Umie zorganizować celową akcję społeczną. Swą postawą zdobywa dla harcerstwa zainteresowanie i życzliwość środowiska, w którym przebywa.

2. Warunki dopuszczenia do próby

Do próby na stopień podharcmistrza-podharcmistrzyni może być dopuszczony harcerz(ka), który (a):

2.1. Posiada właściwą postawę instruktorską (patrz pkt 1) i stwierdzenie pisemne zespołu wnioskującego.

2.2. Ukończył 18 rok życia.

W szczególności harcerskiej.

2.3. Pracował(a) co najmniej 6 miesięcy na stanowisku drużynowego, namiestnika zachowowego, w hufcu lub instruktora zachowowego w środowisku KH, KCh.

2.4. Brał(a) udział w obozie harcerskim, w tym w ciągu 2 tygodni pełniąc funkcję wychowawcy lub przez co najmniej 2 tygodnie w kierownictwie kolonii zachowowej (w funkcji wychowawcy).

W szczególności harcerskiej.

2.5. Pracował(a) co najmniej 6 miesięcy na stanowisku drużynowego lub instruktora w hufcu bądź chorągwi w zakresie drużyn harcerskich.

2.6. Brał(a) udział w stałym obozie harcerskim, w tym w ciągu 2 tygodni pełniąc funkcję wychowawcy bądź w kolonii harcerskiej, w jej kierownictwie pełniąc funkcję wychowawcy.

2.7. Posiada harcerskie stopnie młodzieżowe lub wiadomości w ich zakresie.

3. Tematyka próby

3.1. Orientuje się w bieżących zagadnieniach politycznych, społecznych Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej. Dla opracowania wybranych zagadnień w tym zakresie umie posłużyć się:

- tekstem Konstytucji PRL;
- założeniami programów ideowych partii i stronnicy politycznych;
- rocznikami statystycznymi;
- materiałami prasowymi.

Zainicjuje i przeprowadza celową akcję społeczną drużyny wgl. hufca.

3.2. Zna statut ZHP (szczegółowo strukturę organizacyjną ZHP). Zna podstawowe regulaminy i instrukcje obowiązujące w zakresie drużyn harcerskich (zachowowych), stopni i sprawności harcerskich (zachowowych).

Zna organizację hufca i chorągwi.

Zna zasady i szczegóły organizacji obozu harcerskiego (kolonii zachowowej).

3.3. Zna genezę skautingu i harcerstwa oraz etapy ich rozwoju.

Zna historię i ocenia założenia i dążenia różnych grup i oddziałów harcerstwa, zna postepowe tradycje ZHP i szczerze przykłady walki harcerzy i harcerzek przeciw zaborcom i okupantowi — o wolność, niepodległość i socjalizm. Opracuje gawędę, związaną

z przykładem postępowych tradycji harcerstwa. Posiada podstawowe wiadomości o SFMD.

3.4. Zna właściwości psychiczne i fizyczne dzieci i młodzieży w poszczególnych okresach rozwojowych.

Zna podstawowe procesy i cechy psychiczne oraz sposoby ich rozwijania i kształtowania (uwaga, pamięć, wyobraźnia, wola, charakter).

Umie uzasadnić programy prób na stopnie i sprawności harcerskie (stopnie i sprawności zachowe) oraz metody pracy harcerskiej lub zachowej — na te rozwoju psychicznego dziecka.

3.5 W szczególności zachowej.

Rozumie wychowawcze znaczenie poszczególnych elementów pracy z zuchami.

Umie stosować obrzędowość eliminując z niej cechy śmieśności, przesady lub grozy.

Potrafi za gawędę wyprowadzić zabawę, oddziaływającą wychowawczo.

Umie rozwijać cyklę sprawności zachowych.

Potrafi zorganizować turniej zachowy. Przeprowadzi gry i ćwiczenia orientacji ogólnej i szczególnej (zmysły). Zorganizuje śpiew, tańce i plasy zachowe.

Przeprowadzi zajęcia w zakresie majsterkowania.

3.6 W szczególności harcerskiej.

Rozumie wychowawcze znaczenie gry, ćwiczeń harcerskich oraz powiązania ich ze służbą harcerską.

Rozumie znaczenie systemu zastępowego i stosuje go w swojej pracy. Umie stosować obrzędowość harcerską, rozumiejąc jej znaczenie wychowawcze.

Przeprowadzi próbę na stopnie harcerski i na kilka najbardziej znanych sprawności harcerskich. Rozumie na czym polega system wymagań stawianych harcerzom(cekom).

Zaplanuje i przeprowadzi bieg harcerski. Rozumie istotę współzawodnictwa i współdziałania w pracy harcerskiej. Zaprojektuje i przeprowadzi ćwiczenia w poszczególnych działach techniki harcerskiej w zakresie 4 stopni młodzieżowych oraz podstawowych sprawności przez nie wymaganych.

3.7. Opracowuje roczny plan pracy drużyny z uwzględnieniem pracy w okresie wakacji, zorganizuje jego wykonanie i kontrolę oraz sporządzi dokumentację pracy. Opracuje program pracy hufca na okres 1 roku, nowe pomysły sprawnościowe gier, zabaw, piosenki, ćwiczeń, zajęć organizacyjnych itd.

Przeprowadzi gawędę na temat zadań i metod wychowawczych harcerstwa.

Umie prowadzić gospodarkę i finanse drużyny i hufca.

Posiada umiejętność współdziałania z rodzicami wychowanków, szkołą i innymi organizacjami i instytucjami współdziałającymi.

3.8 Zna najczęściej spotykane podręczniki i zalecaną literaturę harcerską. Orientuje się w literaturze dla dzieci i młodzieży. Umie z zespołem harcerzy (harcerki) omówić potrzebne źródła (książki, czasopisma itd.), wskazać jego przydatność do pracy codziennej.

Czytuje regularnie czasopisma harcerskie. Napisał artykuł do pisma harcerskiego.

Załącznik do rozkazu Głównej Kwatery Harcerstwa L.7/57, pkt 1.1.b. z dnia 6 kwietnia 1957 roku

Warszawa, dnia 6 kwietnia 1957 roku

WIĄZEK HARCESTERWA POLSKIEGO GŁÓWNA KWATERA HARCESTERWA

K5-IV/57 INSTRUKCJA W SPRAWIE ZDOBYWANIA STOPNI INSTRUKTORSKICH

I. POSTANOWIENIA OGÓLNE

1. Kwalifikacje instruktorki(cki)

Instruktor(ka) ZHP może być pełnoletni (w zasadzie harcerz(ka), który(a) posiada uzdolnienia i zamiłowanie wychowawcze, odznacza się prawością, uczciwością i poczuciem odpowiedzialności, oddany jest sprawie budowy socjalizmu. Posiada wiedzę ogólną na poziomie wykształcenia średniego oraz wiadomości teoretyczne i umiejętności niezbędne do prowadzenia pracy instruktorskiej wśród harcerzy i harcerzek.

Podstawowym warunkiem zdobycia stopnia instruktorskiego jest bezpośrednio praca wychowawcza bądź organizacyjno-wychowawcza w drużynie, wdzach lub instytucjach harcerskich.

2. Rodzaje stopni i specjalizacji instruktorskich

Ustala się trzy stopnie instruktorskie:

- przewodnik — przewodniczka (dawnie) drużynowy (po próbie), stopień możliwy do uzyskania przed ukończeniem 18 roku życia;
- podharcmistrz — podharcmistrzyni;
- harcmistrz — harcmistrzyni.

Stopień podharcmistrza(ini) zdobywa instruktor(ka) ze stopniem przewodnika. W okresie przejściowym dopuszcza się możliwość zdobywania stopnia podharcmistrza bez stopnia przewodnika. Stopień harcmistrza(ini) zdobywa instruktor(ka) posiadający(a) stopień podharcmistrza. Specjalizację instruktorską ustala się w zakresie:

- drużyn zachowowych;
- drużyn młodszych harcerzy i harcerzek (11—14 rok życia);
- drużyn starszych harcerzy i harcerzek (15—18 rok życia).

3. Sposób zdobywania stopni instruktorskich

Kandydat(ka) dopuszczony(a) do próby zdobywa stopień przez:

- pracę instruktorską w jednostce macierzystej (np. w drużynie, hufcu, komendzie, chorągwi itp.);
- udział w obozie (kursie) instruktorskim i ukończenie go z wynikiem pomyślnym;
- zakończenie próby, które stanowi zbilansowanie osiągniętej wiedzy i praktyki, a polega na ocenie — lub o ile zachodzi potrzeba — sprawdzeniu ostatecznym wiadomości i umiejętności kandydata(d).

II. POSTANOWIENIA SZCZEGÓLOWE

1. Dopuszczenie do próby

1.1. Do próby na stopień przewodnika(cki) dopuszcza komenda hufca spośród:

- zgłaszających gotowość odbycia próby;
- kandydatów wysuniętych przez poszczególne referaty komendy hufca.

Dopuszczenie do próby następuje zgodnie z warunkami zawartymi w programie próby (część II programu).

1.2. Do próby na stopień podharcmistrza(ini) dopuszcza komendant chorągwi spośród kandydatów(ek) wysuniętych przez komendy hufców lub merytoryczne wydziały komendy chorągwi.

1.3. Do próby na stopień harcmistrza(ini) dopuszcza Główna Kwatera Harcerstwa spośród kandydatów(ek) wysuniętych przez komendy chorągwi lub merytoryczne działy GKH.

1.4. Dopuszczający do próby zasięgają opinii zespołu współpracującego z kandydatem na terenie drużyny drużynowych, komendy hufca, chorągwi itp. Zespół dokonuje oceny postawy instruktorskiej kandydata zgodnie z wymaganiami zawartymi w I części programu.

Protokół podpisany przez zespół wnioskujący o dopuszczenie kandydata(cki) do próby — a zawierający opinię o postawie instruktorskiej kandydata(cki) — winien być dołączony do wniosku o dopuszczenie do próby.

1.5. Dopuszczający do próby oceniają warunki dopuszczenia według części II programu próby i w przypadku dopuszczenia kandydata(cki) do próby przekazują swą decyzję wraz z opinią i wnioskami zespołu wnioskującego o komisię prób instruktorskich celom rozpoczęcia próby. Z tą chwilą próby uważa się formalnie za rozpoczętą.

2. Przeprowadzenie próby

2.1. Próbę przeprowadza:

- na stopień przewodnika — przewodniczki komisia prób instruktorskich przy komendzie chorągwi zatwierdzona przez GKH;
- na stopień podharcmistrza — podharcmistrzyni, harcmistrza — harcmistrzyni komisia prób instruktorskich przy GKH.

2.2. Dopuszczenie do próby oznacza automatyczne zgłoszenie kandydata na kurs (obóz instruktorski) od-

V. Wniosek o przyznanie stopnia

15. Komisja Prób Instruktorskich przy (nazwa jednostki)
w składzie
uznaje, że oh.
zakończył z wynikiem dodatnim próbę na stopień
..... 195... r.
(miejsceowość i data) (podpis przewodniczącego Komisji)
16. Oświadczając pozytywnie postawę i pracę oh.
stawiam wniosek o przyznanie stopnia
..... 195... r.
(miejsceowość i data) (podpis władzy harcerskiej, która dopuściła do próby)

VI. Przyznanie stopnia
(dla stopnia przewodnika — wypełnia Komendant Chorągwi, dla stopnia podharcmistra i harc-
mistra — wypełnia GKII)

17. Stopień Instruktorski
przyznano oh. rozkazem
przyznano oh.
L. z dnia
..... 195... r.
(miejsceowość i data) (podpis)

Uwaga: po wypełnieniu kartę próby instruktorskiej dołączyć do karty ewidencyjnej instruktora.

ZWIĄZEK HARCERSTWA POLSKIEGO
GŁÓWNA KWATERA HARCERSTWA

Warszawa, dnia 11 kwietnia 1957 roku

ROZKAZ L. 2/57

6. CHORĄGWIE

6.1. Przyjęcie do wiadomości wyników wyborów

Przyjmuje do wiadomości wyniki wyborów do komend chorągwi:

Chorągiew Szczecińska
wybrani w dniu 6 IV 1957 r.

Aleksandra Amriowicz
Władysław Bacia
Marian Biczak
Jerzy Ebert
Jadwiga Frańczak
Stanisław Gabrysiak
Eugeniusz Grabara
Stefan Niewiada
Wojciech Padyjasek
Rudolf Rollinger
Edmund Sereżyński

Chorągiew Opolska
wybrani w dniu 7 IV 1957 r.

Amalia Bias
Jerzy Bilik

Emil Chowański
Artur Gadziński
Stefan Grobelny
Jan Kozłowski
Ignacy Kuziński
Antoni Lach
Daniel Nowak
Bronisław Sielicki
Emil Włodarczyk

6.2. Mianowanie komendantów chorągwi

Spśród wysuniętych przez komendy kandydatów mianują Komendantem Chorągwi:
Chorągiew Szczecińska — Stefan Niewiada
Chorągiew Opolska — Stefan Grobelny

6.3. Inne mianowania w komendach chorągwi

W Komendzie Chorągwi Szczecińskiej mianują:
I Z-ca Komendanta Chorągwi — Rudolf Rollinger
W Komendzie Chorągwi Opolskiej mianują:
I Z-ca Komendanta Chorągwi — Jerzy Bilik

8. MIANOWANIE INSTRUKTORÓW

Tadeusz Wilk
Zofia Wiśniewska

8.3. a. Przyznanie stopnia podharcmistra(yni)

Główna Kwatera Harcerstwa na posiedzeniu w dniu 11 kwietnia 1957 roku przyznała stopień podharcmistra(yni) druhom:

Chorągiew Mazowiecka

Jadwiga Rybkowska
Edward Szczypiorski
Aniela Tafil
Leon Walczak
Anna Zdancewicz

Chorągiew Olsztyńska

Danuta Duda

Chorągiew Opolska

Jerzy Bilik

Chorągiew Rzeszowska

Zbigniew Wal

Chorągiew Szczecińska

Henryk Dymarowski
Wojciech Padyjasek

Chorągiew Wielkopolska

Danuta Ritter
Jan Szajek

Chorągiew Wrocławska

Tadeusz Dendor (na wniosek CKW)
Wojciech Jaskot
Mieczysław Kasprzyk
Longin Kuśiak

Chorągiew Zielonogórska

Tadeusz Bedus

8.3. b. Przyznanie stopnia podharcmistra(yni) ze specjalnością zuchową

Główna Kwatera Harcerstwa

Janina Cieliszak
Józefa Kudraszew
Krzyszna Lenyk
Danuta Nowak
Bolesław Perl
Sławomir Przybyłowski
Mieczysław Siemiński
Andrzej Świętek
Alina Saczmirska

Chorągiew Białostocka

Jadwiga Szczepna

Chorągiew Bydgoska

Cezary Kosmalik

Chorągiew Koszalińska

Maria Mazur
Stanisław Sokulski

Chorągiew Lubelska

Wiktoryn Grąbcewski
Włodzimierz Saran

Chorągiew Katowicka

Emanuel Sikora
Jerzy Wojciechowski

Chorągiew Kielecka

Stanisław Sempruch

Chorągiew Koszalińska

Stanisław Filipowski
Zygmunt Hinc
Tadeusz Lenartowski
Jerzy Miller
Halina Ruszczyńska
Czesław Solecki

Chorągiew Krakowska

Czesław Dejnarowicz

Chorągiew Lubelska

Stefan Cwik
Jerzy Gronowski
Anastazja Olejnik
Marian Szymański

Chorągiew Łódzka

Jerzy Kasprzyk

Chorągiew Ziemi Łódzkiej

Jerzy Kurzawski
Marian Stokwiszewski

Chorągiew Ziemi Łódzkiej

Tadeusz Daszkiewicz
Barbara Lipigóńska
Zofia Skowrońska

Chorągiew Mazowiecka

Apolonia Baniewska
Antoni Fedorowicz
Helena Gutowska

ZWIĄZEK HARCEKSTWA POLSKIEGO
GŁÓWNA KWATERA HARCEKSTWA

Czuwają!

Chorągiew Olsztyńska

Bożena Jankowska
Maria Ścibówna

Chorągiew Opolska

Amalia Bias
Róża Kościółek

Chorągiew Rzeszowska

Janina Piecuch

Naczelnik Harceństwa
Zofja Zakrzewska, hm.

Warszawa, dnia 24 kwietnia 1957 roku

ROZKAZ L. 9/57**1. ZARZĄDZENIA STAŁE OBOWIĄZUJĄCE****1.1. Zatwierdzenie instrukcji i regulaminów**

a) Podaje do wiadomości, że Prezydium Naczelnej Rady Harcerskiej podjęło w dniu 14 i 29 marca 1957 roku Uchwałę w sprawie weryfikacji instruktorów. Uchwała ta określa zasady weryfikacji instruktorów w komisjach wszystkich szczebli.*

b) Podaje do wiadomości, że Prezydium Naczelnej Rady Harcerskiej zatwierdziło w dniu 14 i 28 marca 1957 roku Regulamin Centralnej Komisji Weryfikacyjnej.**

1.2. Zmiany w instrukcjach i regulaminach

W związku z uchwałą Prezydium NRH określającą zasady weryfikacji instruktorów w komisjach wszystkich szczebli uchwałą KI-1/57 Instrukcję o pracy komisji weryfikacyjnych przy komendach hufców 1 chorągwi (załącznik do rozkazu GKH L.2/57 z dnia 16 stycznia 1957 roku).

Sposób powoływania oraz organizację pracy tychże komisji określa „Regulamin komisji weryfikacyjnych przy komendach hufców i chorągwi.”***

Hufcowe i chorągwiowe komisje weryfikacyjne powinny ponadto posługiwać się w pracy uchwałą Prezydium Naczelnej Rady Harcerskiej w sprawie zasad weryfikacji instruktorów (pkt 11.a. niniejszego rozkazu).

6. CHORĄGWIE**6.8. Komisje weryfikacyjne**

Na podstawie wniosków komend chorągwi, o przeprowadzeniu weryfikacji przez Centralną Komisję Weryfikacyjną, mianuję komisje weryfikacyjne przy komendach chorągwi:

*) Patrz „Wiadomości Urzędowe” nr 2, str. 3

**) Patrz „Wiadomości Urzędowe” nr 2, str. 6

***) Patrz „Wiadomości Urzędowe” nr 2, str. 7

Zygmunt Janik, instruktor bez stopnia (pjm. rozk. L. 8/57)

Krystyna Kalman, harcmistrzyni
Wiktor Kinecki, instruktor bez stopnia
Bojan Krakowski, harcmistrz
Henryk Lenicki, harcmistrz
Feliks Leszczyński, instruktor bez stopnia
Roman Muranyi, podharcmistrz
Władysław Pancerz, instruktor bez stopnia (pjm. rozk. L. 8/57)

Zdzisław Piś, podharcmistrz
Janusz Przedborski, harcmistrz
Andrzej — Piotr Rządca, podharcmistrz
Mieczysław Siemiński, drużynowy po próbie (pjm. rozk. L. 8/57)

Jacko Węgrzynowicz, podharcmistrz
Zdzisław Woronicki, instruktor bez stopnia (pjm. rozk. L. 8/57)
Jerzy Zolnierkiewicz, harcmistrz

Chorągiew Białostocka

Stanisław Moniuszo, harcmistrz
Wacław Jakubowski, instruktor bez stopnia (pjm. rozk. L. 8/57)
Bronisława Tkaczukowa, harcmistrzyni

Chorągiew Bydgoska

Hieronim Ignasiak, instruktor bez stopnia (pjm. rozk. L. 8/57)
Maria Kosiorok, harcmistrzyni
Maria Redmer, instruktor bez stopnia (pjm. rozk. L. 8/57)
Jerzy Topoliński, instruktor bez stopnia (pjm. rozk. L. 8/57)
Maria Zieloncka, harcmistrzyni

Chorągiew Dolnośląska (Wrocław)

Tadeusz Dendor, instruktor bez stopnia (pjm. rozk. L. 8/57)
Longin Kusiaak, instruktor bez stopnia (pjm. rozk. L. 8/57)
Kawery Osiecki, podharcmistrz
Mieczysław Świątek, podharcmistrz
Wanda Tomaszewska, harcmistrzyni

Chorągiew Kielecka

Ireneusz Nowak, instruktor bez stopnia
Stanisław Sempruch, instruktor bez stopnia (pjm. rozk. L. 8/57)
Marian Suchan, podharcmistrz
Alina Zychowicz, instruktor bez stopnia

Chorągiew Koszalińska

Halina Burakowska, instruktor bez stopnia
Stanisław Kiejdo, podharcmistrz
Tadeusz Lenartowski, drużynowy po próbie (pjm. rozk. L. 8/57)
Zbigniew Mlichta, instruktor bez stopnia
Jerzy Miller, drużynowy po próbie (pjm. rozk. L. 8/57)

Halina Ruszczyńska, instruktor bez stopnia (pjm. rozk. L. 8/57)

Sylwester Rzemieniecki, instruktor bez stopnia

Chorągiew Krakowska

Marian Wierzbiański, harcmistrz

Chorągiew Lubelska

Władysława Dziekanowska, instruktor bez stopnia
Jerzy Kwieciński, podharcmistrz
Alina Wdowiak, instruktor bez stopnia
Bolesław Zimmer, harcmistrz

Chorągiew Ziemi Łódzkiej

Zdzisław Fangrat, podharcmistrz
Józef Makowski, harcmistrz
Tadeusz Wilk, instruktor bez stopnia (pjm. rozk. L. 8/57)
Zofia Wiśniewska, instruktor bez stopnia (pjm. rozk. L. 8/57)

Chorągiew Mazowiecka

Zbigniew Ostrowski, instruktor bez stopnia
Ludwik Rymarz, harcmistrz
Janusz Sienkowski, podharcmistrz
Śniegucki Wiktor, harcmistrz
Maria Trojanowska, harcmistrzyni
Leon Walczak, instruktor bez stopnia (pjm. rozk. L. 8/57)
Anna Zdanczewicz, instruktor bez stopnia (pjm. rozk. L. 8/57)

Chorągiew Rzeszowska

Stanisława Chodzińska, harcmistrzyni
Antoni Gromski, harcmistrz
Jan Iżyński, drużynowy po próbie
Witold Jamborowicz, drużynowy po próbie
Józefa Kluzowa, harcmistrzyni
Bronisław Noga, harcmistrz
Aleksy Palicki, instruktor bez stopnia
Zbigniew Wal, instruktor bez stopnia (pjm. rozk. L. 8/57)

Chorągiew Szczecińska

Henryk Dymarowski, instruktor bez stopnia (pjm. rozk. L. 8/57)
Siefan Nowiada, podharcmistrz

Chorągiew Warmińsko-Mazurska (Olsztyn)

Piotr Banach, instruktor bez stopnia
Janina Okulewicz, podharcmistrz
Wanda Pelczarska, podharcmistrzyni
Henryk Wawrzyński, podharcmistrz

Chorągiew Warszawska

Jerzy Fiułowski, harmistrz
 Jadwiga Gronostajska, harmistrzynie
 Mariaa Jezierski (Siedź), harmistrz
 Leszek Komuda, instruktor bez stopnia
 Edward Konopa, harmistrz
 Stefan Mirowski, harmistrz
 Zbigniew Nelken, drużynowy po próbie
 Stefan Sosnowski, podharmistrz
 Halina Walter, harmistrzynie
 Anna—Wiktorja Zawadzka, harmistrzynie
 Dąbrowski Zyk, instruktor bez stopnia

Chorągiew Wielkopolska

Antoni Balcerak, harmistrz
 Wiesław Bogusławski, drużynowy po próbie
 Halina Calkowa, drużynowa po próbie
 Czesław Karcz, harmistrz

Stefania Kaszubowa, drużynowa po próbie
 Franciszek Laurentowski, harmistrz
 Janina Lechmanowa, podharmistrzynie
 Romuald Łożyński, drużynowy po próbie
 Danuta Rytter, drużynowa po próbie (phm, rozk. L. 8/57)
 Jan Szajek, instruktor bez stopnia (phm, rozk. L. 8/57)
 Danuta Szulcowska, podharmistrzynie
 Edward Walony, instruktor bez stopnia
 Edward Witezak, harmistrz

Chorągiew Zielonogórska

Tadeusz Bedus, instruktor bez stopnia (phm, rozk. L. 8/57)
 Eliasz Borda, instruktor bez stopnia
 Maksymilian Kaczmarek, instruktor bez stopnia
 Witold Zakrzewski, drużynowy po próbie.

Czuwaj!

Naczelnik Harcerstwa
 Zofia Zakrzewska, hm.

ZWIĄZEK HARCERSTWA POLSKIEGO
GŁÓWNA KWATERA HARCERSTWA

Warszawa, dnia 25 kwietnia 1957 roku

ROZKAZ NADZWYCZAJNY L. 10/57

Harcerki i harcerze!

Instruktorzy i instruktorzy Związku Harcerstwa Polskiego!

Nadchodzi 1 Maj — Międzynarodowe Święto ludzi pracy. Dla nas, harcerzy, którzy pracą chcemy pomagać w budowie Ludowej Ojczyzny, święto to jest również naszym świętem. W ten wiosenny dzień otwórzmy okna na szeroki świat. Niech na sygnał pobudki staną wszystkie zastępy, drużyny i hufce na świeżym powietrzu.

Tak jak my — Majowe Święto będą obchodzili i uczyć się z radością tysiące, miliony młodych dziewcząt

i chłopców na całym świecie. Maszerując ulicami miast i wsi w takt harcerskiej fanfary ślicie braterskie myśli naszym braciom pionierom, tak jak Wy, maszerującym pod czerwonymi sztandarami przez pięć kontynentów świata, ślicie harcerskie hasło tym wszystkim, którzy zmieniają świat na lepsze.

Niech żyje 1 Maj!

Drużynom i hufcom harcerskim r o z k a z u j e:

1. W przeddzień Święta rozpalić we wsiach, miastach i miasteczkach harcerskie ogniska.
2. W dniu 1 Maja wziąć udział w tradycyjnych pochodach, manifestacjach i uroczystościach.
3. Rozkaz odczytać przed frontem drużyn.

Czuwaj!

Naczelnik Harcerstwa
 Zofia Zakrzewska, hm.

TREŚĆ NR 1 (MAJ 1957 R.)

WIADOMOŚCI URZĘDOWYCH

	Str.
Deklaracja Ideowa Związku Harcerstwa Polskiego uchwalona przez Krajowy Zjazd Działaczy Harcerskich w Łodzi 8—10 X 1956 r.	1
Uchwała Krajowego Zjazdu Działaczy Harcerskich o zmianach w symbolice harcerskiej i formach zewnętrznych, Łódź 8—10 X 1957 r.	2
Uchwała Krajowego Zjazdu Działaczy Harcerskich w sprawie organizacyjnych podstaw działania, Łódź 8—10 XII 1956 roku	2
Apel Prezydium Naczelnej Rady Harcerskiej z dnia 12 stycznia 1957 roku do instruktorów harcerskich	6
Wezwanie Prezydium Naczelnej Rady Harcerskiej z dnia 19 stycznia 1956 roku do instruktorów Związku Harcerstwa Polskiego w sprawie wyborów do Sejmu PRL w dniu 20 stycznia 1957 roku	6
List Prezydium Naczelnej Rady Harcerskiej z dnia 19 lutego 1957 roku do instruktorów	6
Deklaracja Związku Harcerstwa Polskiego z dnia 12 stycznia 1957 roku w sprawie stosunku do Światowej Federacji Młodzieży Demokratycznej (Uchwała Naczelnej Rady Harcerskiej z dnia 27 stycznia 1957 roku)	6
06-1/57 Instrukcja o wyborach władz w chorągwiach	7
Załącznik do rozkazu Głównej Kwatery Harcerstwa L. 4/57, pkt 1.1.c. z dnia 5 lutego 1957 r.	8
Rozkaz Głównej Kwatery Harcerstwa L. 1/7 z dnia 11 stycznia 1957 r.	8
A1-1/57 Znakowanie instrukcji i regulaminów Głównej Kwatery Harcerstwa	9
Załącznik do rozkazu Głównej Kwatery Harcerstwa L. 1/57, pkt 1.1.b. z dnia 11 stycznia 1957 roku	9
A2-1/57 Sposób znakowania rozkazów Głównej Kwatery Harcerstwa	10
Załącznik do rozkazu Głównej Kwatery Harcerstwa L. 1/57, pkt 1.1.c. z dnia 11 stycznia 1957 roku	10
O1-1/57 Instrukcja o organizacji drużyny harcerskiej	11
Załącznik do rozkazu Głównej Kwatery Harcerstwa L. 1/57, pkt 1.1.a. z dnia 11 stycznia 1957 roku	11
Instrukcja o organizacji III Ogólnopolskiego Turnieju Turystyczno-Krajoznawczego	19
Instrukcja wydana przez Główną Kwaterę Harcerstwa i Zarząd Główny Polskiego Towarzystwa Turystyczno-Krajoznawczego w dniu 1 stycznia 1957 roku	19
Regulamin III Ogólnopolskiego Turnieju Turystyczno-Krajoznawczego w dniach 13.1 — 1.V.1957 roku pod hasłem „Poznajmy własny kraj, uprawiajmy turystykę w okresie zimowo-wiosennym”	20
Regulamin wydany przez Główną Kwaterę Harcerstwa i Zarząd Główny Polskiego Towarzystwa Turystyczno-Krajoznawczego w dniu 1 stycznia 1957 roku	20
Rozkaz Głównej Kwatery Harcerstwa L. 2/57 z dnia 16 stycznia 1957 roku	25
K1-1/57 Instrukcja o pracy komisji weryfikacyjnych instruktorów przy komendach hufców i chorągwi	25
Załącznik do rozkazu Głównej Kwatery Harcerstwa L. 2/57, pkt 1.1.a. z dnia 15 stycznia 1957 roku	25
Rozkaz Głównej Kwatery Harcerstwa L. 3/57 z dnia 4 lutego 1957 roku	30
Sprawności harcerskie, część I (dla młodszych harcerzek i harcerzy)	32
Załącznik do rozkazu Głównej Kwatery Harcerstwa L. 3/57, pkt 1.1.a. z dnia 4 lutego 1957 r.	32
Sprawności zachowe, część I	37
Załącznik do rozkazu Głównej Kwatery Harcerstwa L. 3/57, pkt 1.1.d. z dnia 4 lutego 1957 roku	37
S-1/57 Instrukcja o zdobywaniu i przyznawaniu sprawności harcerskich	42
Załącznik do rozkazu Głównej Kwatery Harcerstwa L. 3/57, pkt 1.1.b. z dnia 4 lutego 1957 roku	42
O2-1/57 Instrukcja o organizacji drużyny zachów	43
Załącznik do rozkazu Głównej Kwatery Harcerstwa L. 3/57, pkt 1.1.b. z dnia 4 lutego 1957 r.	43

ERRATA

WIADOMOŚCI URZĘDOWYCH NR 1

Na stronie 25 opuszczono uwagę dotyczącą Instrukcji K1-1/57, która brzmi:
 „Instrukcja o pracy komisji weryfikacyjnej instruktorów przy komendach hufców i chorągwi” — załącznik do rozkazu Głównej Kwatery Harcerstwa L. 2/57, pkt 1.1.a. z dnia 15 stycznia 1957 roku — została anulowana rozkazem Głównej Kwatery Harcerstwa L. 9/37, pkt 1.2.a. z dnia 24 kwietnia 1957 roku.

Obowiązujące w tej sprawie dokumenty, a mianowicie:

- Uchwała Prezydium Naczelnej Rady Harcerskiej w sprawie weryfikacji instruktorów ozn.
 - Regulamin Centralnej Komisji Weryfikacyjnej
- znajdują się w „Wiadomościach Urzędowych” nr 2-3.

INNE POPRAWKI

strona	łam	wiersz	jest	winno być
5	1	24 od góry	Siwek Ryszard	Siwek Zbigniew
5	1	27 od dołu	Jedrachowicz Janusz hm.	Jedrachowicz Jan hm.
9	1	23 od góry	Sempuch Jerzy	Sempuch Stanisław
9	1	25 od góry	Wierzbicki Marian	Wierzbicki Marian

ŚLUCHAJĄCE AUDYCJI HARCERSKIEJ RADIOSTACJI!

Tu mówi

SP-5 ZHP

Harcerska Radiostacja SP-5 ZHP pracuje w paśmie 42 mtr
Nadaje swój program codziennie o godzinie: 7,15; 15,15 i 19,15

ŚLUCHAJĄCE AUDYCJI HARCERSKIEJ RADIOSTACJI!

CZYTAJĄCE PRASĘ HARCERSKĄ!

»**DRUŻYNA**«

Dwutygodnik dla instruktorów harcerskich

»**NA PRZEŁAJ**«

Harcerski tygodnik ilustrowany

»**ŚWIAT MŁODYCH**«

Gazeta dla czytelników do lat 15
wychodzi dwa razy w tygodniu

Hufce i chorągwie mogą organizować kolportaż pism harcerskich, dokonując przedpłaty do 10-go każdego miesiąca w placówkach PPK „Ruch”. Każda placówka pocztowa i listonosze wiejscy przyjmują także przedpłatę na prenumeratę.

Cena pojedynczego numeru wynosi:

„Drużyny” 2,00 zł
„Na Przełaj” 1,50 zł
„Świata Młodych” 0,30 zł

CENTRALNA SKŁADNICA HARCERSKA
SPÓŁDZIELNIA

WARSZAWA, UL. KONOPNICKIEJ NR. 6 TEL. 211469 wew. 7

CSH w Warszawie przy ul. Konopnickiej 6 – tel. bezpośredni 21.30.96

Harcerki i Harcerze! *Drużyny, Komendy Hufców i Chorągwi!*

W sprzęt, ekwipunek, przedmioty symboliki oraz w dawnictwa harcerskie zaopatrzą Was terenowe oddziały Centralnej Składnicy Harcerskiej.

Warszawa	Składnica	Nr	1	ul. Marszałkowska 84, tel. 842-50 w. 550
Szczecin	„	Nr 2	ul. Buczka 34/35	
Lublin	„	Nr 3	ul. Staszica 1	
Białystok	„	Nr 4	ul. Marchlewskiego	
Gdańsk	„	Nr 5	ul. Hanki Sawickiej 23/28	
Gorzów Wlkp.	„	Nr 6	ul. Dworcowa 3	
Kielce	„	Nr 7	ul. Staszica 1	
Kalisz	„	Nr 8	ul. Nowotki 9a	
Koszalin	„	Nr 9	ul. Zwycięstwa 6	
Rzeszów	„	Nr 10	ul. Asnyka 20	
Opole	„	Nr 11	ul. Sebastiana 7	
Olsztyn	„	Nr 12	ul. Grunwaldzka 2	
Radom	„	Nr 13	ul. Mickiewicza 31	
Wrocław	„	Nr 14	ul. Wita Stwosza 23/28	
Ślupsk	„	Nr 15	ul. Grodzka 19	
Zielona Góra	„	Nr 16	ul. Skarbowa 1	
Płock	„	Nr 17	ul. Kościuszki 22	
Kraków	„	Nr 18	ul. Karmelicka 31	
Cieplice	„	Nr 19	Plac Piastowski	
Poznań	„	Nr 20	ul. Czerwonej Armii 74	
Poznań	„	Nr 21	Park — w'lla „Jutrzenka“	
Zakopane	„	Nr 1	ul. Mokotowska 3, tel. 651-54	
Warszawa	Magazyn	Nr 1	ul. Mokotowska 3, tel. 651-54	
„	„	Nr 2	ul. Marszałkowska 84, tel. 21-13-96	

Wydaje — Naczelna Rada Harcerska. Redaguje — Harcerska Służba Informacyjna Głównej Kwatery Harcerstwa. Adres redakcji — Warszawa, ulica Konopnickiej nr 6. Kolportaż — Państwowe Przedsiębiorstwo Kolportażu „Ruch”. Nakład 24 500 + 500. Papier druk. sat. kl. VII 80 g 61x86 cm. Cena podwójnego numeru 21 3,50.

Zakłady Graficzne RSW Prasa, Warszawa, ulica Smolna 12. Zam. 1053 B-85